

การพัฒนาเส้นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์

THE DEVELOPMENT OF SUSTAINABLE TOURISM AT BORAPHET
NAKHONGSAWAN PROVINCE

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2558

KMITL-2015-ED-M-221-023

การพัฒนาเส้นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์

THE DEVELOPMENT OF SUSTAINABLE TOURISM AT BORAPHET
NAKHONSAWAN PROVINCE

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2558

KMITL-2015-ED-M-221-023

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

THE DEVELOPMENT OF SUSTAINABLE TOURISM AT BUNGBORAPHET
NAKHONSAWAN PROVINCE

ORAWAN IAMSAARD

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN ARCHITECTURE
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2015

KMITL-2015-ED-M-221-023

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2015

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์

นักศึกษา

The Development of Sustainable Tourism
at Bueng Boraphet Nakhonsawan Provirce

รหัสประจำตัว

นางสาวอรวรรณ เอี่ยมสะอาด

ปริญญา

54630504

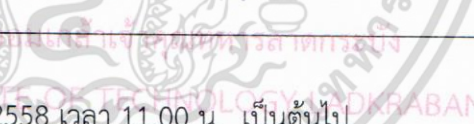
สาขาวิชา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

สถาปัตยกรรม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิศดารภรณ์ ทิพย์โสธร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		ลายมือชื่อ
รศ.สุรศักดิ์	กังขาว	
ผศ.ดร.พิศดารภรณ์	ทิพย์โสธร	
รศ.สมพล	ดำรงเสถียร	
รศ.ว่าที่ร้อยโทพิชัย	สติบาล	
รศ.ดร.ปรียาพร	วงศ์อนุตรโรจน์	

วัน / เดือน / ปี ที่สอบ

18 ธันวาคม 2558 เวลา 11.00 น. เป็นต้นไป

สถานที่สอบ

ณ ห้องเรียนปริญญาเอก คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

วันที่ 22 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2558

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบึงบอระเพ็ด
จังหวัดนครสวรรค์

นักศึกษา

นางสาวอรุณรัตน์ เอี่ยมสะอาด

รหัสประจำตัว

54630504

ปริญญา

ครุศาสตรบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชา

สถาปัตยกรรม

พ.ศ.

2558

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.พัสดราภรณ์ ทิพย์โสธร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ขึ้นเพื่อหาแนวทางในการศึกษาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในบึงบอระเพ็ด เพื่อเป็นทางเลือกทางหนึ่งในการท่องเที่ยวได้ใช้เป็นเส้นทางเข้าถึงสู่แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาพฤติกรรมของชุมชนและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาในพื้นที่บึงบอระเพ็ด เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวแบบไร้มลภาวะ จัดสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยวและเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสำรวจสังเกต ,แบบสอบถาม, แบบสัมภาษณ์ จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 200 คน ประกอบด้วย ประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาทำกิจกรรมในพื้นที่ จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าปัญหาของ บึงบอระเพ็ด 1. แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่มีจุดดึงดูดน้อย ส่วนใหญ่ขาดการพัฒนากิจกรรมและเส้นทางท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ทำให้แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเพียงจุดแวะพักระหว่างทาง และนักท่องเที่ยวใช้เวลาอยู่ในพื้นที่ไม่มากนัก 2. ปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม ทั้งนี้เนื่องมาจากขาดการจัดการใช้ประโยชน์พื้นที่อย่างเหมาะสมและขาดมาตรการในการป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อม 3. ปัญหาการเปลี่ยนแปลงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตดั้งเดิมของพื้นที่ ซึ่งเป็นจุดขายตามกระแสนิยม ทำให้เสน่ห์ของวิถีดั้งเดิมค่อยๆ เลือนหาย และมีกิจกรรมที่ไม่สอดคล้องกับภาพลักษณ์และบริบทของพื้นที่ 4. ขาดการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ในแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ เช่น การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเดินเท้าในเขตตัวเมือง 5. ควบคุมประโยชน์การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่างๆ ให้ได้มาตรฐาน และสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ เช่น ที่พักแรม ร้านอาหาร ที่จอดรถ ห้องสุขา ระบบป้าย เป็นต้น ดังนั้น เมื่อนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมแล้วไม่ได้รับความสะดวกสบาย จอดรถลำบาก หรือไม่ทราบข้อมูลว่าสามารถไปท่องเที่ยวที่ใดต่อได้บ้าง ก็จะทำให้นักท่องเที่ยวขาดความประทับใจ และอาจไม่มาเยี่ยมชมในพื้นที่อีก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	The development of sustainable tourism at Bungboraphet Nakhonsawan province
Student	Miss Orawan Iamsaard
Student ID.	54630504
Degree	Master of Industrial Education
Program	Architecture
Year	2015
Thesis Advisor	Associate Professor Dr.PastrapornTippayasothorn

ABSTRACT

The purpose of this study was to study of tourism routes like standing physical Tourism environment management and route linking landmarks in the District of Ranong province. The data were collected by observation, survey Questionnaires, interview, from the number of people 200 consists of local people. Tourists travelling to do activities in space data analysis indicated that the issue of bueng boraphet 1.Attractions in the area have attracted less. Most of the development activities and travel route of interest. The attractions in most areas is only a stopover on the way.2.The attractions deterioration. However, because of the lack of use management proper space and lack of measures to prevent environmental problems 3.The changing cultural identity and traditions of the area. Which is a selling point according to current trends. The charm of the traditional fade, and there is no activity is consistent with the image and the context of the area 4.The lack of development facility to accommodate tourists. In the tourist potential, such as creating an environment conducive to the foot in the city 5.The lack of control the development of facilities and service standards and in accordance with the context of the area, such as the camp Restaurant Parking, toilet, etc. so label system Parking difficult, or information that can go to travel any further It will make the traveler of impressed. And it may come to visit in the area again

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์นี้สามารถสำเร็จได้ด้วยดีจากความอนุเคราะห์จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ศ.ดร.พัสดราภรณ์ ทิพย์โสธร ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษาและแก้ไขในสิ่งที่ผิดพลาดอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยครั้งนี้ทำให้งานวิจัยสำเร็จลงด้วยดี ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง รวมถึงขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รศ. สมพล ดำรงเสถียร รศ.ดร. ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ และ รศ.สุรศักดิ์ กังขาว ที่ได้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจเครื่องมือวิจัย ขอขอบพระคุณ รศ.ดร. ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, รศ.อุดมศักดิ์ สารีบุตร, ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์และ ผศ.ดร. ศิริรัตน์ เพ็ชรแสงสี อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่เทศบาลนครเมืองนครสวรรค์ที่ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องประชาชนในพื้นที่ตำบลแควใหญ่, ตำบลหนองปลิง, ตำบลพระนอน อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์และนักท่องเที่ยวทุกท่านที่ให้ความร่วมมือและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้ต่างๆที่ให้ข้อมูลในการลงสำรวจและความความคิดเห็นที่ประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ พ่อ แม่ พี่น้อง ทุกท่านและเพื่อนๆทุกคน ที่คอยเป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือทุกอย่างเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังที่ช่วยประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในการเป็นนักศึกษาสถาบันนี้

อรารรณ เอี่ยมสะอาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต่อ||อ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	V
สารบัญตาราง.....	VII
สารบัญภาพ.....	VIII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	6
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	7
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 นโยบายและแผนต่างๆที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.2 สภาพทั่วไปพื้นที่ จังหวัดนครสวรรค์.....	13
2.3 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อม.....	23
2.4 พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม.....	27
2.5 ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยว.....	32
2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทางท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน.....	35
2.7 ข้อกำหนดการใช้ที่ดิน.....	39
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	57
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
3.1 พื้นที่ศึกษา.....	62
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	65
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	68
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	69
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย.....	69

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต่อVอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	72
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจและสังเกต.....	72
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม.....	80
4.3 บทสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจและสังเกต.....	95
บทที่ 5 ผลการวิจัย.....	97
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	97
5.2 อภิปรายผล.....	100
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	107
บรรณานุกรม.....	127
ภาคผนวก.....	129
ภาคผนวก ก. เอกสารทางราชการที่ใช้ในการวิจัย.....	130
ภาคผนวก ข. หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย.....	133
ภาคผนวก ค. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	138
ภาคผนวก ง. เอกสารนำเสนองานวิจัยในงานประชุมวิชาการ.....	145
ประวัติผู้เขียน.....	147

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และตัดVIอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงจำนวนประชากรปี พ.ศ.2554.....	16
2.2 แสดงจำนวนประชากรแยกเพศเทศบาลนครนครสวรรค์.....	16
2.3 แสดงข้อมูลสถานศึกษาแยกตามสังกัด.....	21
3.1 แสดงข้อมูลที่อยู่อาศัยสำหรับประชากร.....	61
3.2 แสดงจำนวนประชากรรอบบึงบอระเพ็ดพ.ศ.2555.....	66
3.3 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวในเมือง จังหวัดนครสวรรค์ปี 2554.....	66
3.4 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา.....	61
3.5 แสดงจำนวนประชากรในอำเภอเมืองนครสวรรค์แยกตามช่วงอายุ.....	67
3.6 แสดงจำนวนที่อยู่อาศัยของประชากร จำแนกตามที่อยู่อาศัยส่วนบุคคล.....	67
4.1 แสดงการจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว.....	80
4.2 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว.....	82
4.3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว.....	83
4.4 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว.....	86
4.5 แสดงการจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามที่ประชาชนในพื้นที่.....	88
4.6 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในพื้นที่.....	89
4.7 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชน.....	91
4.8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในพื้นที่.....	94
5.1 แสดงเกณฑ์ในการคัดเลือกพื้นที่เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสม.....	113

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และตี VI ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แสดงปริมาณการใช้ไฟฟ้าจำแนกตามผู้ใช้ของจังหวัดนครสวรรค์.....	20
2.2 แสดงการแบ่งเขตการปกครองในเขตจังหวัดนครสวรรค์.....	15
2.3 แสดงแผนที่ท่องเที่ยวนครสวรรค์.....	21
2.4 แสดงโครงสร้างและองค์ประกอบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อม.....	28
2.5 แสดงแนวความคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน.....	39
2.6 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์.....	44
3.1 แสดงพื้นที่บริเวณบึงบอระเพ็ดและพื้นที่ใกล้เคียง.....	62
3.2 แสดงพื้นที่ศึกษารอบบึงบอระเพ็ด อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์.....	63
3.3 แสดงภาพถ่ายทางอากาศพื้นที่ศึกษารอบบึงบอระเพ็ด.....	64
3.4 แสดงการแบ่งเขตการปกครองในเขตเทศบาลนครสวรรค์.....	64
3.5 แสดงการวางแผนประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย.....	65
4.1 แสดงลักษณะพื้นที่บริเวณบึงบอระเพ็ด.....	73
4.2 แสดงสภาพปัจจุบันบริเวณบึงบอระเพ็ด.....	74
4.3 แสดงรูปแบบการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทางรถ.....	74
4.4 แสดงลักษณะรูปแบบร้านขายของ-ร้านอาหาร.....	75
4.5 แสดงรูปแบบห้องน้ำ.....	75
4.6 แสดงรูปแบบศาลาพักผ่อน.....	76
4.7 แสดงรูปแบบท่าเทียบเรือ.....	76
4.8 แสดงรูปแบบถังขยะ.....	77
4.9 แสดงลานกิจกรรม.....	77
4.10 แสดงรูปแบบทางเท้า.....	78
4.11 แสดงรูปแบบลานจอดรถ.....	78
4.12 แสดงรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว.....	79

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และตี VIII ่างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
5.1 แสดงการวิเคราะห์การวางผังแนวทางเลือกที่ 1.....	111
5.2 แสดงการวิเคราะห์การวางผังแนวทางเลือกที่ 2.....	111
5.3 แสดงการวิเคราะห์การวางผังแนวทางเลือกที่ 3.....	112
5.4 แสดงการวางผัง.....	119
5.5 แสดงเส้นทางสัญจรภายในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว.....	120
5.6 แสดงรูปแบบศูนย์จำหน่ายของที่ระลึกในส่วนพาณิชยกรรม.....	121
5.7 แสดงลานจอดรถ.....	123
5.8 แสดงแสดงพื้นที่ส่วนนั่งพักผ่อน.....	124
5.9 แสดงสิ่งประกอบบริเวณ.....	125
5.10 แสดงแสดงทัศนียภาพบริเวณรอบบึงบอระเพ็ด.....	123

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และตัด X อ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีศักยภาพมากเป็นประเทศหนึ่งในภูมิภาคเอเชียที่มีความหลากหลายด้านทรัพยากรสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมนิยม ศิลปวัฒนธรรมตลอดจนประเพณีต่างๆอันเป็นเอกลักษณ์และได้ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวในฐานะที่เป็นการค้าบริการที่มีศักยภาพเพื่อสร้างงาน กระจายรายได้ โดยได้ระบุวัตถุประสงค์และแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวไว้ในยุทธศาสตร์การเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ คือ “พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มการจ้างงานและการกระจายรายได้สู่ชุมชน เน้นการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ และพัฒนาธุรกิจบริการที่มีศักยภาพใหม่ๆให้สอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีพื้นบ้าน” พร้อมทั้งตั้งเป้าหมายที่จะทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งเอเชีย (Tourism Capital of Asia) (แผนการพัฒนากการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา :1) การพัฒนาและการขยายตัวทางด้านการท่องเที่ยวนั้นส่งผลกระทบให้เกิดปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม ทางด้านสังคมและความเป็นอยู่การท่องเที่ยวในปัจจุบันถูกใช้ให้เป็นเครื่องมือทางเศรษฐกิจและสังคม ก่อให้เกิดรายได้ในรูปของเงินตราต่างประเทศอย่างมากซึ่งเป็นส่วนที่นำมาเขตการค้าการที่เกิดจากการท่องเที่ยวจะกระตุกชำระเงินของประเทศได้รายได้ที่เกิดการท่องเที่ยวจะกระจายไปสู่ส่วนต่างๆในระบบเศรษฐกิจของประเทศ และกระจายความเจริญออกไปสู่ส่วนภูมิภาคด้วย ซึ่งประเทศไทยก็มีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวอย่างมากไม่ว่าจะเป็นทางศิลปวัฒนธรรม วัฒนธรรมนิยมประเพณี โบราณคดี ประวัติศาสตร์ และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมากมาย

สภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ของภาคเหนือตอนล่างกลุ่ม 2 บทบาทสำคัญในการเป็นฐานการผลิตภาคเกษตรซึ่งเชื่อมโยงไปยังอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรด้วยทั้งการปลูกข้าว อ้อยมันสำปะหลัง และอื่น ๆ โดยในภาคอุตสาหกรรมการแปรรูปนั้นมีทั้งที่เป็นรายใหญ่ เช่น โรงงานน้ำตาล โรงงานผงชูรส โรงงานผลิตเอทานอลและโรงงานในระดับ SMEs ที่มีอีกเป็นจำนวนมากในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และวัฒนธรรมมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ที่สำคัญคือเขตนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง ที่เป็นมรดกโลกและการท่องเที่ยววิถีชีวิตบนลำน้ำสะแกกรัง และเจ้าพระยาสามารถพัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยง และเป็นศูนย์กลาง Logistics เชื่อมโยงภาคเหนือ-ภาคกลาง-ภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยมีจังหวัดนครสวรรค์เป็นศูนย์กลางการค้า การขนส่ง และการผลิตที่สำคัญมีศักยภาพในการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมทั้งทางรถยนต์ รถไฟเชื่อมต่อกับภาคเหนือตอนบนและภาคตะวันออกเฉียงเหนือและการขนส่งทางน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งเหมาะสมกับการขนส่งสินค้าที่เป็น Bulk ที่สามารถเชื่อมโยงไปยังภาคกลางตอนบน และอีกประการหนึ่ง ยุทธศาสตร์การวิจัย (พ.ศ.2555-2559) ของภาคเหนือตอนล่างกลุ่ม 2 (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ:2555) เน้นการบูรณาการด้านการวิจัยที่สอดคล้องกับแนวนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศและยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นในระดับประเทศและระดับโลกได้แก่มรดกโลกเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชรบึงบอระเพ็ดในนครสวรรค์ เสริมกับวิถีชีวิตชาวเรือนแพบนลำน้ำน่านเจ้าพระยาและสะแกกรังใช้การจัดการทางการตลาดการท่องเที่ยว เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า เสนอแนะให้นำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษา ไม่ว่าการณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาเสริมสร้างให้เกิดคุณค่าและขยายฐานนักท่องเที่ยวโดยรวมและเฉพาะกลุ่ม 2 โดยยุทธศาสตร์การวิจัยของภาคเหนือจะมีความเชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2555-2559)

จังหวัดนครสวรรค์ เป็นกลุ่มจังหวัดกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างกลุ่ม 2 (กำแพงเพชร นครสวรรค์ พิจิตรและอุทัยธานี) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างเป็นจังหวัดที่ได้รับการพัฒนาและมีบทบาทในการเป็นเมืองมีการเติบโตและขยายตัวทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและกายภาพ ผลจากการเติบโตทำให้ชุมชนเมืองนครสวรรค์ มีประชากรอาศัยเป็นจำนวนมาก จากการเติบโตและขยายตัวของจำนวนประชากรส่งผลให้มีการขยายตัวในหลายๆด้าน มีความแออัดทั้งสภาพการจราจร สิ่งแวดล้อมและอื่นๆซึ่งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล พระนอน ที่มีพื้นที่อาณาเขตติดต่อกับที่เป็นลักษณะเมืองปริมณฑล จำเป็นที่จะต้องรองรับความเจริญเติบโตของเมืองที่จะขยายตัวออกมายังพื้นที่ข้างเคียงในอนาคต ประกอบกับทางจังหวัดนครสวรรค์ได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดนครสวรรค์ขึ้น โดยเน้นให้จังหวัดนครสวรรค์ เป็นเมืองที่มีประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ชุมชนเข้มแข็ง เศรษฐกิจดี มีการกระจายรายได้และพึ่งพาตนเอง สภาพแวดล้อมปราศจากมลพิษ (ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดจังหวัดนครสวรรค์:2554) เป็นส่วนหนึ่งของการกำหนดวิสัยทัศน์ของจังหวัดนครสวรรค์

จากสภาพการใช้พื้นที่ในเขตบึงบอระเพ็ด พบว่าในปัจจุบันยังขาดความสวยงาม และสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านต่างๆที่เริ่มละภาวะ ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนวทางการพัฒนาการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ โดยการสร้างความสมบูรณ์ของพื้นที่หรือของเมือง ซึ่งการพัฒนานี้จะทำให้ชุมชนเดิมมีสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพที่ดีขึ้น (รัชนิกร จันท์ศรีคง:2552) โดยทำการศึกษาสภาพทางกายภาพบริเวณบึงบอระเพ็ดและทำการศึกษาพฤติกรรมของชุมชนในท้องถิ่นและผู้มาเยี่ยมชม โดยพิจารณาจากวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น สภาพเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว การพัฒนาพื้นที่บึงบอระเพ็ดนั้นต้องอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มต่างๆได้แก่ภาครัฐ ผู้ประกอบการชุมชนหรือภาคประชาชน และนักท่องเที่ยว โดยนำมากำหนดเป็นแนวทางของการจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน อีกทั้งยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด (ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนครสวรรค์:2554) ซึ่งกำหนดให้พื้นที่บึงบอระเพ็ดอยู่ในแผนการพัฒนาสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการการท่องเที่ยว

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนวความคิดนี้ขึ้นเพื่อ ให้พื้นที่ในเขตบึงบอระเพ็ดบึงมีศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนที่เหมาะสมควบคู่ไปกับวิถีความเป็นอยู่ ที่มีเอกลักษณ์ของท้องถิ่น เป็นการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้สอดคล้องกันอย่างเป็นระบบและเป็นส่วนช่วยในการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมท้องถิ่นและกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เข้าด้วยกัน(แผนพัฒนาจังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ.2555 – 2560 สำนักงานจังหวัดนครสวรรค์. 2555:1) ซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาและใช้ประโยชน์ในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษานี้ได้จัดทำขึ้นเพื่อหาแนวทางการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนบึงบอระเพ็ด เพื่อเป็นทางเลือกทางหนึ่งให้กับนักท่องเที่ยวได้ใช้เป็นเส้นทางเข้าถึงสู่แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งผู้วิจัยได้สรุป และแสดงวัตถุประสงค์ของการศึกษาเป็นข้อๆดังนี้

- 1.2.1 เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพข้อจำกัดของเส้นทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
- 1.2.2 เพื่อศึกษาความต้องการตามเส้นทางท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่บึงบอระเพ็ดจังหวัด นครสวรรค์
- 1.2.3 เพื่อเสนอแนวทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในบึงบอระเพ็ด

1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1.3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษาสภาพปัจจุบันด้านกายภาพ สมพล ดำรงเสถียร (2548:17) ได้กำหนดขอบเขตการศึกษาสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ ดังนี้

- 1.3.1.1 ศึกษาสถานที่ตั้ง
- 1.3.1.2 ศึกษาสภาพการใช้ประโยชน์พื้นที่ในปัจจุบัน

จากกรอบแนวคิดข้างต้นนั้น ผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณบึงบอระเพ็ด โดยทำการศึกษาสถานที่ตั้ง สภาพการใช้ประโยชน์พื้นที่ในปัจจุบัน สภาพแวดล้อมกายภาพที่สามารถมองเห็นการเกิดกิจกรรมและการใช้พื้นที่รวมทั้งสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดกิจกรรมที่ส่งเสริมการอยู่อาศัยและการท่องเที่ยว รวมไปถึงข้อกำหนดและมาตรฐานของชุมชนในด้าน สภาวะวิถีชีวิต ประชากร เศรษฐกิจและสังคม เพื่อที่จะใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาให้มีสอดคล้องกับ แนวทางการพัฒนาและความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดกับพื้นที่

1.3.2 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นและผู้เยี่ยมชม บึงบอระเพ็ด อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ สุรพล พยอมแย้ม(2545: 21)

- 1.3.2.1 ศึกษาวิถีชีวิตและกิจกรรมที่เข้ามาใช้พื้นที่
- 1.3.2.2 ศึกษาการประกอบอาชีพและรายได้
- 1.3.2.3 ศึกษาาระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2531 : 31-35) ได้กำหนดขอบเขตการศึกษาความต้องการของ ชุมชนและนักท่องเที่ยว ดังนี้

1. สิ่งที่นักท่องเที่ยวคาดหวัง ได้แก่ สิ่งที่นักท่องเที่ยวคาดหวังที่จะเห็น ได้แก่ ภูมิทัศน์ในพื้นที่ ต่างๆของประเทศไทยในลักษณะแปลกจากที่เคยเห็น

2. สิ่งที่ประชากรของเมืองคาดหวัง การคาดหวังของประชากรผู้อยู่อาศัยในเมืองนั้นอาจมีความ คาดหวังทัศนะและค่านิยมที่แตกต่างไปจากนักท่องเที่ยวเล็กน้อยหรือตรงกันข้าม ประชากรพื้นถิ่นอาจมี แนวโน้มที่ต้องการเห็นความเปลี่ยนแปลงที่ไม่จำเจเหมือนเดิม ต้องการการพัฒนาที่ทันสมัยแบบ ชาวตะวันตก ซึ่งสวนทางกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อมแบบ ตะวันออก แต่ทั้งนี้ก็มีปัญหาใหญ่เพราะค่านิยมเป็นสิ่งที่สามารถอธิบายและชี้แจงให้เข้าใจง่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากกรอบแนวคิดในการศึกษาความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นและผู้เยี่ยมชมของนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความต้องการใช้สาธารณูปโภค-สาธารณูปการ เพื่อความสะดวกและส่งเสริมความเป็นอยู่รวมทั้งส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวซึ่งสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นเหล่านี้เป็นแนวทางที่สามารถกำหนดรูปแบบ ลักษณะความต้องการของคนในชุมชนและนักท่องเที่ยวมีเข้ามาใช้พื้นที่นั้นๆได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องให้เกิดประสิทธิภาพ

1.3.3 กรอบแนวคิดในการเสนอแนวทางการพัฒนาพื้นที่ ของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนครสวรรค์ (พ.ศ. 2555-2559) กองวิชาการและแผนงาน ในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

1.3.3.1 แนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว

1.3.3.2 แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อม

1.3.3.3 แนวทางการพัฒนาโครงข่ายเส้นทางคมนาคมและสิ่งอำนวยความสะดวก

1.3.3.4 แนวทางการพัฒนากิจกรรมเสริมการท่องเที่ยว

1.3.3.5 แนวทางการพัฒนาองค์ประกอบภูมิทัศน์

กองวางแผนโครงการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2554 : 15) กำหนดรูปแบบการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว มีเกณฑ์ในการกำหนด ดังนี้

1. ตำแหน่งที่ตั้งและการเข้าถึง หมายถึง ระยะห่างและความใกล้ไกลจากชุมชน ถนนสายหลักที่เข้าถึง ความสะดวกสบายในการเข้าถึง เกณฑ์ในเรื่องตำแหน่งที่ตั้งนี้จะเป็นสิ่งที่ช่วยกำหนดประเภทของการพัฒนาต่อไปว่าจะเป็นการพัฒนาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวประเภทเข้าไปเย็นกลับ (Day - Trip) หรือการพัฒนาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวประเภทค้างคืน (Overnight - Trip)หรือเป็นไปได้ทั้งสองรูปแบบ

2. คุณสมบัติของแหล่งน้ำ ทั้งในด้านความสวยงาม ความเป็นเอกลักษณ์ ผลกระทบกับสภาพธรรมชาติ พืชพรรณและสัตว์น้ำที่อาศัยอยู่เดิม นอกจากนี้ยังมีคุณสมบัติที่เอื้อให้เกิดความหลากหลายของกิจกรรมและช่วงเวลาของการเกิดกิจกรรม อาจจะได้ตลอดทั้งปีหรือบางช่วงตามแต่สภาพภูมิอากาศและภูมิประเทศในบริเวณนั้นจะอำนวย

3. การใช้งานเดิม ควรพิจารณาว่าจะเกิดความขัดแย้งกับการพัฒนาหรือไม่ หรือจะต้องการระยะถอยร่นจากกิจกรรมเดิมมากน้อยเพียงใด ตัวอย่างการใช้งานเดิม เช่น การชลประทาน การเพาะสัตว์น้ำ เป็นต้น ซึ่งอาจขัดแย้งกับกิจกรรมการท่องเที่ยว

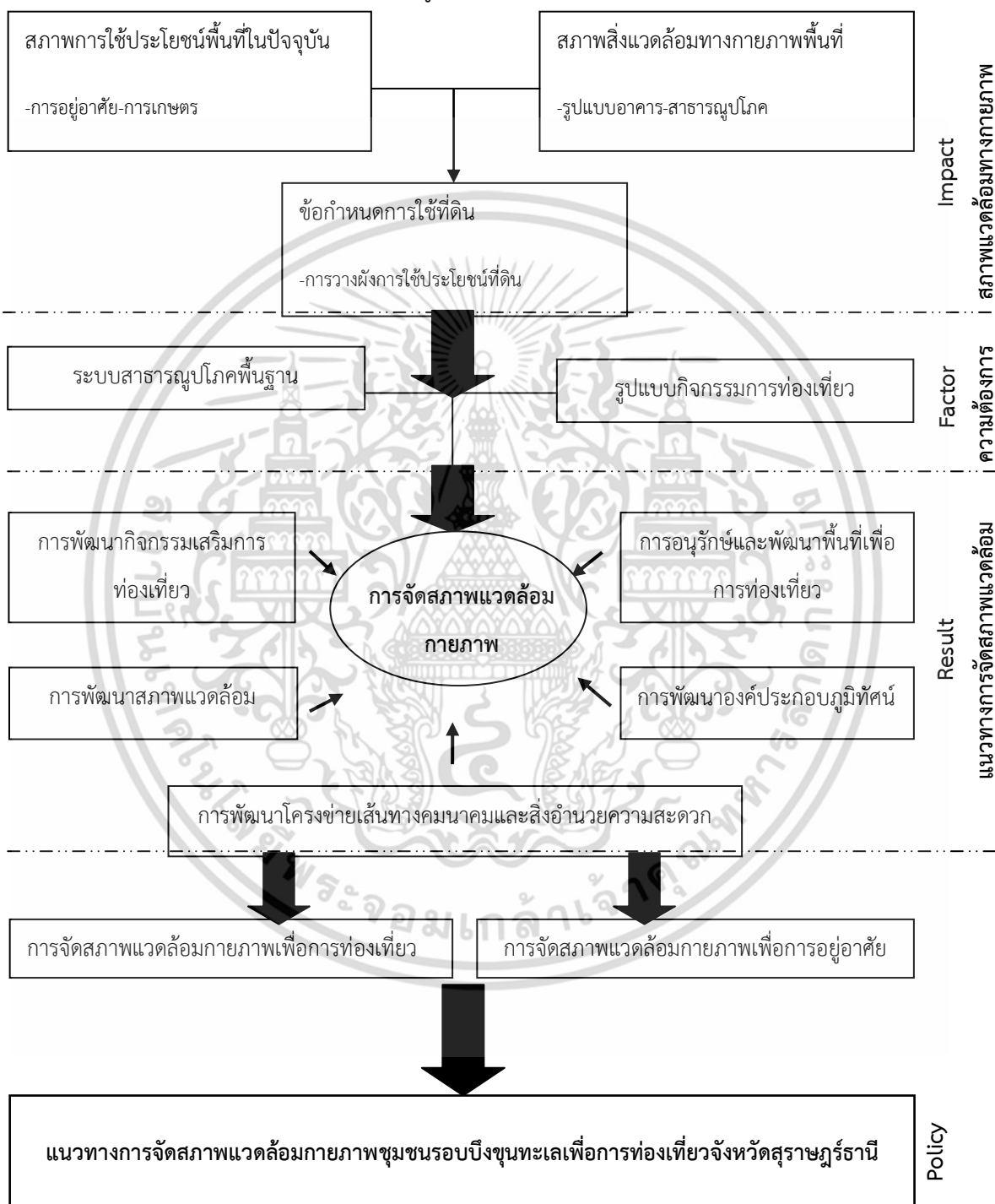
4. ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (Carrying Capacity) พิจารณาจากปัจจัยหลายอย่างประกอบกัน ได้แก่ ขนาดของแหล่งน้ำ ขนาดของพื้นที่บริเวณชายน้ำทั้งหมดที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปใช้ได้ ความละเอียดอ่อนของพื้นที่ในแง่ของการอนุรักษ์พื้นดิน น้ำ ป่าไม้ หรือสัตว์ที่อยู่ตามธรรมชาติ ว่าสมควรหรือไม่ที่จะให้นักท่องเที่ยวเข้าไปใช้สถานที่นั้น

5. แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆที่อยู่ข้างเคียง ซึ่งจะทำให้แหล่งน้ำนั้นมีกิจกรรมเพิ่มมากขึ้นอยู่ในเครือข่ายของการท่องเที่ยว หรือเป็นจุดศูนย์กลางของการท่องเที่ยว และหากแหล่งน้ำนั้นอยู่ห่างไกลจากแหล่งท่องเที่ยวอื่น จะทำให้ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้ยาก นอกจากนี้แหล่งน้ำนั้นจะมีคุณสมบัติที่เด่นชัดจริงๆ

จากกรอบแนวคิดข้างต้นผู้วิจัยได้นำหลักการที่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยมาเป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อเสนอแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว แนวคิดการส่งเสริมกิจกรรมที่มีอยู่แล้วและปรับปรุงการใช้พื้นที่เพื่อให้เกิดกิจกรรมการอยู่อาศัยและส่งเสริมการท่องเที่ยว เน้นการแบ่งโซน กิจกรรมในพื้นที่ โดยศึกษาแนวทางในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. แนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่เพื่อการอยู่อาศัยและท่องเที่ยว
2. แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อม
3. แนวทางการพัฒนาโครงข่ายเส้นทางคมนาคมและสิ่งอำนวยความสะดวก
4. แนวทางการพัฒนากิจกรรมเสริมการท่องเที่ยว
5. แนวทางการพัฒนาองค์ประกอบภูมิทัศน์

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวความคิดการวิจัยการจัดการสภาพแวดล้อมกายภาพรอบบึงบอระเพ็ดเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดนครสวรรค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของงานวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบันด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรทางธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตและศึกษาพฤติกรรมของชุมชนในท้องถิ่นที่สอดคล้องกับการตั้งที่อยู่อาศัยเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบึงบอระเพ็ด ให้สอดคล้อง กันอย่างเป็นระบบและ เป็นส่วนช่วยในการผสมผสานระหว่าง วัฒนธรรมท้องถิ่นและกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เข้าด้วยกันซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาและใช้ประโยชน์ใน การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยมีตัวแปรในการศึกษาตามรายละเอียดดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนครัวเรือนที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้ครัวเรือนที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่บึงบอระเพ็ดจำนวน ประชากร 96,406ครัวเรือน และผู้เยี่ยมชมในพื้นที่บึงบอระเพ็ดจำนวน686,756 คน โดยใช้ระดับความ คลาดเคลื่อน 5 %

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่บริเวณบึงบอระเพ็ดจำนวน 3 ตำบล 4 หมู่บ้าน จำนวน 7,898 ครัวเรือน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามความคลาดเคลื่อน 5 % โดยใช้สมการ $n = \frac{N}{1 + N(0.05)^2}$ โดย n หมายถึง กลุ่มตัวอย่าง ส่วน N หมายถึงประชากรตามคำ จำกัดความในการวิจัย จะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,024 ครัวเรือน(ครอบครัวละ1คน) และนักท่องเที่ยว ที่มาเยี่ยมชมในพื้นที่บริเวณบึงบอระเพ็ดจำนวน 399คน ขอบเขตการศึกษา

1.4.2 ขอบเขตการศึกษา

1.4.2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.4.2.1.1 ลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณพื้นที่บึงขุนทะเล

1.4.2.1.2 ลักษณะสภาพทาง เศรษฐกิจ และสังคม

1.4.2.1.3 ความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว

1.4.2.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตพื้นที่ที่ทำการศึกษารอบคลุมเพื่อพัฒนาพื้นที่บึงขุนทะเล เนื้อที่ ประมาณ 737 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 1 ตำบลของอำเภอเมืองนครสวรรค์ คือ ตำบลแควใหญ่

1.4.2.3 ตัวแปรที่ศึกษา

การกำหนดตัวแปร (Variable) ในการวิจัยการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพบึงบอระเพ็ดเพื่อการ ท่องเที่ยวจังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรการวิจัยเป็น 2 ชนิด คือ

1.4.2.3.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) ในการวิจัยครั้งนี้ คือปัญหา สภาพแวดล้อมทางกายภาพของบึงบอระเพ็ด

1.4.2.3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ในการวิจัยครั้งนี้ คือ การจัด สภาพแวดล้อมทางกายภาพชุมชนบึงบอระเพ็ดเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดจังหวัดนครสวรรค์

ทั้งนี้ การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพชุมชนรอบบึงบอระเพ็ดเพื่อการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืนซึ่งเป็นตัวแปรในการวิจัยในครั้งนี้ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสิ่งอำนวยความสะดวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สะดวกเพื่อการท่องเที่ยวให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม ในเขตพื้นที่บึงบอระเพ็ดเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะทางที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1. บึงบอระเพ็ด หมายถึง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศไทยและเป็นบึงทะเลสาบน้ำจืดขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทยมีเนื้อที่ 132,737 ไร่ อยู่ในท้องที่สามอำเภอของจังหวัดนครสวรรค์ได้แก่ อำเภอเมืองนครสวรรค์ อำเภอท่าตะโกและอำเภอชุมแสงเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดนครสวรรค์กลางบึงมีตึกที่พักที่สร้างขึ้นครั้งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐาน

1.5.2. สภาพแวดล้อม หมายถึง ทางกายภาพของพื้นที่บริเวณบึงบอระเพ็ด หมายถึง สภาพแวดล้อมทางกายภาพและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรในท้องถิ่น สภาพเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของชุมชนบริเวณบึงบอระเพ็ด

1.5.3. การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากที่อยู่อาศัยไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว เป็นการเดินทางไปด้วยความสมัครใจไม่มีการบังคับขู่เข็ญ และเดินทางไปด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตามที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพ

1.5.4. นักท่องเที่ยว หมายถึง บุคคลที่เดินทางที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งหรือเดินทางจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งที่ได้อาศัยอยู่เป็นประจำด้วยเหตุผลใดๆ ก็ตามที่ไม่ใช่ไปประกอบอาชีพหารายได้

1.5.5. ปัญหาแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง พื้นที่บึงบอระเพ็ดยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านกายภาพและศักยภาพเพื่อที่จะรองรับกิจกรรมต่างๆของประชากรในเขตเทศบาลนครสวรรค์

1.5.6. พฤติกรรมของชุมชนในท้องถิ่นและผู้เยี่ยมเยือน หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมของผู้คนในพื้นที่บึงบอระเพ็ดและนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเที่ยวบึงบอระเพ็ด

1.5.7. การอยู่อาศัย หมายถึง รูปแบบวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ไม่ว่าในด้านการตั้งถิ่นฐานด้านลักษณะของที่อยู่อาศัย ด้านการประกอบอาชีพ ความสัมพันธ์ระหว่างที่อยู่อาศัยกับสภาพแวดล้อม

1.5.8. ที่อยู่อาศัย หมายถึง อาคารบ้านเรือน รวมถึงตึก โรง และแพที่มนุษย์จัดสร้างขึ้น เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยทั้งกลางวันและกลางคืน ภายในที่อยู่อาศัยประกอบด้วยสิ่งต่างๆ ที่ต้องการ มีทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย อุปกรณ์และสิ่งใช้สอยที่จำเป็นตามความต้องการทางด้านร่างกาย จิตใจ และความ เป็นอยู่ที่ดีงามทั้งส่วนตัว และครอบครัวของผู้พักอาศัย

1.5.9. ที่พักอาศัยนักท่องเที่ยว หมายถึงสถานที่ประกอบการเชิงการค้าที่นักธุรกิจตั้งขึ้น เพื่อบริการผู้เดินทางในเรื่องของที่พักอาศัย อาหาร และบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพักอาศัยและเดินทาง หรือ

1.5.10. ความต้องการ หมายถึง ความต้องการใช้สาธารณูปโภค-สาธารณูปการ เพื่อความสะดวกและส่งเสริมความเป็นอยู่รวมทั้งส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว

1.5.11. แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพ หมายถึง แนวคิดการส่งเสริมกิจกรรมที่มีอยู่แล้วและปรับปรุงการใช้พื้นที่เพื่อให้เกิดกิจกรรมด้านการอยู่อาศัยและส่งเสริมการท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5.12. ภูมิทัศน์ หมายถึง ความสวยงามทางกายภาพ การมองเห็นของพื้นที่ มุมมองมองที่มีความโล่งสบายตา มีต้นไม้ ธรรมชาติที่สวยงาม มีสีสันทัน และอากาศที่ให้ความรู้สึกสบาย ทางเดินริมถนนมีต้นไม้ให้ความร่มรื่น สภาพแวดล้อมไม่แออัด ไม่มีมลภาวะ ให้ความสะดวกสบายแก่ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ มีสวนสาธารณะ มีอาคารที่สวยงามทางสถาปัตยกรรมและมีความน่าอยู่ของชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาเป็นการศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน บอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ ดังนั้นจำเป็นต้องศึกษาในลักษณะทางกายภาพของพื้นที่และแนวความคิดต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาและวิเคราะห์ต่อไป ถึงแนวทางการจัดเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 2.1 นโยบายและแผนต่างๆที่เกี่ยวข้อง
- 2.2 สภาพทั่วไปพื้นที่ เทศบาลนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
- 2.3 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อม
- 2.4 พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม
- 2.5 ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยว
- 2.6 การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
- 2.7 ข้อกำหนดการใช้ที่ดิน
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 นโยบายและแผนต่างๆที่เกี่ยวข้อง

การจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในเขตเพื่อกำหนดทิศทางและประเภทการใช้ที่ดินต้องอาศัยนโยบายและแผนพัฒนาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่

2.1.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2555-2559)

ได้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเพื่อบูรณาการ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน การพัฒนาฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2553:1) การพัฒนาพื้นที่บึงบอระเพ็ดเพื่อการอยู่อาศัยและรองรับการท่องเที่ยว เป็นโครงการที่ดำเนินการตามนโยบายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพของคนและสังคม สร้างความแข็งแรงให้ชุมชนให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้มั่นคงและสมดุลสร้างความยั่งยืนให้แก่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.1.2 นโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติโดยกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวไทยขึ้น ดังนี้

2.1.2.1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและปรับปรุงระบบโลจิสติกส์ และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว การสร้างโครงข่ายเส้นทางคมนาคมและระบบเชื่อมโยงการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านและในภูมิภาค (แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ. เมษายน 2554:22) เพื่อเตรียมความพร้อมประเทศให้มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งให้อำนาจความสะดวกแก่คนทุกกลุ่ม (Tourism for All)

2.1.2.2 การพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน

โดยมุ่งเน้นการพัฒนาฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมให้มีความสมบูรณ์ดังเดิม การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืนการพัฒนาการท่องเที่ยวในลักษณะของกลุ่มการท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวหลักและแหล่งท่องเที่ยวรอง และยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานในระดับสากล และสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาท่องเที่ยวเพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีคุณภาพมาตรฐาน และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มด้านการท่องเที่ยวได้

2.1.2.3 การพัฒนาสินค้า บริการและปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว

โดยมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ กิจกรรม นวัตกรรมและมูลค่าเพิ่มด้านการท่องเที่ยว การป้องกันและรักษาความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว การเสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน เพื่อเสริมสร้างโอกาสและแรงจูงใจเพื่อพัฒนาการค้า การลงทุนด้านการท่องเที่ยว ให้สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว

2.1.2.4 การสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยว

โดยมุ่งเน้นเผยแพร่ภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยว สร้างสภาพแวดล้อมและพัฒนาระบบสนับสนุนการตลาดท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวรับรู้และเข้าใจในภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศ สร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ สร้างกระแสการรับรู้ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าการท่องเที่ยว การดำเนินการตลาดเชิงรุกเพื่อประมุขลิสต์ ดึงงาน และจัดงานแสดงต่างๆ(Event) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยมีเป้าหมายเพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้นมีการใช้จ่ายมากขึ้น และสร้างกระแสการท่องเที่ยวภายในประเทศมากขึ้น โดยมุ่งเน้นการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

2.1.2.5 การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาครัฐ

ภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการสร้างและพัฒนากลไกในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว เพื่อให้การดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวมีเอกภาพ มีการบูรณาการร่วมกัน ลดความซ้ำซ้อนของภารกิจ และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมการบริหารจัดการในทุกระดับ

2.1.3 การศึกษาข้อมูลด้านนโยบายระดับภาค

ในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจที่มีผลกระทบทั่วโลก รัฐบาลได้กำหนดแผนการบริหารราชการแผ่นดิน โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่เน้นการใช้คุณธรรมนำความรู้ และกำหนดนโยบายเร่งด่วนที่เร่งดำเนินการ ซึ่งมุ่งเน้นในเรื่องการกระตุ้นเศรษฐกิจแก่ภาคประชาชนและเอกชนในการลงทุน การรักษาและเพิ่มรายได้ และการลดภาระค่าครองชีพของประชาชน (ยุทธศาสตร์การวิจัยของภาคเหนือตอนล่าง. เมษายน :2554) ดังนั้นประเด็นเหล่านี้จึงถูกวางนโยบายให้เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด กลุ่มเอกลจังหวัดภาคเหนือตอนล่างสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังแสดงในภาพประกอบที่ 2.1

นโยบายการวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8 ระหว่าง พ.ศ. (2555-2559) ได้กำหนดไว้บนพื้นฐานความต่อเนื่องจากนโยบายการวิจัยของชาติ พ.ศ. 2551-2554 ดังนี้

(1) เน้นการบูรณาการด้านการวิจัยที่สอดคล้องกับแนวนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ สามารถเชื่อมโยงกับแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 2 (2555-2559) ความต่อเนื่องของนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) การปฏิรูประบบวิจัยของประเทศ รวมทั้งนโยบายการวิจัยของชาติระยะยาว (พ.ศ. 2553-2572) โดยการวิจัยจะตอบสนองความต้องการของชุมชนและปัญหาที่สำคัญเร่งด่วนเพื่อการพัฒนาประเทศ พร้อมกับดำเนินการควบคู่กับการวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ อันเป็นรากฐานอันสำคัญของการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้มุ่งให้เกิดการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ทั้งจากหน่วยงานที่มีภารกิจประจำตามหน้าที่ (Function) ภารกิจตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของชาติหรือรัฐบาล (Agenda) และภารกิจในพื้นที่ (Area) ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์การวิจัยในระดับหน่วยงานและภูมิภาคเกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการงานวิจัยและการบริหารงบประมาณเพื่อการพัฒนาภูมิภาคต่างๆ อันจะทำให้เกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม

(2) ให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ตลอดจนในพื้นที่ที่มีส่วนร่วมกันเสนอแนะ ปฏิบัติ และติดตามผล เพื่อให้เกิดการพัฒนางานวิจัยในทุกภาคส่วนและทุกระดับของประเทศ อีกทั้งเพื่อส่งเสริมให้เกิดงานวิจัยที่มีการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและตอบสนองการพัฒนาประเทศมากขึ้น

(3) เน้นงานวิจัยที่สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2555-2559) ซึ่งมีการกำหนดกลยุทธ์การวิจัยที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศ บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีจุดเน้นที่สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงและภาวะความเสี่ยงในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยให้สามารถนำผลการวิจัยที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสาธารณสุข ในระดับชุมชนและระดับประเทศ ตลอดจนเชื่อมโยงสู่การนำผลการวิจัยไปสู่การลงทุนในเชิงพาณิชย์ให้มากยิ่งขึ้น

(4) จัดสรรงบประมาณการวิจัยให้กระจายไปยังหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งในภูมิภาค โดยมีกระบวนการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ และมีกลไกกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิจัยในส่วนกลางและในส่วนภูมิภาค อันจะนำไปสู่การสร้างเครือข่ายการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาศูนย์กลางการวิจัยเฉพาะทาง และการพัฒนาบุคลากร การวิจัยร่วมกัน

(5) ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2555-2559) อย่างเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ โดยมีการดำเนินการวิจัยและติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยกำหนดแนวทางในการติดตามและประเมินผลการวิจัย รวมทั้งติดตามผลการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการวิจัยให้เป็นไปตามระยะเวลาและเป้าหมายที่กำหนดไว้

(6) ให้นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2555-2559) เป็นพื้นฐานเชิงนโยบายที่เชื่อมโยงกับการปฏิรูประบบวิจัยของประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ การวิจัยของหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งนโยบายการวิจัยของชาติระยะยาว (พ.ศ. 2553-2572) ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนางานวิจัยที่มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนของประเทศ

ภาพที่ 2.1 แสดงกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างกลุ่มที่ 2
ที่มา :การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2555

2.1.4 ด้านนโยบายระดับจังหวัดนครสวรรค์

จังหวัดนครสวรรค์ ได้กำหนดวิสัยทัศน์(กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดนครสวรรค์.2553) การพัฒนาให้เป็นเมืองที่น่าอยู่ ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ หลัก คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 คือการสร้างมูลค่าเพิ่มทางการเกษตรการค้าและอุตสาหกรรมเกษตรที่สมดุล

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีคุณธรรมนำความรู้และเกิดความผาสุก

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพอย่าง

ยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การเสริมสร้างธรรมาภิบาลและการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 สภาพทั่วไปพื้นที่ จังหวัดนครสวรรค์

นครสวรรค์ตั้งอยู่ทางภาคเหนือตอนล่างกลางตอนบน ของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพมหานคร 240 กิโลเมตร มีลักษณะร้อนชื้น มีช่วงฤดูฝนและฤดูแล้งที่เห็นเด่นชัด ฤดูฝนได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ อยู่ในช่วงเดือนตุลาคม ส่วนฤดูหนาวอยู่ในช่วงเดือนตุลาคมถึงมกราคมได้รับอิทธิพลความเย็นมาจากลม มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับปี 2552 ช่วงเดือนมกราคมมีอากาศหนาว อุณหภูมิต่ำสุด 11.50 องศาเซลเซียส และ ช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม มีอากาศร้อนถึงร้อนจัด อุณหภูมิสูงสุด 39.80 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ย 28.0 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,155.50 มิลลิเมตร และฝนตกทั้งหมด 112 วัน พื้นที่ของจังหวัด 9,597,677 ตารางกิโลเมตร หรือ 5,998,548 ไร่

2.2.1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลนครสวรรค์

เทศบาลนครนครสวรรค์ ตั้งอยู่ใจกลางท้องที่อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศเหนือประมาณ 237 กิโลเมตร มีพื้นที่ในเขตการปกครอง จ นวน 27.87 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ครอบคลุม 5 ตำบล

1. ตำบลปากน้ำโพ ทั้งตำบล
2. ตำบลนครสวรรค์ตก หมู่ที่ 1 , 4 , 5 , 9 , 10
3. ตำบลนครสวรรค์ออก หมู่ที่ 1 , 4 , 5 , 6 , 7
4. ตำบลวัดไทย หมู่ที่ 10 , 11 , 12 , 13
5. ตำบลแควใหญ่ หมู่ที่ 4 , 7 , 10

2.2.2 ที่ตั้งและขนาด

เทศบาลนครนครสวรรค์ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้
ทิศเหนือ จดแนวสะพานข้ามแม่น้ำปิงใกล้เกาะตาเทพ อบต.บางม่วง และ อบต.บึงเสนาท
ทิศใต้ จดวัดศรีสุวรรณ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3005 (ท่าตากู๋ย - โกรกพระ) และ อบต.
นครสวรรค์ออก
ทิศตะวันออก จดทางรถไฟบริเวณสถานีรถไฟปากน้ำโพ อบต.แควใหญ่
ทิศตะวันตก จดสะพาน 2 เขาชวด (กม.241+650) และ อบต.หนองกรด

2.2.3 ลักษณะภูมิประเทศ

ตามลักษณะภูมิศาสตร์โดยทั่วไป ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเกษตร เป็นที่ราบประมาณ 3 ใน 4 ของพื้นที่จังหวัด มีแม่น้ำสายสำคัญคือ แม่น้ำปิง แม่น้ำยม และแม่น้ำน่าน ไหลมารวมกันเป็น แม่น้ำเจ้าพระยา ไหลผ่านช่วงกลางของจังหวัด แม่น้ำที่กล่าวได้แบ่งพื้นที่ของจังหวัดออกเป็นด้าน ตะวันออกและตะวันตก และมีเพียง 6 อำเภอที่ตั้งอยู่บนแม่น้ำสายหลัก สภาพภูมิประเทศทางด้านทิศ ตะวันตกของจังหวัดมีภูเขาสลับซับซ้อนและเป็นป่าทึบ ในเขตอำเภอลาดยาว อำเภอแม่วงก์ อำเภอแม่ปิง และอำเภอชุมตาบง พื้นที่ป่าของจังหวัดเป็นสภาพป่าที่เชื่อมโยงติดต่อกับป่าห้วยขาแข้งของ จังหวัด อุทัยธานีในเส้นทางใต้ของอำเภอแม่วงก์ ส่วนบนของอำเภอแม่วงก์และอำเภอลาดยาวเป็นส่วนติดต่อกับ ป่าทึบของจังหวัดตาก ที่เชื่อมโยงไปถึงป่าทุ่งใหญ่นเรศวรของจังหวัดกาญจนบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.4 ลักษณะภูมิอากาศ

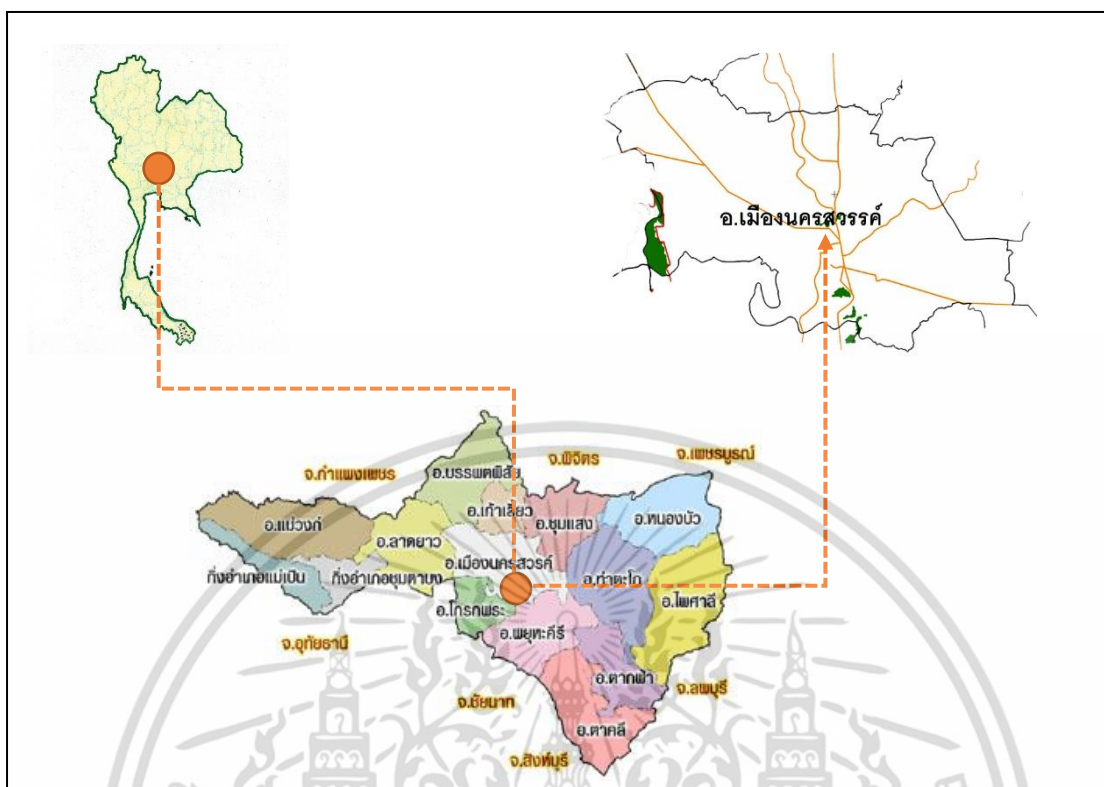
ตามลักษณะภูมิศาสตร์โดยทั่วไป ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเกษตร เป็นที่ราบประมาณ 3 ใน 4 ของพื้นที่จังหวัด มีแม่น้ำสายสำคัญคือ แม่น้ำปิง แม่น้ำยม และแม่น้ำน่าน ไหลมารวมกันเป็น แม่น้ำเจ้าพระยา ไหลผ่านช่วงกลางของจังหวัด แม่น้ำที่กล่าวได้แบ่งพื้นที่ของจังหวัดออกเป็นด้านตะวันออกและตะวันตก และมีเพียง 6 อำเภอที่ตั้งอยู่บนแม่น้ำสายหลัก สภาพภูมิประเทศทางด้านทิศตะวันตกของจังหวัดมีภูเขาสลับซับซ้อนและเป็นป่าทึบในเขตอำเภอลาดยาว อำเภอแม่वंก อำเภอแม่ปิง และอำเภอชุมตาบง พื้นที่ป่าของจังหวัดเป็นสภาพป่าที่เชื่อมโยงติดต่อกับป่าห้วยขาแข้งของจังหวัดอุทัยธานีในเส้นทางใต้ของอำเภอแม่वंก ส่วนบนของอำเภอแม่वंกและอำเภอลาดยาวเป็นส่วนติดต่อกับป่าทึบของจังหวัดตาก ที่เชื่อมโยงไปถึงป่าทุ่งใหญ่นเรศวรของจังหวัดกาญจนบุรีภูมิอากาศโดยทั่วไปจะเป็นภูมิอากาศแบบทุ่งหญ้าเมืองร้อน ที่มีลักษณะค่อนข้างร้อนและแห้งแล้งมีอุณหภูมิสูงสุดโดยเฉลี่ย 34.4 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดโดยเฉลี่ยที่ 20 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดโดยเฉลี่ยทั้งปีที่ 28.7 องศาเซลเซียส มีฝนตกชุกในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม โดยเฉพาะในเขตเทศบาลถือว่าเป็นบริเวณที่มีฝนตกชุกของจังหวัดซึ่งมีฝนตกอยู่ระหว่าง 80 - 100 วันต่อปี

เป็นที่ราบค่อนข้างเรียบแคบบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำ โดยเฉพาะตอนกลางของจังหวัด ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอเมืองฯ อำเภอบรรพตพิสัย อำเภอชุมแสง อำเภอท่าตะโก อำเภอโกรกพระ และอำเภอพยุหะคีรี สภาพพื้นที่ทางทิศตะวันตก (เขตอำเภอลาดยาว อำเภอแม่वंก อำเภอแม่ปิง และอำเภอชุมตาบง) และทิศตะวันออก (เขตอำเภอหนองบัว อำเภอไพศาลี อำเภอตากฟ้า และอำเภอตาคลี) มีลักษณะเป็นแบบลอนลูกคลื่น ยกตัวขึ้นจากตอนกลางของจังหวัด สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 50-150 เมตร

2.2.5 การแบ่งเขตการปกครอง

เทศบาลนครนครสวรรค์ ตั้งอยู่ใจกลางท้องที่อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศเหนือประมาณ 237 กิโลเมตร มีพื้นที่เขตการปกครองจำนวน 27.87 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ครอบคลุม 5 ตำบล ดังนี้

- (1) ตำบลปากน้ำโพ ทั้งตำบล
- (2) ตำบลนครสวรรค์ตก หมู่ที่ 1, 4, 5, 9 และ 10
- (3) ตำบลนครสวรรค์ออก หมู่ที่ 1, 4, 5, 6 และ 7
- (4) ตำบลวัดไทร หมู่ที่ 10, 11, 12 และ 13
- (5) ตำบลแควใหญ่ หมู่ที่ 4, 7 และ 10

ภาพที่ 2.2 แสดงการแบ่งเขตการปกครองในเขตจังหวัดนครสวรรค์

ที่มา : www.nakhonsawan.go.th

จังหวัดนครสวรรค์ จัดรูปการปกครองตามลักษณะการปกครองส่วน ภูมิภาคโดยแบ่งออกเป็น 15 อำเภอ 1,431 หมู่บ้าน 128 ตำบล และจัดรูปการปกครองตามลักษณะ การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาล 21 แห่ง (เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 2 แห่ง เทศบาลตำบล 18 แห่ง) และองค์การบริหารส่วนตำบล 121 แห่ง

2.2.6 ประชากร

จำนวนจำนวนประชากรเทศบาลนครนครสวรรค์ สํารวจ ณ วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2554 รวม 87,278 คน แยกเป็นเพศชาย 40,895 คน เพศหญิง 46,383 คน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

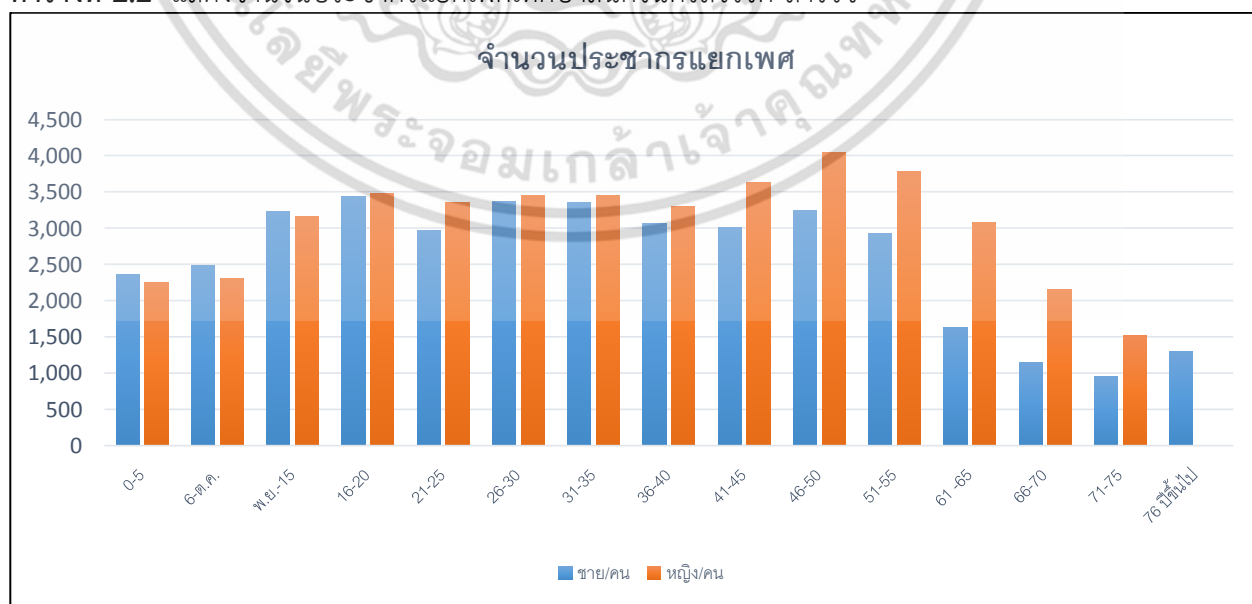
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.1 แสดงจำนวนประชากรเทศบาลนครนครสวรรค์ สํารวจ

ช่วงอายุ/ปี	ชาย/คน	หญิง/คน	รวม/คน
0-5	2,367	2,257	4,624
6-10	2,488	2,306	4,794
11-15	3,235	3,157	6,392
16-20	3,441	3,482	6,923
21-25	2,974	3,349	6,323
26-30	3,366	3,449	6,815
31-35	3,355	3,452	6,807
36-40	3,064	3,305	6,369
41-45	3,015	3,630	6,645
46-50	3,250	4,041	7,291
51-55	2,932	3,777	6,709
61-65	1,632	3,078	5,467
66-70	1,144	2,150	3,782
71-75	947	1,513	2,657
76 ปีขึ้นไป	1,296	7 1,400	2,347
รวม	46,383	46,383	87,278

ที่มา: สำนักงานทะเบียนราษฎร เทศบาลนครสวรรค์

ตารางที่ 2.2 แสดงจำนวนประชากรแยกเพศเทศบาลนครนครสวรรค์ สํารวจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่มา: สำนักงานทะเบียนราษฎร เทศบาลนครสวรรค์

2.2.7 รูปแบบเศรษฐกิจ

ในเขตเทศบาลบริเวณใจกลางเมืองส่วนใหญ่จะเป็นศูนย์กลางพาณิชยกรรมและธุรกิจต่างๆ และพื้นที่ที่อยู่ต่อเนื่องจะเป็นบริเวณที่เป็นย่านที่อยู่อาศัยเดิมโดยมีลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด GPP จังหวัดนครสวรรค์ ในปี 2552 มีมูลค่าทั้งสิ้น 78,541 ล้านบาท รายได้เฉลี่ย ต่อหัว (Per capita GPP) 68,263 บาทต่อคนต่อปี ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่ที่สำคัญของจังหวัดนครสวรรค์ มาจากการผลิตภาคการเกษตร คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 26.7 มูลค่า 20,960 ล้านบาท รองลงมาเป็นการผลิตอุตสาหกรรม ร้อยละ 20.2 คิดเป็นมูลค่า 15,873 ล้านบาท และการขายส่ง ขายปลีก และการซ่อมแซม ร้อยละ 16.4 คิดเป็นมูลค่า 12,887 ล้านบาท โดยมีอัตราการขยายตัวลดลงร้อยละ 3.0 เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา (ปี 2551) โดยมีปัจจัยมาจากภาคการเกษตรที่มีการขยายตัวลดลงถึงร้อยละ 20.2 เนื่องจากประสบปัญหาภัยแล้ง ผลผลิตน้อย นอกจากนี้ส่วนใหญ่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น สำหรับปี 2553 อัตราการขยายตัวมีแนวโน้มลดลงเนื่องจากภาวะน้ำท่วมและปัญหาทางการเมือง ส่วนปี 2554 ในภาพรวมอัตราการขยายตัวมีแนวโน้มสูงขึ้น จากภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมบริการอื่นๆ ที่มีราคาผลผลิตสูงขึ้นและเข้าสู่แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับใหม่ รวมทั้งรัฐบาลได้มีนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจที่จะออกมาในปี 2554

2.2.8 ประเพณีและวัฒนธรรม

วัฒนธรรมประเพณีของชาวจังหวัดนครสวรรค์เป็นมรดกเก่าแก่ที่สืบทอดมาเป็นเวลานานมีหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์และโบราณคดีปรากฏชัดเจน วิถีชีวิตของชาวจังหวัดนครสวรรค์ ได้มีวิวัฒนาการต่อเนื่องมาถึงปัจจุบันและเนื่องจากประชากรจังหวัดนครสวรรค์มีหลายเชื้อชาติ ประเพณีต่างๆ ที่สืบทอด จึงมีแบบอย่างตามเชื้อชาตินั้นๆ และนำมาผสมกลมกลืนกันเป็นประเพณีและวัฒนธรรมของจังหวัดที่น่าสนใจ อาทิเช่น

2.2.8.1 ประเพณีตรุษจีนตรงกับวันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๑ ตามปฏิทินจีนเป็นประเพณีเกี่ยวกับการไหว้เจ้าบรรพบุรุษของคนไทยเชื้อสายจีน ที่อยู่ในเมืองนครสวรรค์ มีกิจกรรมการแสดงหลายอย่าง เช่น การแห่เจ้าพ่อ - เจ้าแม่ปากน้ำโพ แห่มังกรทอง เชิดสิงโต เทศกาลตรุษจีนซึ่งถือเป็นวันขึ้นปีใหม่ของจีนจัดเป็นพิธีที่สำคัญมาก เพราะไม่เพียงแต่เป็นการเฉลิมฉลองการเริ่มศักราชใหม่พร้อมๆ กับการเริ่มงานใหม่เท่านั้น หากยังเป็นช่วงเวลาของการบูชาเทพเจ้าเพื่อความ เป็นสิริมงคลในปีที่ใกล้มาถึงด้วย เทศกาลตรุษจีนที่จังหวัดนครสวรรค์ นอกจากจะมีความสำคัญต่อชาวจีนดังกล่าว แล้วยังได้รับการถือปฏิบัติจากชาวจีนเป็น พิเศษกว่าที่อื่นๆ เพราะแต่จะมีการเซ่นไหว้เจ้าตามเทศกาลเท่านั้นแต่ยังถือเป็นประเพณีที่ต้อง เชิญเจ้าออก แห่รอบตลาดเพื่อความ เป็นสิริมงคลด้วย ทุกปีชาวปากน้ำโพถือเป็น ประเพณีที่ต้องเชิญเจ้าออกแห่รอบ ตลาดในเทศกาลตรุษจีนเพื่อแสดงกตเวทิตคุณ และความเป็นสิริมงคลแก่ชีวิตครอบครัว โดยได้เพิ่มรูปขบวน การละเล่นต่างๆ มากกว่า ๒๐ ขบวนจนกลายเป็นประเพณีที่ยิ่งใหญ่ในปัจจุบัน

2.2.8.2 ประเพณีแข่งเรือเป็น ประเพณีที่สำคัญของจังหวัดนครสวรรค์ มีมาตั้งแต่อดีต เริ่มโดยชาวบ้านที่อาศัยอยู่ริมแม่น้ำ จะมาเป็นฝีพาย และมีการจัดแข่งขันในช่วงน้ำหลาก หลังออกพรรษาเดือน ๑๑ คือ ช่วงเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน ของทุกปี จะแข่งเรือกันในวันไหว้พระประจำปีของวัดจอมคีรีนาคพรต วัดเกาะหงษ์ วัดตะเคียนเลื่อน การแข่งเรื่อนอกจากจะได้รับความสนุกสนานแล้ว ยังทำให้เกิดความรักใคร่กลมเกลียว สามัคคีกันระหว่างชุมชน หรือถิ่นอื่นๆ ด้วยความสำคัญของประเพณีแข่งเรือ ใน สมัย รัชกาลที่ ๕ เสด็จประพาสงานแข่งเรือ ซึ่งเป็นงานประจำปีปิดทองไหว้พระของชาวบ้าน (วัดจอมคีรีนาคพรต) ไม่ว่างครันใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นาครต) ช่วงเดือน ๑๑ โดยขบวนเสด็จประพาสต้นชาล่อง ในพระราชหัตถเลขาทรงกล่าวว่า "...จุดที่หน้าวัดเขา ซึ่งราษฎรมาประชุมกันอยู่ที่นี่ น้ำท่วมสะพานหมดไม่มีที่ยืนต้องจอดเรืออยู่ แต่ราษฎรแข่งเรือกันสนุกนานมาก การแข่งเรือที่นี่ มาแต่เช้าแข่งเรือกันทอดหนึ่งแล้วขึ้นไหว้พระ ทักซิณแล้วกลับลงมาแข่งเรืออีกทอดหนึ่ง..."นับเป็นพระมหากษัตริย์คุณยิ่ง

2.2.8.3 ประเพณีลอยกระทงสาย บ้านหน้าผา อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อใกล้วันที่จะมีพิธีลอยกระทงสาย ชาวบ้านหน้าผา จำนำกะลาที่เก็บสะสมไว้ตลอดทั้งปีมา ทำความสะอาดและตกแต่งด้วยกระดาษสีทำเทียนวางไว้กลางกะลาไม้ใส่ดอกไม้และธูปเทียนเหมือน กระทงทั่วไปเมื่อถึงวันเพ็ญขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๑๒ เวลา ๑๘.๐๐ น. ถึง ๒๔.๐๐ น. ชาวบ้านหน้าผาจะนำกระทงกะลาที่ได้เตรียมไว้จำนวนนับพันใบมาจุดเทียนแล้ว ปลอยกระทงกลงในแม่น้ำเจ้าพระยา โดยเริ่มตั้งแต่บริเวณหน้า ศาลเจ้าแม่หน้าผา อำเภอเมืองนครสวรรค์เทศบาลจังหวัดนครสวรรค์

2.2.9 ทรัพยากรธรรมชาติ

ป่าไม้ ในเขตเทศบาลมีพื้นที่ส่วนหนึ่งเป็นป่าไม้ที่อยู่ตามเทือกเขาภก เขาน้อย เขาวัดไทรเขา ดาวดั่งส์ และเขาโกรกพม่า ซึ่งมีลักษณะเป็นป่าโปร่งเชิงเขา มีบางส่วนเป็นป่าปกคลุมหนาแน่นแหล่งน้ำสำคัญ ได้แก่

แม่น้ำเจ้าพระยา เกิดจากการไหลมารวมกันของแม่น้ำปิง และแม่น้ำน่าน ที่บริเวณปากน้ำโพ แล้วไหลลงทางทิศใต้สู่ที่ราบลุ่มภาคกลาง และออกสู่ทะเลที่อ่าวไทย เป็นแม่น้ำสายสำคัญ ที่มีประโยชน์ทั้งทางด้านการเกษตร การคมนาคม การอุตสาหกรรม การอุปโภคบริโภคของพื้นที่บริเวณริมสองฝั่งแม่น้ำมาตั้งแต่อดีต และยังเป็นแหล่งประมงน้ำจืดที่สำคัญอีกด้วย

แม่น้ำปิง เป็นลำน้ำสายใหญ่ที่มีต้นกำเนิดมาจากเทือกเขาภาคเหนือ ไหลผ่านท้องที่อำเภอบรรพตพิสัย อำเภอเก้าเลี้ยว มาบรรจบกับแม่น้ำน่านเป็นแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณตำบลปากน้ำโพเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่สำคัญอีกสายหนึ่ง ทั้งในด้านการเกษตรอุตสาหกรรม การอุปโภคบริโภคของประชากรบริเวณสองฝั่งที่แม่น้ำไหลผ่าน

แม่น้ำน่าน เป็นลำน้ำสายใหญ่ มีต้นกำเนิดมาจากเทือกเขาฝิ่ปันน้ำ จังหวัดน่าน ไหลผ่านจังหวัดสำคัญ คือ พิษณุโลก พิจิตร และผ่านท้องที่อำเภอชุมแสงบรรจบกับแม่น้ำวังแล้วไหลผ่านอำเภอเมืองนครสวรรค์ก่อนมาบรรจบกับแม่น้ำปิงที่ตำบลปากน้ำโพ เป็นแหล่งน้ำที่ใช้ประโยชน์ทั้งด้านการเกษตร การคมนาคม การอุปโภคบริโภค เช่นเดียวกับลำน้ำอื่น ๆ ที่มีน้ำไหลผ่าน

2.2.10 แหล่งน้ำ

น้ำเพื่อการเกษตร น้ำอุปโภค/บริโภค แหล่งน้ำธรรมชาติ แหล่งน้ำชลประทาน (โครงการขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก) และพื้นที่ชลประทานได้รับประโยชน์ (ไร่) กระจายครอบคลุมในเขตพื้นที่ของเทศบาลนครนครสวรรค์ และมีผู้ใช้บริการ จำนวน 28,196 ครัวเรือน (มีนาคม 2553) มีแหล่งน้ำดิบที่ใช้ผลิตน้ำประปา และแหล่งน้ำดิบสำรอง คือ แม่น้ำปิง และแม่น้ำยม ตามลำดับ มีกำลังการผลิต 70,800 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน และใช้งานจริงในปัจจุบัน 58,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน

2.2.11 สาธารณูปโภค-สาธารณูปการ

2.2.11.1 การคมนาคมทางบก

จังหวัดนครสวรรค์ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ตามเส้นทางหลวงแผ่นดินสายเอเชีย 237 กิโลเมตร จังหวัดนครสวรรค์ เป็นจังหวัดที่เป็นประตูสู่ภาคเหนือ การเดินทางติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ นับได้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ว่าสะดวกมาก เส้นทาง การติดต่อทางถนนระหว่างจังหวัดต่าง ๆ มีเส้นทางสายหลัก ๆ ดังนี้ 1) การคมนาคมทางรถยนต์

ทางหลวงแผ่นดิน

1. ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 (พหลโยธิน) จากกรุงเทพฯ ผ่านนครสวรรค์ไปสิ้นสุดที่เชียงราย เป็นเส้นทางสายหลักและสายดั้งเดิมที่ใช้ในการคมนาคมเชื่อมระหว่างภาคเหนือกับภาคกลาง เส้นทางสายนี้ส่วนใหญ่เป็นเส้นทาง 2 เลนขณะนี้ถนนช่วงนครสวรรค์- กำแพงเพชรเป็น 4 เลนแล้วกำลังมีการขยายไปถึงจังหวัดเชียงใหม่

2. ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 32 (บางปะอิน - นครสวรรค์) เป็นเส้นทางหลวงแผ่นดินที่แยกออกจากเส้นทางหมายเลข 1 เริ่มจากอำเภอปางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลัดสู่นครสวรรค์ เส้นทางสายนี้เป็นเส้นทาง 4 เลน ทำให้การเดินทางสู่จังหวัดนครสวรรค์สะดวกและรวดเร็วมาก ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมงครึ่ง ในระยะทาง 237 กิโลเมตร จากกรุงเทพฯ ถึงนครสวรรค์ เส้นทางนี้ประสานต่อกับเส้นทางหมายเลข 1 ที่จังหวัดนครสวรรค์มุ่งสู่จังหวัดเชียงราย

3. ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 11 เป็นทางหลวงที่แยกจากเส้นทางหมายเลข 32 (อินทร์บุรี - เขาททราย) ตรงอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ผ่านอำเภอตากฟ้า ท่าตะโก หนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ เข้าสู่จังหวัดพิษณุโลก ไปสิ้นสุดที่จังหวัดเชียงใหม่ ตามเส้นทางสายนี้มีถนนเชื่อมเข้าตัวอำเภอไพศาลี ตาคลี ท่าตะโก อำเภอเมืองฯ และอำเภอชุมแสง และมีถนนเครือข่ายเชื่อมอำเภอต่างๆ ที่กล่าวด้วย

4. ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 117 เป็นเส้นทางเชื่อมระหว่างจังหวัดนครสวรรค์กับจังหวัดพิษณุโลก โดยผ่านทางอำเภอเก้าเลี้ยว อำเภอบรรพตพิสัย ออกทางอำเภอโพทะเลของจังหวัดพิจิตร ไปสู่จังหวัดพิษณุโลก ทำให้การติดต่อไปยังจังหวัดพิษณุโลกและพิจิตรสะดวกและรวดเร็วขึ้นมาก (ระยะทางประมาณ 131 กิโลเมตร)

5. ทางหลวงแผ่นดิน 225 (นครสวรรค์ - ชัยภูมิ) เป็นเส้นทางเชื่อมระหว่างนครสวรรค์กับจังหวัดต่าง ๆ ทางภาคอีสาน เส้นทางนี้ผ่านทางอำเภอชุมแสง อำเภอหนองบัว ตัดผ่านเส้นทางหลวงหมายเลข 11, 21 ที่อำเภอหนองบัว อำเภอบึงสามพัน (จังหวัดเพชรบูรณ์) สู่จังหวัดชัยภูมิ คมนาคมทางรถไฟ จังหวัดนครสวรรค์ มีเส้นทางรถไฟผ่านตัวอำเภอต่างๆ ดังนี้ อำเภอตากลี มีขบวนรถผ่านเที่ยวขึ้น - เทียวล่อง วันละ 11 ขบวน อำเภอเมือง มีขบวนรถผ่านเที่ยวขึ้น - เทียวล่อง วันละ 16 ขบวน อำเภอชุมแสง มีขบวนรถผ่านเที่ยวขึ้น - เทียวล่อง วันละ 11 ขบวน

2.2.11.2 การคมนาคมทางอากาศ

จังหวัดนครสวรรค์ ไม่มีสนามบินพาณิชย์ มีแต่สนามบินของกองบิน 4 อำเภอตากลี ซึ่งเดิมเคยใช้เป็นสนามบินของกองทัพอเมริกัน ที่มีศักยภาพสูงสำหรับเครื่องบินไอพ่น และสนามบินเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ศักยภาพของสนามบินเหล่านี้สามารถปรับเป็นสนามบินพาณิชย์ได้

2.2.11.3 การคมนาคมทางน้ำ

กรมเจ้าท่า ได้ลงทุนสร้างท่าเรือที่บริเวณเกาะบางปรอง อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2528 ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่รัฐมีนโยบายด้านการพัฒนาการขนส่งทางน้ำ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายประหยัดน้ำมันเชื้อเพลิง กรมเจ้าท่าในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้ทำการขุดลอกร่องน้ำจากกรุงเทพฯ ถึงนครสวรรค์ และจากนครสวรรค์ถึงอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร และ เอกสจตั้งสร้างสถานีขนส่งสินค้าทางน้ำขึ้นทั้งสองแห่ง (ที่อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์และอำเภอตะพานหิน) ราคาค่าไม่ต่ำกว่า 100 ล้านบาท ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

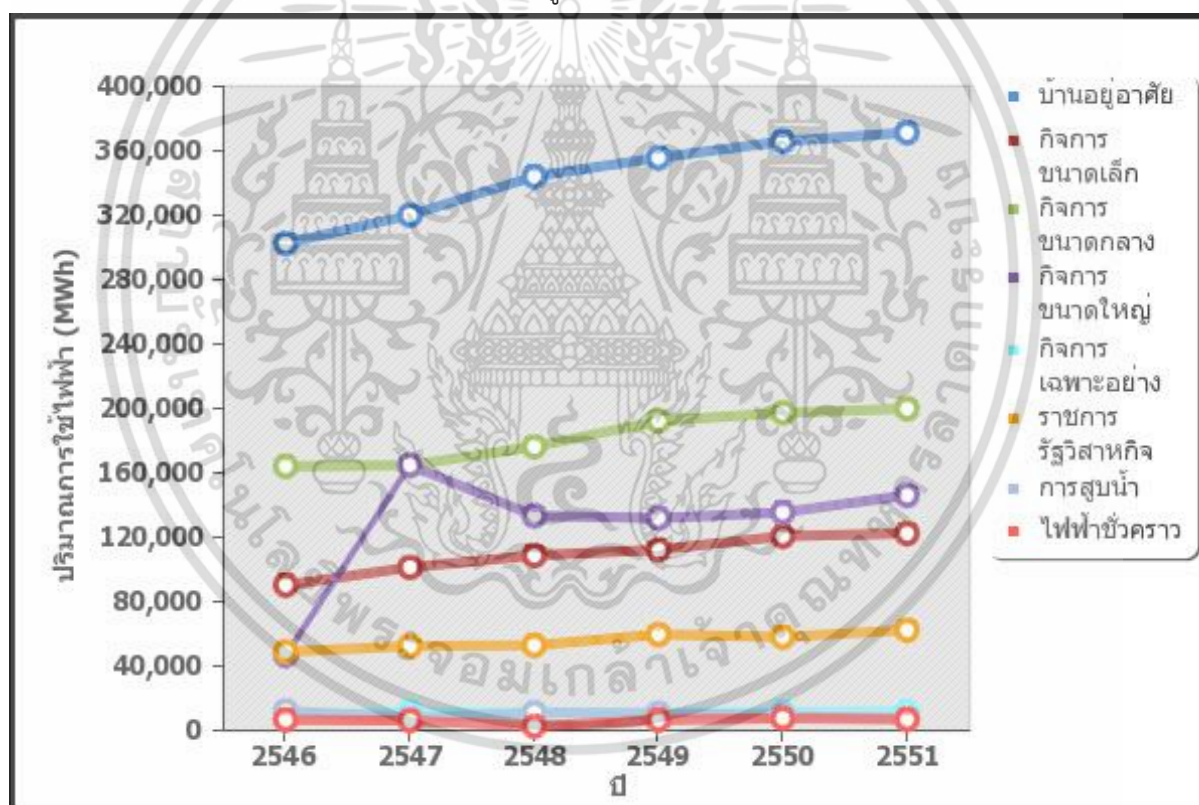
จังหวัดพิจิตร)ใช้งบประมาณ253ล้านบาท

การสร้างได้แล้วเสร็จตั้งแต่ปี 2531 แต่มีปัญหาด้านการประมูล เนื่องจากการกำหนดราคาค่าเช่าแพง ไม่มีผู้ประมูลเข้าดำเนินการ ทิ้งให้ร้างไว้ถึง 2 ปี เมื่อปรับค่าเช่าใหม่ ผู้ที่ได้รับการประมูล คือ บริษัทเจ้าพระยาสากล เวลาในการประมูล 20 ปี เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 7 ตุลาคม 2534 โดยมี นายทรง องค์กรชัยวัฒน์ เป็นผู้บริหาร การบริการใช้เป็นตลาดกลางสินค้าทางการเกษตร (ข้าวและพืชไร่)

2.2.11.4 การไฟฟ้า

จังหวัดนครสวรรค์มีแหล่งผลิตไฟฟ้าที่สำคัญ 2 แห่ง สามารถผลิตพลังงานไฟฟ้าปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าในจังหวัดนครสวรรค์ ในช่วงปี 2546-2551 โดยแสดงปริมาณการใช้ไฟฟ้าแยกตามผู้ใช้ โดยแบ่งเป็น บ้านอยู่อาศัย กิจกรรมขนาดเล็ก กิจกรรมขนาดกลาง กิจกรรมขนาดใหญ่ กิจกรรมเฉพาะอย่าง ราชการ/รัฐวิสาหกิจ การสูบน้ำ และไฟฟ้าชั่วคราว เป็นต้น ซึ่งในจังหวัดนครสวรรค์ได้แสดงปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้า ดังแสดงในรูปที่ 2.3

ภาพที่ 2.1 แสดงปริมาณการใช้ไฟฟ้าจำแนกตามผู้ใช้ของจังหวัดนครสวรรค์ ระหว่างปี 2546-2551

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดนครสวรรค์ : มกราคม 2553

จากภาพที่แสดงพบว่า การใช้พลังงานไฟฟ้าของจังหวัดในปี 2551 มีการใช้พลังงานไฟฟ้าอยู่ที่ 928,070.31 MWh หรือ 79.47 ktoe ปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าในบ้านอยู่อาศัยมีการใช้พลังงานมากที่สุดอยู่ที่ 371,307.14 MWh หรือคิดเป็น 40.01% ของการใช้พลังงานไฟฟ้าทั้งหมด และรองลงมาคือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าในกิจการขนาดกลางโดยมีปริมาณการใช้ อยู่ที่ 199,841.44 MWh คิดเป็น 21.53%ของปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าทั้งหมด

2.2.11.5 การประปา

เทศบาลให้บริการประปาครอบคลุมในเขตพื้นที่ของเทศบาลนครนครสวรรค์ และมี ผู้ใช้บริการ จำนวน 28,196 คริวเรือน (มีนาคม 2553) มีแหล่งน้ำดิบที่ใช้ผลิตน้ำประปา และแหล่งน้ำดิบสำรอง คือ แม่น้ำปิง และแม่น้ำยม ตามลำดับ มีกำลังการผลิต 70,800 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน และใช้งานจริงในปัจจุบัน 58,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน

2.2.11.6 โทรศัพท์

จำนวนคริวเรือนที่ใช้โทรศัพท์ จำนวน 90 %และคริวเรือนที่ใช้อินเทอร์เน็ต มีการติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ต

2.2.11.7 สาธารณสุข

โรงพยาบาลในเขตเทศบาล มีจำนวน 6 แห่ง แยกเป็นโรงพยาบาลเอกชน จำนวน 5 แห่ง จำนวนเตียงรวม 460 เตียง โรงพยาบาลของรัฐ จำนวน 1 แห่ง จำนวนเตียง 653 เตียงคลินิกทันตกรรม จำนวน 25 แห่ง คลินิกเวชกรรมทั่วไป จำนวน 32 แห่ง คลินิกเฉพาะทาง จำนวน 46 แห่ง ร้านขายยาแผนโบราณ จำนวน 15 แห่ง ร้านขายยาแผนปัจจุบัน จำนวน 57 แห่ง ร้านขายยาแผนปัจจุบันบรรจุเสร็จ จำนวน 36 แห่งศูนย์สุขภาพชุมชนมีจำนวน 8 แห่ง สังกัดเทศบาลจำนวน 4 แห่ง และสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 5 แห่ง ศูนย์บริการสาธารณสุขของเทศบาล มีบุคลากร แยกเป็น พยาบาล จำนวน 17 คน นักวิชาการส่งเสริมสุขภาพ จำนวน 4 คน นักวิชาการสุขาภิบาล จำนวน 2 คน เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน จำนวน 2 คน เจ้าพนักงานสุขาภิบาล จำนวน 4 คน สัตว์แพทย์ จำนวน 1 คน

2.2.11.8 สถานศึกษา

สถานศึกษาในเขตเทศบาลนครนครสวรรค์มีจำนวนทั้งสิ้น 40 แห่ง นักเรียน นักศึกษา และพระภิกษุมีประมาณ 58,326 คน ห้องเรียนจำนวน 1,787 ห้อง ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มีจำนวน 3,320 คน โดยแยกเป็นสถาบันการศึกษาสังกัดต่าง ๆ รวม 7 สังกัด ดังนี้

ตารางที่ 2.3 แสดงข้อมูลสถานศึกษาแยกตามสังกัด

สังกัด	แห่ง	นักเรียน (คน)	ห้องเรียน (ห้อง)	ครู/อาจารย์ (คน)
1. สถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์	8	6,969	215	349
2. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต1	5	14,396	336	842
3. สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	2	8,241	266	475
4. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ระดับอนุบาล - ช่วงชั้นปีที่ 1 - 4 ระดับอาชีวศึกษา	19	16,479	481	867
5. สถานศึกษาสังกัดกระทรวงกีฬาและการท่องเที่ยว	1	383	12	79
6. สถานศึกษาสังกัดกรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ	3	413	30	67
7. สถานศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย	2	11,445	447	651

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวนสถานศึกษา โดยแยกเป็นระดับการศึกษา จำนวนนักเรียนชาย/หญิง จำนวนครู/ชายหญิง
อัตราส่วนครู : นักเรียนและมีสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 3 แห่ง

2.2.11.9 แหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ในเขตเทศบาลมีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งที่น่าสนใจ

(1) วัดนครสวรรค์และหลวงพ่อศรีสวรรค์ (วัดหัวเมือง)

เป็นวัดเก่าแก่คู่บ้านคูเมืองของจังหวัดนครสวรรค์และเป็นพระอารามหลวงเดิมชื่อ “วัดหัวเมือง” ในพระอุโบสถเป็นที่ประดิษฐานของหลวงพ่อศรีสวรรค์ ซึ่งเป็นพระพุทธรูปประจำเมือง นครสวรรค์ที่ชาวจังหวัดนครสวรรค์เคารพนับถือ สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นตั้งแต่ พ.ศ.1842 ข้างพระอุโบสถมีพระพุทธรูปใหญ่ 2 องค์นั่งหันหลังให้กัน เรียกว่า “พระผู้ให้อภัย”

(2) วัดจอมคีรีนาคพรต (วัดเขา)

เป็นวัดเก่าตั้งอยู่บนเขาบริเวณในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ บนยอดเขามีรอยพระพุทธรูปจำลองและพระอุโบสถที่ชาวบ้านเรียกว่า “โบสถ์เทวดาสร้าง” ในเทศกาลเดือน 12 ของทุกปีจะมีงานนมัสการและปิดทองรอยพระพุทธรูปจำลอง ซึ่งเรียกว่า “งานวัดเขา” และยังมีการแข่งขันเรือยาวด้วย

(3) วัดคีรีวงศ์

วัดคีรีวงศ์เป็นวัดขนาดใหญ่บริเวณเขาดาวดึงส์ ซึ่งแต่เดิมเรียกว่าเขาใหญ่ ที่วัดคีรีวงศ์มีพระจุฬามณีเจดีย์ตั้งอยู่บนยอดเขาดาวดึงส์ โดยสร้างบนฐาน พระเจดีย์เก่าซึ่งเป็นเจดีย์ที่สร้างในสมัยศตวรรษที่ 19 ปลายกรุงสุโขทัย ภายในองค์เจดีย์ชั้น 5 มีพระพุทธรูปจำลองที่สำคัญของประเทศไทยไว้ให้สักการบูชา 4 องค์ คือ พระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร อยู่ทางทิศใต้ พระพุทธชินราช อยู่ทางทิศเหนือ พระพุทธโสธรอยู่ทางทิศตะวันออก และพระพุทธรูปหลวงพ่อดำอยู่ทางทิศตะวันตก

(4) ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์ – เจ้าแม่ทับทิม

ตั้งอยู่ที่ตำบลแควใหญ่ อำเภอเมือง บริเวณต้นแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งตรงข้ามตลาดปากน้ำโพ เป็นอาคารตึกครึ่งไม้สีแดง รูปทรงมีลักษณะเป็นกังหัน หลังคาประดับด้วยมังกรคู่ชูลูกแก้ว ปลายสันหลังคาที่ทอดยาวลงมาสร้างเป็นหัวมังกรหงาย ภายในศาลประดิษฐานเทพปิ่นโถ้วางอยู่ตรงกลาง เทพกวณอยู่ด้านขวาเจ้าแม่ทับทิมอยู่ด้านซ้าย ตัวอาคารศาลเจ้าเมื่อมองจากฝั่งตลาดปากน้ำโพจะดูโดดเด่นและสวยงามมาก ถ้ายืนอยู่ที่ทำนบน้ำศาลเจ้าจะมองเห็นแหลมมอันเป็นจุดบรรจบของแม่น้ำปิง และแม่น้ำน่านรวมถึงสี่ของแม่น้ำที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน

(5) ต้นแม่น้ำเจ้าพระยาจังหวัดนครสวรรค์เป็นจุดกำเนิดของแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งเป็นแม่น้ำสายสำคัญของประเทศโดยแม่น้ำปิงไหลมาบรรจบกับแม่น้ำน่าน บริเวณตลาดริมน้ำ ที่จุดกำเนิดแม่น้ำเจ้าพระยานี้จะสามารถเห็นความแตกต่างของสีเขียวใสของแม่น้ำปิง และสีแดงขุ่นของแม่น้ำน่านได้อย่างชัดเจน ซึ่งเมื่อรวมตัวกันเป็น

แม่น้ำเจ้าพระยาแล้ว สีของน้ำจะค่อย ๆ ผสมกันกลายเป็นสีเขียวปนฟ้า ซึ่งเป็นทัศนียภาพที่สวยงาม

(6) เขาวรรณาถบรรพต (เขากบ) เขากบ มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 187 เมตร บนยอดเขาและเชิงเขาเป็นที่ตั้งของวัดวรณาถบรรพต บนยอดเขามีโบราณสถานที่สำคัญ คือ รอย

สถาปัตยกรรมและชุมชนเมืองในรูปแบบตะวันตกจึงเกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง พร้อมกันนี้ก็ปรากฏการสร้างถนน สะพาน สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมที่เกิดขึ้นใหม่ การเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจและสังคม เป็นเหตุให้ผู้คนอพยพเข้าสู่เมือง ซึ่งเป็นแหล่งงานเพิ่มมากขึ้น เพราะนั่นที่อยู่อาศัยจึงปรากฏขึ้นตามมาด้วย

2.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมภายในชุมชน

โสภาคย์ ผาสุกนิรันต์ (2537 :72-118) กล่าวไว้ว่า การออกแบบสถาปัตยกรรมเกี่ยวเนื่องกับการวางผังเมืองและการออกแบบชุมชน ในด้านประโยชน์ใช้สอยและทัศนียภาพภูมิสถาปัตยกรรมในความหมายด้านสิ่งแวดล้อม อาจหมายถึง การจัดวางและการปลูกต้นไม้ ไม้พุ่ม หญ้า เป็นต้น รวมทั้งการทำให้เกิดความเชื่อมโยงของบริเวณพื้นที่โล่งจากขนาดเล็กไปจนถึงพื้นที่ขนาดสวนสาธารณะใหญ่และสภาพภูมิประเทศเปิดโล่งนอกเมือง การออกแบบรวมถึงการจัดวางแหล่งอุตสาหกรรมและการฟื้นฟูพื้นที่ที่มีการละทิ้ง พื้นที่เสื่อมโทรมและพื้นที่เหมืองเก่า

2.3.1.1 การออกแบบเพื่อความสวยงามของบริเวณที่อยู่อาศัย

หลักโดยทั่วไปของการออกแบบที่ดีซึ่งเป็นปกติของงานพัฒนาการทั้งหลาย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ แต่ควรรวมพิจารณาข้อต่อไปนี้อย่างถี่ถ้วน

2.3.1.1.1 การจัดที่ตั้งของบ้านที่พักอาศัย ควรจำกัดให้เป็นกลุ่มทั้งทางด้านการวางผังและภูมิสถาปัตยกรรมสำหรับองค์ประกอบความงามและด้านสังคมกับเพื่อนบ้าน รวมทั้งด้านความสะดวกสบายของการใช้สอย

2.3.1.1.2 การใช้ถนนคดโค้ง การวางผังอย่างเป็นธรรมชาติ ประกอบกับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและสภาพอื่นๆของพื้นที่

2.3.1.1.3.การมีรูปแบบทางสถาปัตยกรรมที่ดูมั่นคงแข็งแรง เป็นสิ่งจำเป็น เช่นมาตราส่วน สี ลักษณะผิว รายละเอียดของภายในกลุ่มและโดยทั่วไปในที่ดินแปลงนั้น

2.3.1.1.4.การใช้ที่ว่างด้านหน้าร่วมกันมักได้รับความนิยม แต่พื้นที่หลังบ้านถูกแบ่งอย่างเป็นสัดส่วน

2.3.1.1.5.การรวมกลุ่มของอาคาร พื้นที่ว่าง ถนนและบพวิถึ เป็นสิ่งจำเป็นควรหลีกเลี่ยงทรวดทรงที่รุ่มร่ามแลการปล่อยพื้นที่ให้เหลือว่าง ตลอดจนบ้านพักอาศัยที่ขาดความสัมพันธ์กับเส้นทางสัญจร

2.3.1.1.6.ภูมิสถาปัตยกรรมที่เป็นอิสระและเป็นธรรมชาติ แต่มีการควบคุมและการปลูกพืชอย่างเหมาะสม เพื่อให้มองดูแล้วเกิดความผ่อนคลายและความหลากหลายที่เป็นประโยชน์ต่อตัวอาคาร

2.3.1.1.7.การติดตั้งป้ายชื่อถนน ไฟฟ้า แสงสว่าง ตู้ไปรษณีย์ ถังขยะ ม้านั่ง ต้องพิจารณาองค์ประกอบให้เหมาะสม เช่นเดียวกับการใช้สอย ควรมีการเลือกแบบตัวหนังสือ ทรวดทรง และสีสันทให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

2.3.1.1.8.บ้านบนพื้นที่ลาดชันควรให้คูขนานไปกับแนวโค้งเมื่ออยู่บนเนินเขาที่ขึ้นไปจากตัวเมืองไม่ควรให้มีบ้านอยู่หนาแน่นบนยอดเขา ควรปล่อยส่วนยอดเขาไว้เป็นฉากอยู่เบื้องหลัง

2.3.1.1.9.พื้นที่ว่างและท้องถนน (SPACE AND STREETS)

การวางผังและออกแบบชุมชน เกี่ยวข้องกับเรื่องของพื้นที่ว่างของตัวอาคารและสิ่งปลูกสร้างอื่นๆพื้นที่ว่างมิใช่เป็นเพียงเนื้อที่เหลือใช้ พื้นที่ว่างจะต้องมีการออกแบบให้เป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบในสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องมีความสมบูรณ์ ความเรียบง่าย และมีความสัมพันธ์กันอย่างดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.1.1.10.พื้นที่เปิดโล่งพื้นที่เปิดโล่ง หมายถึง ภูมิสถาปัตยกรรมศาสตร์ตามธรรมชาติ เช่น ท้องทุ่ง พื้นที่ที่กรัง และหุบเขา พื้นที่น้ำที่เปิดโล่งนี้เป็นภูมิประเทศฉากหลังของสิ่งปลูกสร้างที่มนุษย์สร้างขึ้น และเชื่อมต่อกับถนน รางรถไฟและบริการอื่นๆ ฉากหลังนี้มีลักษณะที่รวมเข้ากับการได้รับผลกระทบจากการพัฒนาต่างๆ ทั้งโดยการใช้สอยทางกายภาพและการชม รวมทั้งทัศนียภาพจากทางอากาศ

ดังนั้น จึงมีขอบเขตของพื้นที่โล่งตามธรรมชาติ พื้นที่นั้นประกอบด้วย หญ้า ต้นไม้ พุ่มไม้ ดอกไม้ ซึ่งอยู่ในบริเวณที่สร้างขึ้น เช่น อุทยาน แหล่งพักผ่อน สวนสาธารณะและสวนของเอกชน พื้นที่ว่างเหล่านี้ ประกอบกับจัตุรัสกลางเมืองใหญ่ๆ ซึ่งอาจถือว่าเป็นพื้นที่ว่างในชุมชนควรได้รับการออกแบบอย่างระมัดระวัง โดยคำนึงถึงสิ่งต่างๆดังต่อไปนี้

คุณสมบัติการใช้สอย หมายถึง องค์ประกอบของพื้นที่ว่าง คือ ส่วนกว้างยาวของพื้นที่และความสูงของอาคารที่ล้อมรอบ

- ความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์กัน
- สัดส่วนของมนุษย์และบรรยากาศทั่วไป
- ส่วนปลีกย่อยเบ็ดเตล็ดและต้นไม้
- ดังนั้นพื้นที่ว่าง อาคารและสิ่งปลูกสร้าง จึงเป็นส่วนประสานกันเข้าไปในการออกแบบ

ที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2.3.1.1.11.พื้นที่ว่างปิดล้อมพื้นที่ว่างปิดล้อม หมายถึง บริเวณพื้นที่ในชุมชน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ผิวหรือปูลาดไว้ทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมด และมีขนาดไม่กว้างใหญ่จนเกินไปกว่าที่จะทำให้เกิดความรู้สึกถึงขอบเขตล้อมรอบได้ พื้นที่ว่างปิดล้อมนี้มีความใกล้ชิดกับอาคารที่อยู่โดยรอบ ตัวอย่างเช่น หน้ามุข หอกลางของอาคารบริเวณภายในอาคารที่อยู่อาศัย ข้อพิจารณาที่จะกล่าวต่อไปนี้จะเกี่ยวกับการใช้พื้นที่เปิดในชุมชนควบคู่ไปกับการพิจารณาเรื่อง แสง อากาศ ภูมิอากาศเฉพาะที่และเสียงสะท้อนโดยทั่วไปมีการเน้นบ้างในด้านการปกป้องและการกำบังลมหรือแสงแดด

แม้ว่าเมืองและอาคารต่างๆจะได้รับการออกแบบไว้ได้ดีแล้ว แต่ความยุ่งเหยิงของทัศนียภาพหรืออย่างน้อยความรู้สึกที่ขัดต่อสายตา อาจเกิดขึ้นได้จากการจัดวางอุปกรณ์สาธารณะผิดที่ หรือการเลือกใช้อุปกรณ์ที่ไม่เหมาะสม ดังนั้นในการพัฒนาพื้นที่ใหม่ การวางหรือการกำหนดตำแหน่งควรพิจารณาจากภายนอกและการออกแบบอุปกรณ์ส่วนประกอบแต่ละชิ้นรวมอุปกรณ์เหล่านั้นไว้ใกล้ๆกัน สิ่งเหล่านี้สามารถที่จะประสานเข้ากันได้และพิจารณาให้เป็นทัศนียภาพร่วมกันกับหน้าที่ประโยชน์ใช้สอยอันมีประสิทธิภาพไปพร้อมๆกันทั้งสองเรื่อง การให้แสงสว่างในที่สาธารณะ นอกจากจะต้องเน้นเรื่องความสว่างที่เพียงพอเป็นประการแรกแล้วยังสามารถที่จะพิจารณาเรื่องสถานที่ให้เชื่อมโยงกับอาคาร และถนนเป็นการเสริมความหมายของลักษณะถนนจัตุรัสหรืออาคารรูปเหลี่ยมโค้งได้อย่างดี

2.3.1.3 พื้นที่โล่งและพื้นที่นันทนาการ (OpenSpace And Recreation) (สำนักผังเมือง. 2541:69-74)

ความหมายและความสำคัญของของนันทนาการ (Recreation) ที่โล่ง (Open Space) และสวนสาธารณะ(Park)

การพักผ่อนหย่อนใจ (Recreation) หรือนันทนาการ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตมนุษย์ ซึ่งมีผู้นิยมไว้ต่างๆกันมากมาย สามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.3.1.3.1.Passive recreation เป็นการพักผ่อนหย่อนใจที่ไม่ใช่การออกกำลังกาย แต่เป็นไปในลักษณะความสงบ การผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อย เช่น เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การชื่นชมกับธรรมชาติ ภูมิทัศน์ของเมือง
 การได้ใกล้ชิดกับธรรมชาติ ได้ยินเสียงธรรมชาติ
 การฟังเสียงดนตรีในที่สาธารณะ
 การนั่งเล่นในสวนสาธารณะ
 การชมสัตว์ในสวนสัตว์

2.3.1.3.2. Active recreation เป็นการพักผ่อนหย่อนใจที่ต้องออกกำลังกาย เช่น

การเดิน
 การขี่รถจักรยาน
 การเล่นเรือ
 การเล่นกีฬา
 การวิ่งออกกำลังกาย

การพักผ่อนหย่อนใจต่างๆ แบบนี้ กระทำในช่วงเวลาว่างและมีความสัมพันธ์กับที่โล่ง
 ในเมือง (Open Space) ซึ่งสามารถพัฒนาพื้นที่บางส่วนให้เป็นสาธารณะในระดับต่างๆได้

2.3.1.4 สวนสาธารณะ (Park)

เป็นการใช้ที่ดินประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมากสำหรับชีวิตความเป็นอยู่แบบเมือง (Urban life) สวนสาธารณะ คือ “พื้นที่โล่งที่มีการจัดภูมิทัศน์ให้เกิดความสวยงามเท่าที่จะทำได้เช่น ที่สงบ รมรื่น พักผ่อน คลายความเมื่อยล้า เป็นที่พบปะพูดคุยสนทนาอย่างสบายๆ ใช้เดินเที่ยวเล่น เป็นที่เพิ่มความสดชื่น สร้างสรรค์ความคิด”

โดยทั่วไปนักผังเมืองจัดแบ่งสวนสาธารณะตามแนวความคิดของ Neighborhood และ Community ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าสวนสาธารณะในเมืองควรมี 2 ประเภท คือ

2.3.1.4.1.สวนระดับท้องถิ่น ได้แก่ สวนละแวกบ้าน (Neighborhood Park) สวนระดับชุมชน (Community Park) จัดทำให้กับเด็กเล็ก คนสูงอายุ แม่บ้าน ผู้ใช้แรงงานที่อยู่ในละแวกนั้นและผู้ที่ไม่มีรถยนต์ แต่สามารถเดินทางไปพักผ่อนยังสวนสาธารณะโดยการเดินเท้าสำหรับใช้พักผ่อนเป็นประจำ

2.3.1.4.2.สวนสาธารณะแบบย่านและแบบเมือง (District Park and Urban) เพื่อให้ประชาชนหลายกลุ่ม เช่นกลุ่มครอบครัว วัยรุ่น นักกีฬา ผู้ใหญ่วัยแรงงาน ประชาชนทั่วไปได้ใช้เป็นที่พักผ่อนในวันหยุดสุดสัปดาห์และในวันเทศกาลต่างๆ

2.3.1.5 หลักการออกแบบโดยทั่วไปในเชิงภูมิทัศน์

หลักการออกแบบโดยทั่วไปในเชิงภูมิสถาปัตยกรรมเป็นหลักการเดียวกันกับที่ใช้ในการวางผังบริเวณ และสถาปัตยกรรม การจัดวางแปลนต้องเป็นที่น่าสนใจทั้งในด้านการใช้สอยตามหน้าที่และความงาม ซึ่งต้องมีการมีวิเคราะห์และประเมินผลทั้งในระยะเริ่มแรกและระยะปรับปรุงระหว่างกระบวนการออกแบบ การลงมือปฏิบัติจะตามมาหลังจากเลือกองค์ประกอบทั้งทางด้านชีววิทยาสิ่งแวดล้อม และด้านการก่อสร้างแบบร่างจะก่อรูปขึ้นมาในลักษณะผสมผสานของการประกอบด้วยตึกอาคารที่มีอยู่ และสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ และสภาพลักษณะของธรรมชาติแวดล้อมรูปแบบฟิลิปปินเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น ยกเว้นเรื่องการจัดตั้งผิวพื้นปูลาด กำแพง และสิ่งอื่นๆที่คล้ายกัน กฎเกณฑ์การจัดที่ว่างของรูปแบบและการจัดรูปร่างทรวดทรงที่มีขนาดหรือรูปแบบผิดแผกไปจากพัฒนาการของธรรมชาติจะทำให้คุณค่าของความหลากหลายลดน้อยลง

ในกรณีนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในด้านภูมิสถาปัตยกรรมของถนนหนทาง หรือเพื่อรักษาสมดุลระหว่างบริเวณสีเขียวกับสภาพอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับอาคารสำคัญ หรือจัดรั้วชุมชน เพื่อเป็นการเน้นความรู้สึก เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์ ไม่ว่าการณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคภูมิและความเด่นเป็นพิเศษหรือใช้เน้นความสนใจในทิศทางต่างๆ สู่ทางเข้าหรืออนุสาวรีย์ แม้กระนั้น ความไม่มีระเบียบมิได้หมายถึงความเป็นป่ารก การจัดภูมิสถาปัตยกรรมนั้นมีการควบคุมโดยธรรมชาติซึ่งต้องอนุรักษ์ไว้เสมอ ในบริเวณพื้นที่ชุมชน และในอาณาบริเวณของอาคารหรือในบริเวณที่ต่อเนื่องกับทุ่งโล่ง ชนบท จำเป็นต้องมีการตัดหญ้า กำจัดวัชพืช ตัดแต่งกิ่งไม้และการลงพืชใหม่

โดยสรุป การออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมจะต้องมีประสิทธิภาพในแง่ของหน้าที่ประโยชน์ใช้สอยซึ่งเป็น ส่วนของการวางแผนทั้งหมด เพื่อเอื้ออำนวยให้เกิดความรื่นรมย์ของสภาพบรรยากาศภายนอกอาคาร สถานที่เพื่อการพักผ่อนร่างกายและการนันทนาการผ่อนคลายอารมณ์ และเพื่อเป็นการสร้างความ หลากหลายของทัศนียภาพ ซึ่งเต็มไปด้วยอาคาร ถนนหนทาง และอาจเป็นการเสริมสร้างความน่าดูของ ทัศนียภาพเพื่อความบันเทิงเรีงใจในความงามของธรรมชาติ

2.3.1.6 แนวทางการส่งเสริมการลงทุนและการท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุนและการท่องเที่ยว (แผน ยุทธศาสตร์การพัฒนา 2555-2559 เทศบาลเมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์)

แนวทางที่ 1 พัฒนาองค์ความรู้ในการจัดการสินค้าชุมชน

แนวทางที่ 2 พัฒนาสินค้าชุมชน (OTOP)

แนวทางที่ 3 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนบึงบอระเพ็ดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

แนวทางที่ 4 พัฒนาโครงสร้างคมนาคมสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยใน

แหล่งท่องเที่ยว

แนวทางที่ 5 สร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวระหว่างหมู่บ้าน, องค์กรท้องถิ่น, ภาคเอกชน

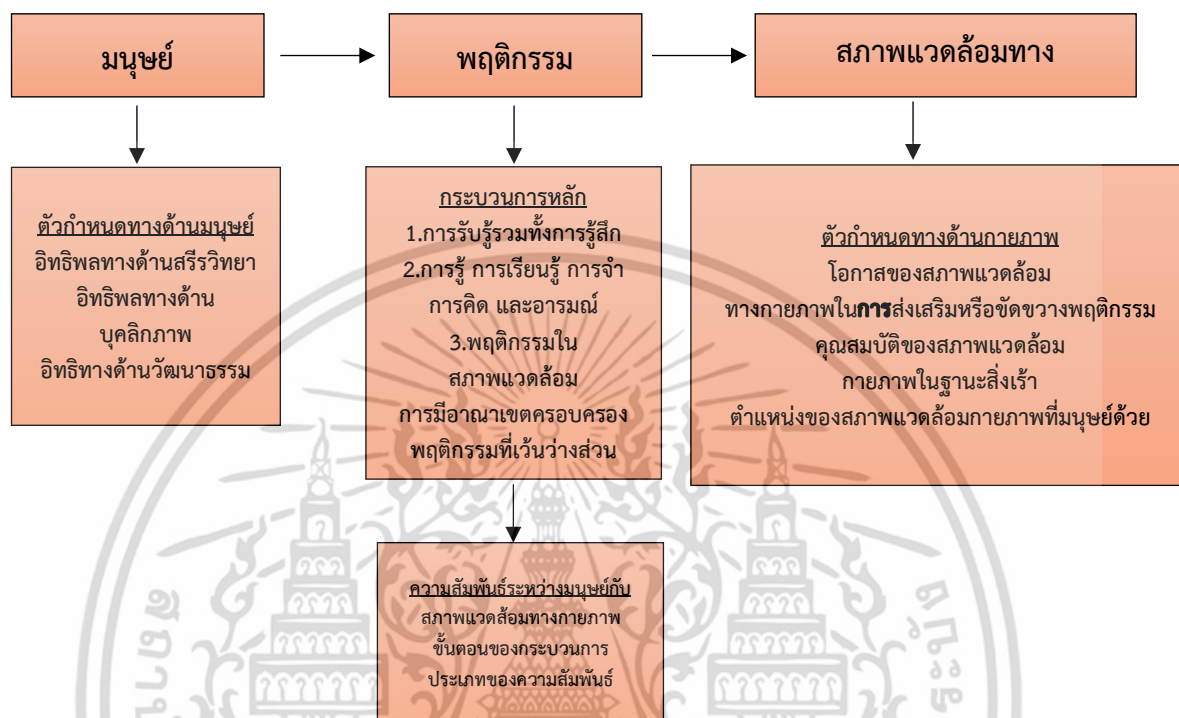
มีการเพิ่มกิจกรรมท่องเที่ยวใหม่ๆและปรับปรุงกิจกรรมท่องเที่ยวแบบเดิมๆเช่นการนำ

เที่ยวแบบวันเดียว (One day trip) และปรับปรุงเพิ่มเติมแหล่งกินแหล่งเที่ยวแหล่งจับจ่าย (Shopping) ในบริเวณตัวเมืองควรมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างเร่งด่วนในพื้นที่บึงบอระเพ็ด เพื่อส่งเสริมการ ท่องเที่ยวทางธรรมชาติและได้เห็นถึงวิถีชาวบ้านในบริเวณนั้นๆด้วยการพัฒนาท่องเที่ยวทางธรรมชาติหรือ ทางวัฒนธรรมต้องตระหนักถึงสภาพแวดล้อมและเป็นการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นการพัฒนาแบบเดิน ไปข้างหน้าโดยไม่ทิ้งปัญหาไว้ข้างหลังที่สำคัญต้องคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของสถานที่ท่องเที่ยวนั้นๆและคงอัต ลักษณ์ของคนในพื้นที่ท่องเที่ยวนั้นทั้งเรื่องของความเป็นอยู่วิถีชีวิตและวัฒนธรรมอันดีงาม

2.4 พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม

มนุษย์มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพซึ่งเป็นสิ่งที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ สิ่งที่มีมนุษย์ทำ ขึ้น เช่น อาคาร ถนน ชุมชนหรือเมือง เป็นต้น และสิ่งต่างๆที่ปรากฏตามธรรมชาติ เช่น ต้นไม้ พืชพรรณ ต่างๆ แม่น้ำ ภูมิประเทศ ฯลฯ การอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มสังคมของมนุษย์ทำให้เกิดความสัมพันธ์กับบุคคล หรือกลุ่มตามลักษณะของบทบาทหน้าที่และโครงสร้างทางสังคม ในชีวิตประจำวัน กิจกรรมต่างๆตามเวลา กิจกรรมอาจเปลี่ยนแปลงไปตาม เดือน ปี หรือฤดูกาล สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นองค์ประกอบของสภาพการณ์ที่ เกิดความสัมพันธ์ขึ้นระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อม องค์ประกอบเหล่านี้มีส่วนในการกำหนดสภาพทาง พฤติกรรมซึ่งอาจสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อการเกิด พฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับ สภาพแวดล้อมทางกายภาพในเชิงพฤติกรรมนั้นย่อมขึ้นอยู่กับสิ่งต่างๆโดยเป็นไปตามความจำเป็นหรือ เป้าหมายของบุคคลในขณะนั้น หรือตามการคาดการณ์ในอนาคตและเป็นไปตามประสบการณ์ในอดีตของ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แต่ละบุคคลซึ่งย่อมไม่เหมือนกันอีกทั้งยังขึ้นอยู่กับสภาวะของสภาพแวดล้อมกายภาพในปัจจุบันหรือการเปลี่ยนแปลงที่อาจมีขึ้นในอนาคต ดังภาพที่ 2.4 แสดงโครงสร้างและองค์ประกอบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อม

ภาพที่ 2.4 แสดงโครงสร้างและองค์ประกอบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อม
ที่มา : พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม (วิมลสิทธิ์ หรยางกูร)

2.4.1 พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม

โดยหลักจิตวิทยาและธรรมชาติในร่างกายของมนุษย์การที่จะเกิดพฤติกรรมในสภาพแวดล้อมภายนอกของมนุษย์แต่ละตัวบุคคลจะต้องมีกระบวนการต่างๆ 3 กระบวนการ (วิมลสิทธิ์ หรยางกูร .2541 :7) ดังนี้

2.4.1.1 กระบวนการรับรู้

เป็นขั้นตอนของการที่มนุษย์แต่ละบุคคลจะรับรู้ซึ่งจะต้องมีสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นความสนใจเสียก่อน ซึ่งต่อไปจะเกิดการรู้สึกโดยผ่านระบบรีเซพเตอร์ของการทำงานของสมองมนุษย์ และก็จะเกิดสิ่งที่มีมนุษย์สามารถรับเข้าในความนึกคิด

2.4.1.2 กระบวนการรู้

เป็นขั้นตอนของการตีความและทำความเข้าใจในสิ่งที่มนุษย์เราได้รับเข้าในความนึกคิดตามกระบวนการรับรู้ การตีความนี้จะอาศัยประสบการณ์ในอดีตของบุคคลและอิทธิพลทางวัฒนธรรมของสังคม โดยผ่านทางสมองของมนุษย์ที่สามารถเก็บเป็นความจำเอาไว้ได้ หลังจากตีความและทำความเข้าใจแล้ว ก็เกิดสิ่งที่มนุษย์รู้ และมีการตอบสนองทางอารมณ์ ซึ่งเป็นพฤติกรรมภายในตัวมนุษย์ตามมา

2.4.1.3 กระบวนการเกิดพฤติกรรมในสภาพแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นขั้นตอนของการตอบสนองที่มีการเคลื่อนไหวของร่างกายในส่วนต่างๆภายหลังจากของมนุษย์ได้เข้าใจและรับรู้ พร้อมทั้งมีการตอบสนองทางอารมณ์แล้ว ซึ่งกระบวนการนี้เป็นพฤติกรรมภายนอกของมนุษย์ที่มีในสภาพแวดล้อม โดยอาการหรือพฤติกรรมตอบสนองภายนอกนี้เกิดขึ้นโดยสิ่งที่มีมนุษย์รู้ผ่านระบบเอฟเฟคเตอร์ของการทำงานสมองของมนุษย์ ซึ่งขั้นตอนต่อมาจะสะสมเป็นส่วนหนึ่งของระบบโน้ตส์นั้ พร้อมทั้งการตอบสนองทางด้านอารมณ์ในกระบวนการรู้ด้วย และจะรวบรวมเป็นประสบการณ์เก็บเอาไว้ในส่วนของสมองมนุษย์ ซึ่งจะสามารถใช้ประโยชน์ในการตีความและความเข้าใจเรื่องราวที่จะเกิดขึ้นใหม่ หรือทบทวนเรื่องเก่าอีกได้

2.4.2 พฤติกรรมมนุษย์กับสถาปัตยกรรม

พฤติกรรมของมนุษย์เกิดขึ้นจากการที่มนุษย์แสดงออกการกระทำเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ทั้งความต้องการทางกายและทางใจ การแสดงออกและการกระทำของมนุษย์ เป็นเหตุให้มนุษย์ได้มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับการกระทำนั้นๆ ในขณะที่สภาพแวดล้อมในลักษณะหนึ่งก็มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์เช่นกัน ด้วยเหตุนี้ พฤติกรรมมนุษย์ กับ สถาปัตยกรรม ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่อยู่ใกล้มนุษย์มากที่สุด จึงเป็นความสัมพันธ์ในลักษณะที่เป็นเหตุและผล ซึ่งกันและกัน อยู่เสมอ การศึกษาพฤติกรรมเพื่อใช้เป็นหลักฐานข้อมูลสำหรับการออกแบบสถาปัตยกรรม นักจิตวิทยา เออร์วินอัลท์แมน (Irwin Altman) ได้กำหนด “ปรากฏการณ์พฤติกรรมมนุษย์ที่มีผลต่อการออกแบบ” Behavioral Phenomena in Architectural Design) ไว้ดังนี้

สัดส่วนมนุษย์ (Anthropometrics) คือ ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดร่างกาย ซึ่งมีผลอย่างยิ่งต่อการกำหนดระยะ ความกว้าง ยาว สูงของพื้นที่ ที่มนุษย์ใช้ในการประกอบกิจกรรมต่างๆ ไปจนถึงขนาดเครื่องใช้ไม้สอย มนุษย์และสิ่งคมก็ระยะห่างระหว่างบุคคลการอยู่ร่วมกันในสังคมมนุษย์มีการทำกิจกรรมร่วมกันต่างๆ ทั้งกิจกรรมพื้นฐานไปจนถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน เช่นการทำงาน การพบปะกัน ระยะห่างระหว่างบุคคลในการทำกิจกรรม เป็นข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบ เพื่อให้ผู้ออกแบบรู้ว่าพื้นที่ที่เหมาะสมที่มนุษย์จะใช้ประกอบกิจกรรม นอกจากระยะห่างระหว่างบุคคลจะถูกกำหนดขึ้นจากกิจกรรมแล้ว ปัจจัยของสังคมและวัฒนธรรมยังเป็นตัวแปรที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ดังที่นักจิตวิทยา โรเบิร์ต ซอมเมอร์ส (Robert S Ommers) ได้ระบุไว้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อระยะห่างบุคคลมีดังนี้

2.4.2.1 ปัจจัยทางชีวภาพ (Biological Factors) คือ ความต้องการพื้นฐานทางร่างกาย ตามกลไกธรรมชาติที่ทำให้มนุษย์ดำรงชีพอยู่ได้ ได้แก่ การกิน การนอน การยืน การเดิน เป็นต้น

2.4.2.2. ปัจจัยทางบุคลิกภาพส่วนตัว (Personality Factors) คือ การที่มนุษย์แต่ละคนได้เรียนรู้พฤติกรรม การกระทำจากบุคคลใกล้ชิดมาตั้งแต่ในวัยเยาว์ แล้วพฤติกรรมเหล่านั้นจะค่อยๆสร้างสมบ่มเพาะ จนเกิดเป็นความเคยชิน กระทั่งกลายเป็นบุคลิกภาพส่วนบุคคล

2.4.2.3. ปัจจัยทางสังคม (Social Factors) นอกจากมนุษย์จะเรียนรู้พฤติกรรมจากหน่วยย่อยที่สุดของสังคม คือครอบครัว ที่จะสร้างบุคลิกภาพของแต่ละคนให้เกิดขึ้นแล้ว สังคมใหญ่ อันประกอบขึ้นจากการรวมหน่วยย่อยเข้าด้วยกัน จะมีการกำหนดข้อตกลงร่วมกันเพื่อให้ผู้คนอยู่ร่วมกันได้ โดยข้อตกลงที่คนในสังคมเห็นว่า สิ่งใดควรปฏิบัติอย่างไร จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้กิจกรรมอย่างเดียวกัน ในแต่ละสังคมจะแสดงออกต่างกัน นำมาสู่การกำหนดระยะ ขนาดพื้นที่รองรับกิจกรรมที่แตกต่างกัน

2.4.2.4. ปัจจัยทางวัฒนธรรม (Cultural Factors) คือระเบียบปฏิบัติที่ดีที่มนุษย์ในแต่ละสังคมเลือกสรร กลั่นกรอง จนเกิดเป็นต้นแบบที่ถ่ายทอดและพัฒนาไปสู่รุ่นหลาน อันได้แก่ ภาษา อากัปกริยา ขนบธรรมเนียม ประเพณี ฯลฯ ตัวอย่างปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม ที่แสดงถึงลักษณะประจำถิ่นของ

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มคนอย่างเด่นชัด คือ วัฒนธรรมการกิน และปัจจัยที่ทำให้วัฒนธรรมการกินของแต่ละกลุ่ม ๆ มีความแตกต่างกัน

2.4.3 ความต้องการของมนุษย์กับสถาปัตยกรรม

ความต้องการของมนุษย์เป็นข้อมูลที่ผู้ออกแบบต้องนำมาพิจารณาประกอบการออกแบบ ความต้องการพื้นฐานคือ ความต้องการทางกาย ที่สถาปัตยกรรมเข้าไปมีบทบาทให้มนุษย์ดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวันไปจนถึงความต้องการขั้นสูงในระดับลึกซึ่งยิ่งขึ้น นั่นคือความต้องการทางจิตใจ โดยสถาปัตยกรรมเอื้อให้มนุษย์เข้าใจความหมายของการดำรงชีวิต อันได้แก่ ความปลอดภัยในการอยู่อาศัย ความรักตนเองและเพื่อนมนุษย์ และความรู้สึกเป็นเจ้าของถิ่นฐานที่ตนอยู่อาศัย ความมีสภาพภาพ อันเป็นการแสดงตัวตนให้ปรากฏไปจนถึงความหมายจากความสำเร็จในการใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ และความต้องการทางใจเหล่านี้เองเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้มนุษย์ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้ (พัสตราภรณ์ ทิพย์โสธร.2550:22) ความต้องการของมนุษย์ตามลำดับจากความต้องการพื้นฐาน ไปสู่ความต้องการขั้นสูง มีรายละเอียดดังนี้

2.4.3.1 ความต้องการทางกาย (Physiological Needs)

ความต้องการทางกายเป็นความต้องการพื้นฐานประกอบปัจจัย 4 อันได้แก่

2.4.3.1.1. อาหาร เพื่อบำรุงร่างกายให้มีสุขภาพแข็งแรง และเป็นแหล่งพลังงานในการทำกิจกรรม

2.4.3.1.2. เครื่องนุ่งห่ม เพื่อควบคุมสภาวะอุณหภูมิของร่างกาย ในสภาวะแวดล้อมต่างๆ

2.4.3.1.3. ยารักษาโรค เพื่อบรรเทารักษาและป้องกันอาการเจ็บป่วย

2.4.3.1.4 ที่อยู่อาศัยเพื่อใช้เป็นที่พักพิงอย่างปลอดภัยทั้งการป้องกันแดดลมฝนสัตว์ร้าย

จากความต้องการทางกาย จะเห็นได้ว่ามนุษย์ได้สร้าง “บ้าน” เพื่อการอยู่อาศัย อันถือได้ว่าเป็นสถาปัตยกรรมที่ใกล้ชิดกับชีวิตมนุษย์มากที่สุด นอกจากนี้มนุษย์ยังได้ออกแบบเครื่องมือเครื่องใช้ เช่น ถ้วยชาม เสื้อผ้า โต๊ะ เก้าอี้ ฯลฯ ตลอดจนออกแบบสถาปัตยกรรมในรูปแบบต่างๆ ขึ้นมารองรับความต้องการทางกาย ได้แก่ ร้านอาหาร โรงเรียน โรงพยาบาล เป็นต้น

2.4.3.2 ความต้องการความปลอดภัย (Selfty Needs)

ความปลอดภัย สถาปัตยกรรมได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ โดยเบื้องต้นมนุษย์จะรู้สึกปลอดภัยเมื่อเขาได้ครอบครองบ้านเรือนของตนเอง ตลอดจนได้อาศัยและทำงานในสภาพแวดล้อมที่ดี มีโครงสร้างมั่นคงและแข็งแรงถูกสุขลักษณะ ในการสร้างสรรค์สถาปัตยกรรมให้มีความปลอดภัย มนุษย์ในแต่ละกลุ่มสังคมได้เรียนรู้ที่จะปรับปรุงวิถีและการอยู่อาศัย ได้คัดสรรวัสดุในท้องถิ่นและวิธีการก่อสร้างที่เหมาะสมจนกระทั่งสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น มีความสอดคล้องกับการอาศัยของมนุษย์และสภาพแวดล้อมในแต่ละท้องถิ่น

2.4.3.3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belonging and Love Needs)

มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ดำรงชีวิตด้วยกันเป็นกลุ่ม มนุษย์จึงมีความต้องการความรักจากสมาชิกในสังคม ทั้งความรักจากพ่อแม่ บุคคลในครอบครัว ความรักเพื่อนพ้อง ความรักจากคนรัก ไปจนถึงความรักในชาติหรือกลุ่มเชื้อชาติของตน ทั้งนี้ความรัก เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยให้มนุษย์ดำเนินกิจกรรมได้อย่างเต็มความสามารถ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.3.4 ความต้องการมีสถานภาพ (Esteem Needs)

การดำรงชีวิตมนุษย์ มนุษย์ต้องการที่จะได้รับการยอมรับในบทบาทหน้าที่ของตน ทั้งหน้าที่ในครอบครัวหน้าที่การงานไปจนถึงหน้าที่ในการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมการแสดงสถานภาพ มนุษย์ต้องการสถานภาพที่เอื้อให้เขาได้ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นสถาปติยกรรมและภูมิสถาปติยกรรม เช่น ศาลาประชาคม ร้านกาแฟ ลานหน้าบ้าน ตลอดจนตลาดล่วนเป็นสถานที่ที่เปิดโอกาสให้ผู้คนได้พบปะสังสรรค์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น อันเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงสถานภาพของมนุษย์ให้ปรากฏ นอกจากนี้มนุษย์ยังสร้างสถาปติยกรรม เพื่อแสดงถึงสถานภาพของตนหรือองค์กรต่าง ๆ เช่น อาคารสำนักงานงานธนาคาร ซึ่งมีหน้าที่ในการดูแลบริหารสินทรัพย์ การเงิน ต้องการสถาปติยกรรมที่แสดงถึงความมั่นคงแข็งแรง

2.4.3.5 ความต้องการความสำเร็จในการใช้ศักยภาพของตนเอง (Self-Actualization Needs)

เมื่อมนุษย์ผู้หนึ่งได้รับความต้องการทางใจ ได้แก่ ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการความรักต้องการเป็นเจ้าของและความต้องการมีสถานภาพอย่างพร้อมมูลแล้ว มนุษย์ผู้นั้นยังคงแสวงหาความต้องการทางใจขั้นสูง นั่นคือความสำเร็จในชีวิตการทำงานที่เป็นพื้นฐาน ทั้งนี้ความสำเร็จในการใช้ศักยภาพของตนเองจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมนุษย์ผู้นั้นต้องได้รับการยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น โดยประกอบไปด้วยความยุติธรรม ความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย รวมทั้งการกระทำที่ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น อันนำมาสู่การสร้างสรรคสังคมมนุษย์ที่มีคุณภาพ

2.4.4 พฤติกรรมมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน

กิจกรรมหรือพฤติกรรมมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการสร้างและการผลักดันให้เกิดการรวมกลุ่ม การทำกิจกรรม การวางแผนงาน และการร่วมกันสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันในชุมชนโดยการลดปัญหา และความต้องการร่วมกันของคนในชุมชนให้เป็นไปตามความปรารถนาในทางเดียวกันและก่อให้เกิดผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่มากที่สุด

การมีส่วนร่วม (participation) คือเป็นผลมาจากการเห็นพ้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงและความเห็นพ้องต้องกันจะต้องมีมากจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติ เหตุผลเบื้องต้นของการที่มีคนมารวมกันใดควรจะต้องมีการตระหนักว่าปฏิบัติการทั้งหมดหรือการกระทำทั้งหมดที่ทำโดยกลุ่มหรือในนามกลุ่มนั้น กระทำผ่านองค์การ (organization) ดังนั้นองค์การจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงได้ (ชินรัตน์ สมสืบ. 2539 : 20)

การมีส่วนร่วม คือ การที่ประชาชนหรือชุมชนสามารถเข้าไปมีส่วนในการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายพัฒนาท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากบริการรวมทั้งมีส่วนในการควบคุมประเมินผลโครงการต่าง ๆ ของท้องถิ่น(สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏและทบวงมหาวิทยาลัย.2546: 114)

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึงการเข้าร่วมอย่างแข็งขัน และอย่างเต็มที่ของกลุ่มบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในทุกขั้นตอนของโครงการหรืองานพัฒนาชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในอำนาจการตัดสินใจและหน้าที่ความรับผิดชอบการมีส่วนร่วมเข้าร่วมจะเป็นเครื่องประกันว่าสิ่งที่ ผู้มีส่วนได้เสียต้องการที่สุดนั้นจักได้รับการตอบสนองและทำให้มีความเป็นไปได้มากขึ้นว่าสิ่งที่ทำไปนั้นจะตรงกับความต้องการที่แท้จริงและมั่นใจมากขึ้นว่าผู้เข้าร่วม ทุกคนจะได้รับประโยชน์เสมอหน้ากัน (วันรักษ์ มิ่งมณี นาคี .2531 : 10)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท หมายถึงการที่ประชาชนทั้งในเมืองและชนบท ได้เข้ามามีส่วนร่วมหรือเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาชนบทขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือทุกขั้นตอนแล้วแต่เหตุการณ์จะเอื้ออำนวย (ชิต นิลพานิช และกุลธนา ธนาพงศธร. 2532 : 350)

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหา เป็นผู้นำทุกอย่างซึ่งไม่ใช่การกำหนดภายนอกแล้วให้ประชาชนเข้าร่วม ต้องเป็นเรื่องที่ประชาชนคิดเองโดยแบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาร่วมในการวิเคราะห์ถึงสาเหตุและที่มาของปัญหาร่วมในการเลือกวิธีการและวางแผนร่วมกันในการแก้ปัญหาร่วมในการดำเนินงานตามแผนและการร่วมในการประเมินผลวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยที่มีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นและมีพลังของประชาชนในการตัดสินใจ เพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคมจัดทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้นและเป็นการปฏิบัติตามแผนหรือโครงการต่างๆ(นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. 2527:183)

การมีส่วนร่วมในชุมชน หมายถึง กระบวนการที่ชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินการการร่วมรับผลประโยชน์และการประเมินผล (นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. 2527:184)

การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าองค์ประกอบอื่นๆเนื่องจากผู้คนในชุมชนจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบต่อการพัฒนาและปรับปรุงโดยตรงความหมายของชุมชนสำหรับการพัฒนาและปรับปรุงถนนเพื่อการท่องเที่ยวนี้ ประกอบด้วย ผู้ที่อยู่อาศัยโดยรอบเส้นทางและสถานที่ท่องเที่ยว ผู้ดำเนินการสถานที่ท่องเที่ยว เจ้าของสถานที่ท่องเที่ยว หน่วยงานราชการและเอกชนที่อยู่โดยรอบเส้นทางและสถานที่ท่องเที่ยวหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบเส้นทางนั้นๆ รวมถึงนักท่องเที่ยวที่เข้าเยี่ยมชมสถานที่เหล่านั้น การมีส่วนร่วมของชุมชนจะทำให้ผู้วางแผนทราบความต้องการของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนอย่างรอบด้านซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาและปรับปรุงเส้นทาง อีกทั้งเป็นการประสานความร่วมมือและสร้างความเข้าใจที่ตรงกันที่มีต่อโครงการด้วย (สมัย โชติกุล สุรเมศวร์ พิริยะวัฒน์.2553: 65)

2.5 ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยว

ระบบโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว การบริการพื้นฐานต่างๆที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวซึ่งมีอยู่ในพื้นที่นั้นๆ ที่นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการ เช่น ระบบไฟฟ้า ประปา สถานพยาบาล สถานีตำรวจ ศูนย์บริการผู้มาเที่ยว ที่นั่งพักผ่อนรอรถกลุ่มผู้มาเที่ยว ห้องน้ำสาธารณะ ถึงขยะ ป้ายบอกทาง ร้านอาหาร เป็นต้น สถาบันวิถีใหม่ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองจากนวัตกรรมท้องถิ่นไทย. 2550: เล่มที่ 12) ได้กล่าวไว้ว่า “น้ำไหล ไฟสว่าง ทางดี” เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนและบ่งบอกถึงความสำคัญของระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการ หรือที่เรียกว่า “โครงสร้างพื้นฐาน” ของชุมชน

2.5.1 ระบบโครงสร้างพื้นฐาน

ระบบโครงสร้างพื้นฐานหมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานต่างๆ ได้แก่ถนน สะพาน ทางเดินเท้า ชลประทาน ระบบไฟฟ้า โทรคมนาคม ที่เทศบาล ตำบลให้บริการแก่ประชาชนโดยองค์การบริหารส่วนตำบลมีภารกิจที่ต้องหาแนวทางในการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่และรองรับการเจริญเติบโตของชุมชนในอนาคตการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นมีดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.1.1 การมีถนนโครงข่ายเชื่อมระหว่างชุมชนในเขตเทศบาลและตำบลข้างเคียงเพื่อใช้ในการขนส่งและสัญจรติดต่อกันในด้านอื่นๆ

2.5.1.2 การมีสะพานสำหรับข้ามแม่น้ำ ลำคลองอย่างเพียงพอ

2.5.1.3 การมีทางเท้าให้ประชาชนเพื่อความปลอดภัยในการสัญจรทางเท้า

2.5.1.4 การมีระบบชลประทานอย่างเพียงพอต่อการทำเกษตรกรรม

2.5.1.5 การมีระบบไฟฟ้าที่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนและไฟฟ้าแสงสว่างสาธารณะที่เพียงพอเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2.5.1.6 การมีระบบประปาที่สะอาด ปลอดภัยและเพียงพอต่อการอุปโภคและบริโภค

2.5.1.7 การมีระบบโทรคมนาคมที่ทั่วถึงและเพียงพอสำหรับประชาชนในพื้นที่เพื่อให้ทันต่อข้อมูลข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบันและอนาคต

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกสบายและประโยชน์สุขของสังคม ตามนโยบายและแผนพัฒนาที่ปรับเปลี่ยนโดยมูลเหตุจากปัจจัยภายใน และนอกประเทศ อาทิวิกฤติเศรษฐกิจ ภัยพิบัติ และตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมขณะเดียวกัน ยังจำเป็นต้องบำรุงรักษา หรือขยายขีดความสามารถโครงสร้างพื้นฐานเดิมให้ใช้งานได้ และเกิดประโยชน์สูงสุด โครงสร้างพื้นฐานในอนาคตต้องมุ่งใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม และยั่งยืน

สาธารณูปโภค (Public Utilities) คือการประกอบการเพื่อประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไป เช่น ไฟฟ้า น้ำประปาโทรคมนาคม ถนน รถไฟสาธารณูปการ (Public Facilities) โดยประเภทของงานสาธารณูปโภคแบ่งได้ดังนี้

- (1) ด้านระบบไฟฟ้าเป็นงานบริการด้านวิศวกรรมสร้างโครงข่ายวางระบบไฟฟ้าให้ประชาชนได้ใช้ถึงบ้าน
- (2) ด้านระบบน้ำประปาเป็นงานบริการด้านน้ำเพื่อให้ได้อย่างทั่วทุกพื้นที่
- (3) ด้านโทรคมนาคมเป็นการสร้างโครงข่ายด้านสื่อสารเพื่อความสะดวกติดต่อสื่อสารต่อกัน
- (4) ด้านถนนเป็นงานด้านคมนาคมเพื่อความสะดวกในการไปมาหาสู่กันและการขนส่งสินค้า
- (5) ด้านรถไฟเป็นงานบริการด้านคมนาคมขนส่งอีกด้านหนึ่ง

สาธารณูปการ หมายถึงบริการเพื่อสาธารณะซึ่งดำเนินการโดยองค์กรของรัฐหรือเอกชนโดยการควบคุมของรัฐบาลซึ่งได้แก่บริการในเรื่องเคหะการ การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม การอนามัย ความปลอดภัยสันติภาพการ และบริการอื่น ๆ ตามความต้องการของประชาชนและเป็นกิจการที่ไม่หวังผลกำไร โดยประเภทของสาธารณูปการมีหลายประเภทและชนิด ซึ่งพอจะสรุปผลได้ดังนี้

(1) การบริการ ได้แก่ ศาล ศาลากลางเทศบาล สถานที่ราชการอื่น ๆ เช่น ที่ทำการไปรษณีย์ สำนักงานแรงงาน

(2) วัฒนธรรมได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม โรงละคร ห้องฟ้่าจำลอง เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- (3) การศึกษาได้แก่ โรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย
- (4) การอนามัย ได้แก่ โรงพยาบาลสถานีนามัย ศูนย์สาธารณสุข
- (5) เคหะการ ได้แก่ โครงการเคหะการ
- (6) สันทนาการได้แก่ สวนสาธารณะสนามกีฬา

2.5.2 สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว

สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว (Facility) หมายถึงบริเวณพื้นที่และโครงสร้างหรือสิ่งปลูกสร้างต่างๆที่สร้างขึ้นเพื่อรองรับกิจกรรมของผู้มาเยือนและกิจกรรมในการบริหารจัดการพื้นที่ที่กำหนดให้มีแนวทางการดำเนินงานการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

2.5.2.1 มีป้ายบอกสถานที่ท่องเที่ยว ทั้งถนนหลัก ถนนสายรองเป็นระยะรวมทั้งทำป้ายบอกชื่อสถานที่ ชื่อพันธุ์ไม้ และจัดให้มีที่พักริมทาง

2.5.2.2 จัดที่พักรับประทานอาหารเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวก สามารถที่ใช้งานได้เหมาะสม

2.5.2.3 มีสถานที่ประกอบอาหารเป็นสัดส่วน สะอาดถูกสุขลักษณะจัดให้มีการแยกขยะมีบ่อน้ำทิ้ง มีการควบคุมแมลงรบกวนและแมลงนำโรคที่ถูกต้อง

2.5.2.4 วางแผนจัดการท่องเที่ยวในชุมชนและจัดทำทะเบียนสมาชิกที่มีความพร้อมในการให้บริการ โดยมีการอบรม ศึกษาดูงานเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในชุมชน

2.5.2.5 จัดให้มีศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อบริการนักท่องเที่ยวด้านการแนะนำสถานที่ทั่วไปของแหล่งท่องเที่ยวและข้อปฏิบัติในการท่องเที่ยวชุมชน

สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว หมายถึง เป็นสรรพสิ่งที่รองรับการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปด้วยความสะดวกสบายและปลอดภัยแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ

(1) สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยตรง เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเพื่อรองรับการเดินทางที่เข้ามาเที่ยวของนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะประกอบด้วย 2 ประเภท คือ การอำนวยความสะดวกด้านการเข้าออกประเทศ ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการขนถ่ายกระเป๋าเดินทาง การตรวจตราหนังสือเดินทาง การตรวจค้นสิ่งของติดตัว การต่อวีซ่า และการให้บริการท่องเที่ยว เป็นการอำนวยความสะดวกในระหว่างการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะ ได้แก่ บริการขนส่งภายในแหล่งท่องเที่ยว บริการที่พักแรม บริการอาหารและบันเทิง บริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ และบริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก

(2) สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยอ้อม เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในประเทศแล้ว แม้จะไม่มีนักท่องเที่ยว รัฐบาลก็ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้แก่ประชาชนของตนเอง เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานในการดำรงชีวิตประจำวัน ส่วนการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวถือผลพลอยได้ ประกอบด้วย 3 ด้านคือ

สิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่จำเป็นต่อการยังชีพของประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้รับความความสะดวกสบายในความเป็นอยู่ และส่งผลเป็นประโยชน์ต่อ

นักท่องเที่ยวด้วย ได้แก่ การสื่อสาร การไฟฟ้า การประปา การคมนาคม การสุขภาพ การศึกษา และการสาธารณสุข เป็นต้น

สิ่งอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัย เป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกที่รัฐบาลให้ความปลอดภัยทั้งร่างกาย ทรัพย์สินและการเดินทางแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยวด้วยการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและความเดือดร้อนต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น เช่น การโจรกรรม ปล้นจี้ชิงทรัพย์ การก่อความไม่สงบ และความปลอดภัยจากบริการการท่องเที่ยว เป็นต้น

สิ่งอำนวยความสะดวกด้านอื่นๆ ที่เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมหรือสนับสนุนเพื่อเพิ่มความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยว เช่น การบริการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ การบริการเสริมความงาม และการบริการรักษาพยาบาล เป็นต้น

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและปรับปรุงระบบโลจิสติกส์และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยวเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านและในภูมิภาค (แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ.2554:22) เพื่อเตรียมความพร้อมประเทศให้มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งให้เอื้ออำนวยความสะดวกแก่คนทุกกลุ่ม

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ได้ให้คำจำกัดความของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนว่า เป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยต้องเป็นการจัดการที่ยั่งยืนอย่างและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อสนองตอบความต้องการของคนยุคปัจจุบัน และมีทรัพยากรเหลือไว้ใช้ในยุคต่อไปได้ใช้เพื่อสนองตอบความต้องการได้เช่นกันจากกระแสดวงคิดในการที่จะปรับกระบวนการ และวิสัยทัศน์ของการท่องเที่ยวรวมทั้งมีการเรียกร้องให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวได้ทวีความรุนแรงและต่อเนื่องมากขึ้น มีการโจมตีการท่องเที่ยวมากขึ้นว่าเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อผลเสียต่อสภาพแวดล้อมทั้งของแหล่งท่องเที่ยว วัฒนธรรม และชุมชน เป็นเหตุให้มีการจัดประชุมนานาชาติด้านสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาแบบยั่งยืนขึ้นที่เมืองแวนคูเวอร์ ประเทศแคนาดา หรือที่เรียกกันว่า Globe' 90 Conference การประชุมในครั้งนี้ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาแบบยั่งยืนที่จะเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จากผลการประชุมในครั้งนี้ได้ให้คำจำกัดความของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไว้ว่า “เป็นการพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้ที่เป็นเจ้าของท้องถิ่นในปัจจุบัน ในขณะเดียวกันก็ปกป้องและสงวนรักษาโอกาสต่าง ๆ ของอนุชนรุ่นหลัง จึงมีความหมายรวมถึงการจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และสุนทรียภาพพร้อมกับรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม และระบบนิเวศได้ด้วย” จากคำจำกัดความดังกล่าวสามารถนำมาแปลเป็นหลักการเบื้องต้นและแนวทางปฏิบัติของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอย่างไร่มลภาวะได้ 10 ประการ

(1) มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวภายในประเทศอย่างจริงจังก่อน แล้วจึงพัฒนาการท่องเที่ยว

ระหว่างประเทศอย่างค่อยเป็นค่อยไปภายหลัง เพื่อให้เหมาะสมกับระบบสาธารณสุขที่รองรับเป็นสำคัญ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2) มุ่งให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโครงการท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนส่วนใหญ่ในพื้นที่

(3) มุ่งพิจารณาอย่างรอบคอบถึงขอบเขตที่เหมาะสมของการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับทุกๆด้าน ทั้งนี้ควรพยายามผลักดันให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจของพื้นที่นั้นๆ

(4) มุ่งให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยวอย่างเพียงพอแก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้ นักท่องเที่ยว เข้าใจและเคารพในสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้ง ช่วยยกระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้วย

(5) มุ่งใช้วัสดุและผลผลิตในท้องถิ่น เพื่อช่วยลดดุลการค้ากับต่างประเทศได้ทางหนึ่ง และเป็นการเพิ่มรายได้กับคนในท้องถิ่นนั้นๆ ด้วย

(6) มุ่งกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นเพื่อนำรายได้เข้าท้องถิ่นนั้นให้มากที่สุด อันจะเป็นประโยชน์ในระยะยาวของชุมชนท้องถิ่น

(7) มุ่งจ้างงานในท้องถิ่น โดยส่งเสริมรูปแบบของงานที่น่าสนใจ และได้รับผลตอบแทนสูงให้แก่ชุมชนท้องถิ่นนั้น

(8) มุ่งพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น อันจะช่วยยกระดับการบริการท่องเที่ยวให้สูงขึ้น

(9) มุ่งรักษาคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมในท้องถิ่นให้อยู่รอดในระยะยาวเพื่อเป็นแหล่งรองรับการท่องเที่ยวตลอดไป

(10) มุ่งทำงานร่วมกันอย่างเสมอภาคระหว่างภาคธุรกิจการท่องเที่ยว องค์กรท้องถิ่น องค์กรด้านสิ่งแวดล้อม และรัฐบาล บนหลักการข้างต้น

2.6.1 หลักการการพัฒนาท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

หลักการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Principles of sustainable tourism) (Tourism Concern. 1992) ควรมีองค์ประกอบ ดังนี้

(1) การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างพอดี (Using resource sustainably) ควรคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรทางสังคม และทรัพยากรทางวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม เนื่องจากสิ่งเหล่านี้มีความสำคัญ และเป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจระยะยาว

(2) การลดการบริโภคที่มากเกินไปและความจำเป็นและการลดของเสีย (Reducing overconsumption and waste) ทำให้ทรัพยากรเหลือเก็บไว้ใช้ได้ยาวนานขึ้นและเป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดของเสีย หรือฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลาย

(3) การรักษาและการส่งเสริมความหลากหลายทางธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม (Maintaining diversity) สิ่งเหล่านี้มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวในระยะยาว และยังช่วยขยายฐานของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้อีกด้วย

(4) การประสานการท่องเที่ยวเข้ากับกรอบการวางแผนพัฒนา (Integrating tourism into planning) ทั้งในระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น รวมทั้งการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมซึ่งจะช่วยเพิ่มศักยภาพของการท่องเที่ยวในระยะยาว

(5) การสนับสนุนเศรษฐกิจท้องถิ่น (Supporting local economies) โดยการสนับสนุนการซื้อสินค้าที่ผลิตโดยชุมชนในท้องถิ่น และใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น เพื่อเกิดรายได้หมุนเวียนในท้องถิ่น

(6) การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น (Involving local communities) การมีส่วนร่วมในการค้าไม่จำกัดใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ร่วมของคนในท้องถิ่นจะทำให้เกิดคุณภาพด้านการจัดการการท่องเที่ยวของท้องถิ่น และเป็นการลดความขัดแย้งของประชาชนในท้องถิ่นด้วย

(7) การปรึกษากับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชนในท้องถิ่น (Consulting stakeholders and the public) ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันทำงานไปในทิศทางเดียวกัน ร่วมแก้ปัญหาและลดข้อขัดแย้งของประชาชนในผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน

(8) การฝึกอบรมบุคลากร (Training staff) โดยสอดแทรกแนวคิดและวิธีปฏิบัติในการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อบุคลากรในท้องถิ่นทุกระดับ ซึ่งจะช่วยยกระดับการบริการการท่องเที่ยวได้

(9) การทำการตลาดด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (Marketing tourism responsibility) การตลาดเป็นการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ในขณะที่เดียวกันผู้ประกอบการก็ต้องทำการตลาดให้ลูกค้าทราบถึงจริยธรรมของบริษัท ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการตลาดนี้ ผู้ประกอบการจะต้องสร้างจิตสำนึกในการท่องเที่ยวให้เกิดกับนักท่องเที่ยวด้วยการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์

(10) การดำเนินการวิจัย (Undertaking research) เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการช่วยแก้ไขปัญหา และเพิ่มผลประโยชน์ต่อแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว และนักลงทุน บุญเลิศ จิตตั้ง วัฒนา (2542: 1-5) กล่าวว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนต้อง พัฒนาการท่องเที่ยวใน 6 องค์ประกอบหลัก คือ

- การพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
- การพัฒนาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
- การพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
- การพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
- การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
- การพัฒนาจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization: WTO. 1997: 253-255) ได้กล่าวถึงหลักการที่สำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ไว้ดังนี้

(1) มีการดำเนินการจัดการภายใต้ขีดความสามารถของระบบธรรมชาติ (Carrying Capacity) ในการทดแทนฟื้นฟู ให้สามารถผลิตและให้บริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ตลอดไป โดยไม่ลดถอยหรือเสื่อมโทรมลง ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน (Local Participation) และความต้องการของชุมชน (Local needs)

(2) มีการกระจายประโยชน์อย่างเป็นธรรมสู่ท้องถิ่น (Equity)

(3) ให้ประสบการณ์นันทนาการที่มีคุณค่าแก่นักท่องเที่ยว (Quality of experience)

(4) ให้ผู้มาเยือนหรือนักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่ ทรัพยากร และวิถีชีวิต (Education and understanding)

(5) เน้นการออกแบบที่กลมกลืนกับสถาปัตยกรรมท้องถิ่น และใช้วัสดุในท้องถิ่น (Local architecture and local material)

(6) เน้นการผสมผสานการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนสู่แผนพัฒนาระดับท้องถิ่น

ภูมิภาค และระดับประเทศ (Integration of sustainable tourism to local, regional and

(7) เน้นข้อมูลพื้นฐานเพื่อเป็นฐานการตัดสินใจ และการติดตามตรวจสอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(Information and monitoring) ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2547: ออนไลน์) ได้กำหนดถึงแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับหลักการขององค์การการท่องเที่ยวโลก (WTO) ดังนี้

- คำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับสภาพทางกายภาพชุมชน
- ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว
- ต้องก่อให้เกิดการกระจายรายได้ (ผลประโยชน์) อย่างเท่าเทียมกัน
- การจัดการพื้นที่ต้องเป็นไปด้วยความยินดีของประชาชนในชุมชนในพื้นที่

2.6.3 การพัฒนาท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ปี 2555 -2559 ได้ผสมผสานแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อม โดยสนับสนุนให้ประเทศไทยพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ทุกอย่างบูรณาการไปพร้อมกับการทำให้ประเทศเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ ดังนี้คือ ด้านเศรษฐกิจคือจะยกระดับให้เป็นผู้นำด้านอุตสาหกรรม โดยเพิ่มประสิทธิภาพด้านการคมนาคม และการขนส่ง เชื่อมโยงการค้าและการลงทุน ปรับปรุงให้มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวควรสร้างมาตรฐานสินค้า และธุรกิจบริการท่องเที่ยวสู่สากล เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งเอเชีย รักษาสิ่งแวดล้อมโดยการให้เกิดจิตสำนึก ขยายความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจชายแดน ด้านสังคมต้องพัฒนาศักยภาพของคน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตของผู้ประกอบการขนาดย่อม

เจอร์ลด์ ไลน์เบิร์ก และโรเบิร์ต ซาปิโร. (Gerald Feinberg ;& Robert Spapirol. 1980) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืนไว้ว่า “เป็นการยากที่สุดที่จะแยกสิ่งมีชีวิตออกจากสิ่งไม่มีชีวิต ระหว่างสรรพสิ่งทั้ง หลายบนผิวโลก ต้องอาศัยพึ่งพากัน และกันเกี่ยวข้องกันอย่างลึกซึ้ง แยกออกจากกันไม่ได้ ดังนั้น ระบบนิเวศซึ่งรวมสิ่งมีชีวิต ได้แก่ มนุษย์ สัตว์ พืช สิ่งแวดล้อม รวมทั้งเปลือกโลก ต่างเป็นสิ่งมีชีวิตไม่รูปร่างใดรูปหนึ่ง และมีความเป็นไปได้ว่าโลกนี้มีชีวิตได้จริง รับรู้เรื่องที่เกิดขึ้นกับมันได้ โลกแก้ไข และปรับตัวเองได้ มีวิวัฒนาการได้ สามารถจัดองค์กรตนเองด้านสิ่งแวดล้อม และบรรยากาศที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้ มนุษย์เป็นเพียงส่วนย่อยในระบบนิเวศแต่มีอิทธิพลสำคัญในการสร้างผลกระทบอย่างมหาศาล ผู้พัฒนาโครงสร้างงานการท่องเที่ยวต้องมองให้ลึกว่าการท่องเที่ยวสัมพันธ์กับเรื่องใดบ้างแล้ว นำมาพิจารณาเป็นองค์รวม (Holistic) องค์รวม คือ ความสัมพันธ์เป็นหนึ่งเดียวกับการเกิด การคงอยู่ และวิวัฒนาการที่อิงธรรมชาติ และกลมกลืนกับธรรมชาติ ดังภาพประกอบด้านเศรษฐกิจ + ด้านสังคม + ธรรมชาติและ + การศึกษาด้านอนุรักษ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านเศรษฐกิจ + ด้านสังคม + ธรรมชาติและ + การศึกษาด้านอนุรักษ์+การปรับปรุงสิ่งแวดล้อม
(ให้เกิดจิตสำนึก) การพัฒนา

คิดแบบองค์รวม

แนวความคิดใหม่ที่มีคุณภาพของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

ภาพประกอบที่ 2.5 แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน
ที่มา : พระจิต ตามประทีป (2549)

จากภาพประกอบที่ 2.5 จึงเห็นได้ว่าการบูรณาการอย่างยั่งยืนต้องมีการจัดระเบียบที่ดี ทรัพยากรปัจจุบันจึงจะอยู่ได้ถึงลูกหลาน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงหมายถึงแรงผลักดันที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ธรรมชาติและพัฒนารจัดการ ส่วนคำว่ายั่งยืนเป็นกลยุทธ์นำไปสู่การจัดกิจกรรมที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม คำนึงถึงระบบนิเวศ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง รักษาธรรมชาติให้อยู่ได้ในระยะยาว

2.7 ข้อกำหนดการใช้ที่ดิน

การใช้ประโยชน์ที่ดิน ที่ดินเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญสำหรับชุมชนเมือง สามารถแบ่งออกได้หลายประการ ตามลักษณะทางด้านประชากร เศรษฐกิจ สังคม ศักยภาพในการพัฒนาของพื้นที่ และนโยบายในการพัฒนาต่างๆทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น (กรมโยธาธิการและผังเมือง.2555:28) โดยทั่วไปการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่มีการควบคุมหรือวางผังเมือง จะมีลักษณะคล้ายคลึงปะปนกันไม่เป็นระเบียบ ความแออัดจะกระจุกตัวอยู่ที่ศูนย์กลางและกระจายออกไปรอบนอกชุมชนอย่างไร้ทิศทาง และแบบแผน เมื่อชุมชนขยายตัวไปสู่ความเป็นเมือง ปัญหาต่างๆ ก็จะตามมา การวางผังเมืองเป็นการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดิน ระบบคมนาคมขนส่งและเตรียมรองรับการขยายตัวของเมืองในอนาคตโดยการพิจารณาแผนประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นการพิจารณาจากการใช้อาคาร และที่ดินที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีพของประชาชน 3 ส่วน คือ ส่วนที่อยู่อาศัย, ส่วนพาณิชย์กรรม,ส่วนสงวนและการควบคุมการพัฒนา

2.7.1 ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย (Residential Land Uses)

แนวความคิดหลักที่ใช้ในการวางผังที่อยู่อาศัย ได้แก่ Neighbourhood Concept เป็นการกระจายความเจริญจากชุมชนหลักออกไปสู่ส่วนต่างๆ ของเมือง (ดาวเรือง มณีทอง.2552)[ออนไลน์] ให้ประชาชนได้รับการบริการทางด้านสาธารณูปโภค และสาธารณูปการโดยทั่วถึง และเท่าเทียมกัน มีการอยู่อาศัยที่ดี และน่าพึงปรารถนา กรมการผังเมืองได้จำแนกที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยออกเป็น4ประเภท ดังนี้ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7.1.1 ประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก

ที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก อยู่บริเวณศูนย์กลางเมือง (City Core) ประกอบด้วยอาคารสำนักงาน ร้านค้าและพักอาศัยอาคารสูงเพื่อการพักอาศัยเช่นอาคารชุดพักอาศัยอพาร์ทเมนต์ พื้นที่เว้นว่างหรือพื้นที่สีเขียวมีน้อยมากราคาที่ดินมีราคาแพงพื้นที่ว่างมักเป็นบริเวณพื้นที่ทางเท้าบริเวณหัวมุมจุดตัดถนนพื้นที่เว้นว่างด้านหน้าอาคารระยะถอยร่นจากแนวสาธารณูปโภค และสาธารณูปการและพื้นที่สาธารณะประโยชน์ต่างๆ

2.7.1.2 ประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง

ที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลางการใช้ที่ดินมักเป็นบริเวณที่อยู่อาศัยประเภทบ้านเรือนได้แก่บ้านเดี่ยวบ้านแฝดบ้านแถวหอพักอาคารชุดความสูงไม่ควรเกิน 5 ชั้นอยู่ในบริเวณที่สภาพแวดล้อมและทิศทางลมที่ดี

2.7.1.3 ประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย

ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อยมีการใช้ที่ดินเป็นอยู่อาศัยเบาบางมักเป็นบ้านเดี่ยวบ้านแฝดเป็นส่วนใหญ่ความสูงประมาณ 1-2 ชั้นควรตั้งอยู่ในบริเวณที่ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมทุกประเภทและควรอยู่ห่างจากโรงงานอุตสาหกรรมอย่างน้อย 1.5 - 3.0 กิโลเมตรการใช้ที่ดินประเภทนี้ทำให้เกิดพื้นที่เว้นว่างอยู่แล้วในบริเวณบ้านพักอาศัย

2.7.1.4 ประเภทที่ดินอนุรักษ์เพื่อการอยู่อาศัย

ที่ดินอนุรักษ์เพื่อการอยู่อาศัยวัตถุประสงค์เพื่อมิให้มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินไปเป็นอย่างอื่นหรือเป็นการเคารพต่อสถานที่สำคัญเช่นศาสนา-สถานอันศักดิ์สิทธิ์มักถูกกำหนดให้มีการใช้ที่ดินเพื่อสร้างบ้านพักอาศัยเท่านั้นโดยมากกำหนดความสูงของอาคารประมาณ 1-2 ชั้นมักเป็นพื้นที่บริเวณเมืองเก่าหรือโดยรอบด้านใดด้านหนึ่งของสถานที่สำคัญ

การกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย มีหลักการสำคัญว่าพื้นที่ดังกล่าวควรจะเป็นบริเวณที่มีการระบายน้ำดี ลักษณะดินไม่เป็นอุปสรรคต่อการก่อสร้าง มีศักยภาพในการจัดบริการทางด้านสาธารณูปโภคสาธารณูปการได้เพียงพอ มีความสะดวกในการเข้าถึง มีความปลอดภัยจากสิ่งรบกวนต่างๆ มีสภาพแวดล้อมที่ดีใกล้สถานที่ทำงานและย่านการค้า เป็นต้น

2.7.2 ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม (Commercial Land Uses)

การใช้ที่ดินเพื่อการพาณิชยกรรมเป็นลักษณะเด่นของการใช้ที่ดินในเมือง เป็นบริเวณที่มีการรวมตัวของการใช้ที่ดินที่เข้มข้น เป็นศูนย์กลางการซื้อขายแลกเปลี่ยนและสะดวกในการเข้าถึงพื้นที่โดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 2-5 ของพื้นที่เมืองเป็นพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์เพื่อการพาณิชยกรรมการใช้ที่ดินเพื่อการพาณิชยกรรมแบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลักคือ

2.6.2.1 ร้านค้าเบ็ดเตล็ดและตลาดสด

ร้านค้าเบ็ดเตล็ดตลาดสด เป็นสถานที่จำหน่ายสินค้าเบ็ดเตล็ดในชีวิตประจำวันรวมถึงตลาดสดเป็นศูนย์รวมธุรกิจการค้าขายเบ็ดเตล็ดของชุมชนมีขนาดพื้นที่เล็กและกระจายตัวอยู่ทั่วไป

2.6.2.2 ศูนย์พาณิชยกรรมกลางเมือง

ศูนย์พาณิชยกรรมกลางเมืองเป็นบริเวณที่กว้างใหญ่ที่สุดและหนาแน่นที่สุดของธุรกิจการค้าขายและการให้บริการเป็นที่รวมของกิจการค้าปลีกสำนักงานให้บริการสถาบันการเงินสถานเริงรมย์โรงแรมและอื่นๆแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ศูนย์พาณิชย์กรรมกลางเมืองในเมืองใช้พื้นที่น้อยอยู่ในทำเลที่ตั้งของการแข่งขันราคาที่ดินแพงอาคารสูงเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ในพื้นที่ที่จำกัด
2. ศูนย์พาณิชย์กรรมกลางเมืองชานเมืองเป็นผลมาจากปัจจุบันกิจกรรมที่เป็นธุรกิจกลางของเมืองใหญ่ที่อยู่ใจกลางเมืองต้องประสบปัญหาต่างๆ อาทิ การจราจรถัดราคาที่ดินสูงความแออัดและเสื่อมโทรมประกอบกับความเจริญก้าวหน้าด้านการสื่อสารและการคมนาคมที่สะดวกจึงได้มีการขยายตัวออกไปอยู่ชานเมือง

2.7.3 ที่ดินประเภทที่สงวนและการควบคุมการพัฒนา

ที่ดินประเภทที่สงวน และควบคุมการพัฒนา เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นสำหรับเมือง วัตถุประสงค์ของการกำหนดการใช้ที่ดินประเภทนี้ เพื่อควบคุมการเจริญเติบโตของเมืองให้อยู่ในบริเวณที่กำหนด รักษาสภาพแวดล้อม และระบบนิเวศของเมือง และสร้างภาพลักษณ์ของเมืองให้สอดคล้องกับธรรมชาติ โดยแบ่งที่ดินประเภทที่สงวน และควบคุมการพัฒนาออกเป็น 5 ประเภท คือ

2.7.3.1 ประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การใช้ที่ดินประเภทนี้มีแนวคิดในการเพิ่มพื้นที่สีเขียวของชุมชนเมืองโดยตรงเพื่อให้ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่ดีมีอากาศบริสุทธิ์ที่มีพุ่มไม้ร่มรื่น ออกกำลังกายและคุณภาพชีวิตที่ดีที่ดินประเภทนี้ประกอบไปด้วยที่โล่งสีเขียวสนามหญ้าสวนสาธารณะ สนามกีฬาสนามป่าแนวที่โล่งสีเขียวริมน้ำคลองริ้วแนวทางเดินสีเขียวริมถนนเป็นต้นเป็นการดึงความเป็นธรรมชาติและอากาศดีเข้าสู่ใจกลางเมืองและเขตที่อยู่อาศัยของเมืองตามหลักการวางผังเมืองมีหลักเกณฑ์ในการกำหนดแนวที่โล่งริมน้ำให้มีแนวถอยร่นอาคารตลอดแนวไม่น้อยกว่า 6.00 เมตรการก่อสร้างอาคารทุกประเภทริมถนนฝั่งตรงข้ามแนวถอยร่นริมแม่น้ำสูงไม่เกิน 6.00 เมตรจากระดับถนนการมีแนวที่โล่งเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมให้เป็นระเบียบสวยงามเสริมสร้างบรรยากาศร่มรื่นให้ชุมชนเมืองเป็นแนวที่โล่งที่สะดวกแก่การพัฒนาการชดเชยของเครื่องจักรเป็นแนวป้องกันการรุกรานที่สาธารณะและห้ามปลูกสร้างอาคารเป็นแนวทางเดินเชื่อมโยงติดต่อซึ่งกันและกันในชุมชน

2.7.3.2 ประเภทชนบทและเกษตรกรรม

การใช้ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรมตามผังเมืองรวมมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้พื้นที่เกษตรกรรมเป็นพื้นที่สีเขียว (Buffer Zone) ของชุมชนเมืองตามแนวความคิดป่าล้อมเมืองหรือเมืองในชนบทเพื่อป้องกันการขยายตัวของเมืองการป้องกันชุมชนเมืองจากมลพิษภายนอกเขตผังเมืองรวมช่วยฟอกอากาศให้บริสุทธิ์เพื่อเป็นพื้นที่ชนบทของเมืองที่ประกอบด้วยสวนไร่นาป่าไม้เป็นต้น

2.7.3.3 ประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม

ประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรมเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมการสงวนอาชีพความเป็นอยู่วิถีชีวิตในบริเวณพื้นที่นั้นเพื่อให้มีสภาพที่มั่นคงต่อไปโดยมากมักเป็นพื้นที่บริเวณที่มีสมรรถนะดินดีเหมาะแก่การเกษตรกรรมพื้นที่ในโครงการตามแนวพระราชดำริพื้นที่ที่ถูกกำหนดขึ้นตามนโยบายของรัฐบางและหน่วยงานท้องถิ่น

2.7.3.4 อนุรักษ์เพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย

การใช้ที่ดินประเภทนี้ถือเป็นหลักสากลในการที่จะต้องอนุรักษ์แหล่งกำเนิดทางโบราณคดีศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าและพัฒนาในเชิงอนุรักษ์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเป็นพื้นที่ที่เอกรวมศิลปกรรมได้ขึ้นทะเบียนไว้ตามพระราชบัญญัติโบราณสถานโบราณวัตถุศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แห่งชาติ พ.ศ.2504 เช่นบริเวณโดยรอบกำแพงเมืองคูเมืองพื้นที่สำคัญทางประวัติศาสตร์โบราณคดี ศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมรวมทั้งบริเวณที่รัฐบาลและท้องถิ่นมีนโยบายในการอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมศิลปะ และวัฒนธรรมอันดีงามซึ่งอาจเป็นพื้นที่ที่ยังไม่ได้รับการขึ้นทะเบียนก็ได้

2.7.3.5 ประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและประมง

การใช้ที่ดินประเภทนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ที่เป็นแหล่งกักเก็บน้ำ เพื่อการเกษตรและการประมงตลอดจนเป็นพื้นที่พักผ่อนของชุมชนเมืองการป้องกันการบุกรุกพื้นที่ โดยรอบแหล่งน้ำรวมทั้งพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลและส่งเสริมให้มีการใช้เป็นที่นันทนาการและรักษา คุณภาพสิ่งแวดล้อมของชุมชนเมืองและสามารถใช้ในการประมงได้ด้วย

2.7.4 กฎหมายผังเมือง

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 การผังเมือง ตามคำจำกัดความในมาตรา 4 หมายความว่า การวางจัดทำ และการดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะในบริเวณเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบท เพื่อสร้างหรือพัฒนาเมืองหรือส่วนของเมืองขึ้นใหม่ หรือแทนเมืองหรือส่วนของเมืองที่ได้รับ ความเสียหายเพื่อให้มีหรือทำให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งลักษณะความสะอาดสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน ความปลอดภัยของประชาชนและสวัสดิภาพสังคม เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจ สังคมและสภาพแวดล้อม เพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์ หรือคุณค่าในทาง ศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี หรือดำรงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิประเทศที่ งดงามหรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 ได้จำแนกแผนผังออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.7.4.1 ผังเมืองรวม

ผังเมืองรวม หมายถึง แผนผัง นโยบาย และโครงการ รวมทั้งมาตรการควบคุมโดยทั่วไป เพื่อใช้ เป็นแนวทางในการพัฒนา และดำรงรักษาเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบทในด้านการใช้ประโยชน์ มนทรัพย์สิน การคมนาคมขนส่ง การสาธารณสุข โภค บริการสาธารณะและสภาพแวดล้อมเพื่อวัตถุประสงค์ ของการผังเมือง (มาตรา 4) ผังเมืองรวมจะประกอบด้วยวัตถุประสงค์ในการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม แผนที่แสดงขอบเขตเมือง แผนที่แสดงขอบเขตผังเมืองรวม แผนผังพร้อมด้วยข้อกำหนดในสาระสำคัญของ การใช้ประโยชน์ที่ดิน ที่โล่ง โครงการคมนาคมขนส่ง และโครงการกิจการสาธารณสุข รายการประกอบ แผนผัง นโยบายมาตรการ และวิธีการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ การใช้บังคับผังเมืองรวมจะกระทำโดย กฎกระทรวงซึ่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518

2.7.4.2 ผังเมืองเฉพาะ

ผังเมืองเฉพาะ หมายถึง แผนผังและโครงการดำเนินการเพื่อพัฒนาหรือดำรงรักษาบริเวณ เฉพาะแห่งหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบทเพื่อประโยชน์แก่การผังเมือง

2.7.5 กฎหมายควบคุมอาคาร

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร .ศ.2522 เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องในด้านการควบคุมเกี่ยวกับ ความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรมและการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร และได้ปรับปรุงบทบัญญัติ เพิ่มขึ้นอีก ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่3) พ.ศ.2542 อาคาร หมายถึง ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพร คลังสินค้า สำนักงานและสิ่งที่สูงขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ในเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นประโยชน์ในการนำเอกสารนี้ไปใช้ ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ ซึ่งรวมถึงทางหรือท่อระบายน้ำ ทำน้ำ ทำจอดเรือ เป็นต้น (มาตรา4) ส่วนที่เกี่ยวข้องในแหล่งชุมชนบึงบอระเพ็ด ที่สำคัญๆคือ

2.7.5.1 กฎกระทรวงฉบับที่ 39

กฎกระทรวงฉบับที่ 39 ว่าด้วยการกำหนดแบบและวิธีการเกี่ยวกับการติดตั้งระบบการป้องกัน อัคคีภัย

2.7.5.2 กฎกระทรวงฉบับที่ 44 และฉบับที่ 51

กฎกระทรวงฉบับที่ 44 และฉบับที่ 51 ว่าด้วยการกำหนดการระบายน้ำ การกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล และกำหนดประเภทและลักษณะอาคารที่ต้องจัดให้มีระบบระบายน้ำ ระบบน้ำเสีย รวมทั้ง มาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้ง

2.7.5.3 กฎกระทรวงฉบับที่ 47

กฎกระทรวงฉบับที่ 47 ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการให้เจ้าพนักงาน ท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารปรับปรุงหรือแก้ไขระบบความปลอดภัยเกี่ยวกับ อัคคีภัยของอาคาร

2.7.6 การใช้ที่ดินในเขตพื้นที่เทศบาลนครสวรรค์

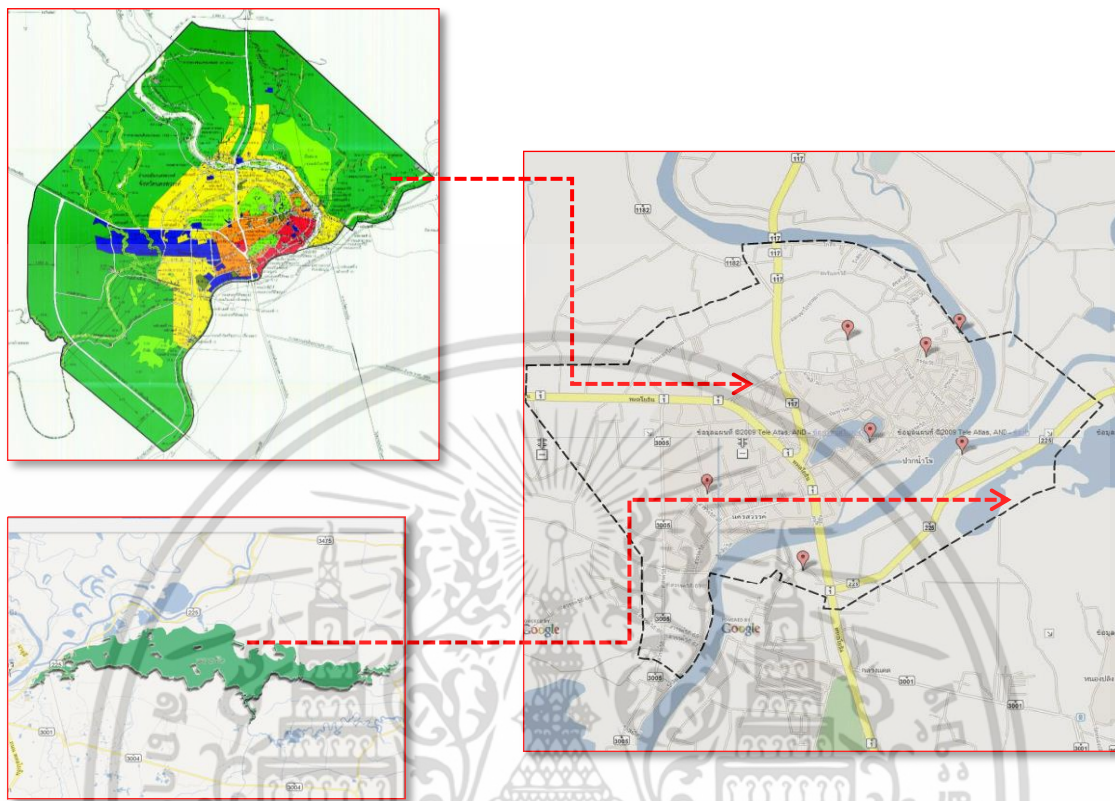
กฎกระทรวง ฉบับที่ 251 (พ.ศ. 2538) ออกตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2518การใช้ประโยชน์ที่ดินตามแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกตามกฎกระทรวง ให้เป็นดังต่อไปนี้

1. สีเหลือง ให้เป็นที่ดินประเภทอยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
2. สีส้ม ให้เป็นที่ดินประเภทอยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง
3. สีแดง ให้เป็นที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก
4. สีเขียว ให้เป็นที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม
5. สีเขียวอ่อน ให้เป็นที่ดินประเภทที่โล่งและนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
6. สีเขียวมะกอก ให้เป็นที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา
7. สีเทาอ่อน ให้เป็นที่ดินประเภทสถาบันศาสนา
8. สีน้ำเงิน ให้เป็นที่ดินประเภทสถาบันราชการการสาธารณูปโภค และ

การสาธารณูปการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้ที่ดินในเขตพื้นที่บึงบอระเพ็ดแสดงรายละเอียดในภาพประกอบที่ 2.6

ภาพประกอบที่ 2.6 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์

ที่มา :กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดนครสวรรค์

2.7 ทฤษฎีและหลักการปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อการท่องเที่ยว

โสภาคย์ผาสุกนิรันดร์ (2537:1) กล่าวว่าสภาพแวดล้อมชุมชน หมายถึง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยในสังคม เช่น อาคารบ้านเรือน ถนน สะพาน และ อื่นๆ รวมไปถึงเครื่องหมายสัญลักษณ์และอุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคมต่างๆ หรืออีกนัยหนึ่งหมายถึง ถาวรวัตถุรอบๆตัว ที่มนุษย์สร้างขึ้นให้ได้พบเห็นอยู่เป็นประจำในสังคม

2.7.1 แนวความคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบทางกายภาพชุมชนและเมือง

องค์ประกอบของชุมชน ชุมชนมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

2.7.1.1 มนุษย์

มนุษย์ เป็นองค์ประกอบอันดับแรก มนุษย์ต้องอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีความสัมพันธ์ทางครอบครัวและบุคคลภายนอก มีกลุ่มหรือสถาบัน เช่น กลุ่มพ่อค้า กลุ่มนักการเมือง
สิ่งที่มีมนุษย์ประดิษฐ์ขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกและบำบัดความต้องการในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ เช่น เครื่องทุนแรงที่อยู่อาศัย รถไฟ อาหาร เป็นต้น

2.7.1.2 สิ่งที่ธรรมชาติสร้างขึ้น

ได้แก่ ดิน น้ำ ลม ไฟ ต้นไม้ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่

2.7.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการสำรวจเมือง

Visual Survey วิธีการนี้จะทำให้เราทราบว่า เมืองควรมีการปรับปรุงเมื่อไหร่ และควรมีการเสริมสร้างสิ่งใดขึ้นในจุดไหนบ้างภายในเมืองนั้น ซึ่งการ Visual Survey สามารถทำได้กับทุกเมืองทุกขนาดไม่ว่าจะเป็นบริเวณศูนย์กลางเมืองหรือชานเมืองก็ตาม

กระบวนการในการ Visual Survey ไม่มีความยุ่งยากซับซ้อน และก่อนการทำ Visual Survey เราต้องทราบถึงองค์ประกอบ (Element) ของเมือง และควรเข้าใจถึงความเกี่ยวข้องขององค์ประกอบต่างๆ เหล่านั้นด้วย องค์ประกอบที่กล่าวถึงนี้ได้แก่ องค์ประกอบทางกายภาพของเมืองที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้น และองค์ประกอบด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอีกดังนี้ คือ

2.7.2.1 รูปทรงของที่ดินและธรรมชาติ

ซึ่งมีหลักในการทำ Visual Survey อยู่ 3 ลักษณะ ดังนี้

2.7.2.1.2 การพยายามเอาลักษณะสถาปัตยกรรมซึ่งเกี่ยวข้องและสอดคล้องกับรูปร่างของเมือง ทั้งหน้าที่ใช้สอยและทางสุนทรียภาพ

2.7.2.1.3 การประเมินงานทางสถาปัตยกรรมของเมืองที่เพิ่มเข้าไปในธรรมชาติ

2.7.2.1.4 การตัดสินว่าบริเวณของธรรมชาติในส่วนไหนที่ไม่ควรแตะต้องเนื่องจากเป็นส่วนประกอบของรูปร่างเมือง

ทั้งนี้เนื่องจกงานสถาปัตยกรรมทุกงานมีอิทธิพลต่อภูมิทัศน์โดยรอบอาจจะทั้งทางบวกและทางลบ โดยธรรมชาตินั้นจะเป็นที่ตั้งของงานก่อสร้าง ทั้งยังเป็การอบของการมองเห็นงานก่อสร้างนั้นทุกชั้นที่เกิดขึ้น ดังนั้นจึงควรคำนึงถึงเสมอ

2.7.2.2 สภาพของอากาศในท้องถิ่น

ในขณะที่เราสนใจถึงสภาพภูมิประเทศนั้น เราควรสนใจถึงสภาพภูมิอากาศนั้นด้วย โดยจะต้องพิจารณาถึงสิ่งต่อไปนี้

2.7.2.2.1 อุณหภูมิและความชื้นของอากาศในแต่ละฤดูจะเป็นตัวที่ทำให้ทราบถึงความสบายภายในเมือง

2.7.2.2.2 แสง จำนวนวันที่แจ่มใส มีเมฆหมอก มีฝน ซึ่งเป็นสภาพการณ์ที่แสงจะมีผลต่อหน้าตาของเมืองนั้น

2.7.2.2.3 ปริมาณฝนตก จำนวนของน้ำฝนที่ตกในแต่ละเดือน แต่ละปี

2.7.2.2.4 แสงอาทิตย์ มุมของดวงอาทิตย์ในฤดูต่างๆกัน

2.7.2.2.5 ลม ลมประจำฤดู ทิศทางลม

นอกจากนี้ยังมีการพิจารณาถึงสภาพภูมิอากาศที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบของเมืองอีก เช่น เมืองบางเมืองวางอยู่ในตำแหน่งที่ดี หรือบางเมืองก็ได้รูปแบบการวางผังจากสภาพภูมิอากาศ โดยสิ่งต่างๆเหล่านี้มิได้เฉพาะเพียงการพิจารณาเพื่อความสวยงาม แต่เป็นการพิจารณาเพื่อประโยชน์ใช้สอยในส่วนต่างๆของเมืองได้เป็นอย่างดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วงกลมและรัศมี ซึ่งลักษณะการวางผังของเมืองส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะนี้ เป็นลักษณะที่เป็นวงกลมใหญ่มีเส้นรัศมี ซึ่งพุ่งจากแกนกลางและเป็นแกนเชื่อม

ตารางเป็นการเปลี่ยนแปลงจากวงกลมและรัศมี มีถนนใหญ่ตั้งฉากที่กลางเมืองและถนนอื่นๆ ก็ตั้งฉากกันเรื่อยไปซึ่งลักษณะเมืองเช่นนี้จะพบเฉพาะในเมืองเล็กๆเท่านั้น

ดวงดาว เมืองรูปดาว เป็นแบบวงกลมและแบบรัศมี จะมีที่ว่างและเส้นรัศมีพุ่งจากศูนย์กลางของเมือง

วงแหวน เป็นเมืองที่สร้างขึ้นล้อมรอบที่ว่างโล่งตรงกลางซึ่งมีขนาดใหญ่ โดยอาจจะเป็นอ่าวภูเขา หรือพื้นที่ซึ่งเป็นอุปสรรคตามธรรมชาติ ลักษณะรูปร่างจะเป็นทั้งแบบวงแหวนและแบบดวงดาว จะพบอยู่ได้ในลักษณะที่ถนนวงแหวนถูกสร้างขึ้นรอบนอก บริเวณชานเมืองที่กำลังขยายตัว รูปร่างตามแกนยาว เป็นผลเนื่องจากสภาพพื้นดินตามธรรมชาติซึ่งเกิดจากการเจริญเติบโตของเมืองหรือผลสืบเนื่องมาจากเส้นทางคมนาคมสายสำคัญ

สาขา เป็นรูปร่างที่แผ่กิ่งก้านสาขา คือ แบบ Linear ที่เชื่อมด้วยกิ่งก้านออกไป

ผืนแผ่นดิน เป็นเมืองกว้างที่แยกออกเป็นเล็กๆ น้อยๆ โดยไม่มีจุดเชื่อม และทำให้มีความชัดเจนของรูปทรงมากน้อยหรือไม่มีเลย

ผืนแผ่นดินต่อเนื่อง รูปร่างนี้เกิดจากการที่จุดเชื่อมจุดศูนย์กลางมีมากกว่าหนึ่งจุด หรือมีจุดเชื่อมย่อย

กลุ่มดาว กลุ่มของกิจกรรมต่างๆในเมืองที่มีขนาดใกล้เคียงกันมาอยู่ติดกัน

เมืองบริวาร เป็นกลุ่มของเมืองอยู่รอบๆ ศูนย์กลาง

ซึ่งรูปแบบของเมืองเป็นไปตามประโยชน์ใช้สอยของเมือง มีทั้งข้อดีและข้อเสีย และเกี่ยวข้องกับ การติดต่อเชื่อมโยงระหว่าง Node นอกจากนี้การแบ่งเมืองยังสามารถที่จะนำมาใช้กับส่วนต่างๆของเมืองได้เช่นกัน หรือจะแยกพิจารณาตามลำพัง เช่น ส่วนระบบสัญจร ติดต่อกันที่โล่ง ซึ่งที่โล่งของเมืองจะเป็นแบบ Linear หรือ Branch หรือ Radio centric Patten ขอบข่ายของการสัญจรจะเป็นตัวอธิบายของรูปร่างของเมืองได้เป็นอย่างดี

2.7.2.4 พื้นที่ว่างในเมืองและพื้นที่โล่ง

รูปร่างของเมือง รูปแบบ ความละเอียด ขนาด ความหนาแน่น และผิวสัมผัสจะเป็นสิ่งที่เราสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนในเบื้องต้น กลุ่มอาคารในเมืองก็ควรจะรู้สึกดีขึ้น หากกล่าวว่าอาคารไม่ใช่ Solid หรือของแข็งที่มีชีวิตแต่กลับเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นจากเกิดสร้างของแข็ง Solidเช่นเดียวกับการพิจารณาเมือง ที่ว่างของเมืองจะเริ่มต้นจากที่ว่างโล่งของถนนถึงที่ว่างโล่งของสวนสาธารณะ และที่โล่งอันกว้างใหญ่ที่เมืองตั้งอยู่ ซึ่งเราสามารถแบ่งการคิดที่โล่งเป็น 2 ทาง

2.7.2.4.1 พื้นที่ว่างในเมือง ซึ่งเกิดจากด้านหน้าของอาคารและสวนหินของเมือง ซึ่งให้เห็นเด่นชัดโดยคุณภาพของสิ่งที่ปิดและคุณภาพของการตกแต่งรายละเอียด รวมถึงกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ว่างในเมือง และชนิดของพื้นที่ที่เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย

กลุ่มของอาคารที่แวดล้อมที่ว่างรอบๆลานโล่ง หรือส่วนที่ถนนตัดกัน พื้นที่ว่างถูกใช้เพื่อการสัญจร สิ่งนี้เป็นพื้นที่ว่างภายในเมือง ซึ่งมีทั้งภูมิสัญลักษณ์ (Landmark) และศูนย์รวมกิจกรรมทางด้านการสัญจร ซึ่งที่ว่างภายในเมืองจะเป็นที่เชื่อมต่อตามแนวยาวซึ่งมีต้นไม้สองข้างทางหรืออาคารเป็น Enclose Corridor Spaces เป็น Spaces สำหรับการเคลื่อนไหวหรือช่องทางในแนวยาวก็ได้ซึ่งในบางครั้ง อาจจะมีการเชื่อมต่อกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7.2.4.2 พื้นที่เปิดโล่ง ในกรณีของพื้นที่เปิดโล่งซึ่งเป็นธรรมชาติที่ถูกนำเอาธรรมชาติเข้ามาในเมืองและคงสภาพธรรมชาติไว้เช่นนั้น องค์ประกอบของที่เปิดโล่งเหล่านี้ จะแวดล้อมไปด้วยต้นไม้ หญ้า ก้อนหิน เป็นต้น สิ่งปรากฏแก่สายตา คือธรรมชาติและพืชพรรณไม้ใช้อาคารรอบๆ อย่างไรก็ตาม อาจจะมีสะพานหรือทางสัญจรเป็นส่วนประกอบซึ่งอาจจะช่วยให้รูปทรงของธรรมชาตินั้นสมบูรณ์ยิ่งขึ้น หรืออาจจะใช้เป็นส่วนที่สงวนไว้เพื่อประโยชน์ภายนอกก็เป็นได้

ในการทำสำรวจเพื่อการออกแบบชุมชนเมือง ควรจะพิจารณาถึงที่ว่างของเมืองทั้งหมดซึ่งจะช่วยให้ในการพิจารณาถึงพื้นที่ว่างภายในเมืองและพื้นที่เปิดโล่งด้วยกัน ตัวอย่างเช่น เราเริ่มทำผังส่วนพักผ่อนของเมือง ควรจะมีการวางผังส่วนกลางเมืองและพื้นที่ว่างเพื่อเป็นช่องทางการเชื่อมต่อที่จะนำไปยังสวนนั้น การสำรวจที่ว่างควรจะมีการเรียงลำดับจากพื้นที่ว่าง สำหรับพักผ่อนรวมถึงสังสรรค์ชุมนุมกันและกิจกรรมที่วุ่นวายอื่นๆ ส่วนสาธารณะของเมือง เช่น ถนน โรงเรียน สวน ศาลาประชาคม ห้องสมุด ควรจะนับเป็นระบบของพื้นที่โล่งซึ่งเกิดขึ้น โดยอาคารสาธารณะ ในการสำรวจเราควรดูถึงตำแหน่งที่ตั้ง คุณภาพและบริเวณของพื้นที่เปิดโล่งที่เกี่ยวข้องกับบริเวณก่อสร้างอาคารของเมืองด้วย

2.7.2.5 เส้นทาง

เราสามารถมองเห็นภูมิทัศน์สถาปัตยกรรมและเมืองเป็นลำดับต่อเนื่องกันหากเราเดินทางตามเส้นทางสัญจร เส้นทางของการสัญจรจะมีผลต่อสภาพภูมิทัศน์ของพื้นที่ที่ตัดผ่านตลอดจนสถาปัตยกรรมและเมืองที่มีเส้นทางอำนวยความสะดวกให้เส้นทางการสัญจร จึงนับเป็นตัวกำหนดรูปทรงของเมืองที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ซึ่งในการพิจารณาเส้นทางของเมือง เราควรที่จะเริ่มต้นจากพื้นที่อยู่นอกขอบเขตของเมืองก่อนและเราจะเห็นว่าทางหลวงหลายๆสายมีความสัมพันธ์ทางกายภาพที่แย่มากกับพื้นที่ซึ่งให้บริการอยู่ ซึ่งนอกจากจะไม่เป็นการช่วยกำหนดความชัดเจนของพื้นที่แล้วยังเป็นการแบ่งพื้นที่ออกเป็นเสี่ยงๆอีกด้วย

2.7.2.6 ย่านภายในเมือง

เมืองทุกเมืองถูกแบ่งย่อยออกเป็นส่วนๆซึ่งเราเรียกว่า ย่าน (Districts) หรือส่วน(Sectors) หรือบริเวณ(Quarters) ซึ่งแต่ละส่วนจะมีลักษณะเฉพาะส่วนของตนเอง บางส่วนแบ่งแยกกันอย่างชัดเจนรูปแบบของย่านเกี่ยวข้องกับรูปแบบเส้นทางการสัญจร ขนาดของย่านจะประมาณได้โดยถนนภายในย่าน ตัวอย่างเช่น บริเวณค้าขายจะมีเส้นผ่านศูนย์กลางซึ่งสามารถติดต่อกันด้วยการเดินเท้า หรือการเดินทางระยะสั้นโดยการเช่ารถ ส่วนใช้สอยร่วมกัน หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของบริเวณย่านพักอาศัยมักจะติดต่อกับบริเวณชุมชนพักอาศัย โดยอยู่ในรัศมีของการเดินเท้า

โดยหลักการแล้ว เราสามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างย่านภายในเมืองได้โดยการพิจารณา ลักษณะที่สำคัญ 2 ประการ ซึ่งใช้พิจารณาความแตกต่างระหว่างย่านในเมืองได้โดยการปรากฏและ กิจกรรมที่เห็นได้ เช่น รูปแบบของอาคารบริเวณย่านการค้า กลุ่มผู้คนที่กำลังเร่งรีบ แท็กซี่ และรถเมล์ หรือในย่านพักอาศัยจะเห็นบ้าน ที่โล่งต้นไม้ สนามเด็กเล่น ร้านค้าย่อย เป็นต้น สิ่งปรากฏแก่สายตาและความสัมพันธ์ของแต่ละส่วนทำให้เกิดลักษณะของย่านนั้นขึ้น

2.7.2.7 ส่วนประกอบของย่าน

ในการสำรวจย่านเราจะสำรวจถึงส่วนต่างๆของย่านในเรื่องของลักษณะความหนาแน่นของอาคาร ระยะห่างระหว่างอาคาร พื้นที่สีเขียวของเมือง รายละเอียดต่างๆ เช่น บาทวิถี การวางเสาไฟ สัญญาณต่างๆ จตุรมหรือพื้นที่โล่งว่างในย่านมีลักษณะอย่างไร รวมทั้งการพิจารณาถึงสิ่งต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7.2.7.1 กิจกรรม ผู้คนบริเวณนั้นทำกิจกรรมอะไร สถาปัตยกรรมบริเวณนั้นสนองประโยชน์ใช้สอยดีหรือไม่มีกิจกรรมอะไรบ้างที่เกิดขึ้นเอง รูปแบบของกิจกรรมเปลี่ยนแปลงไปตามวันเวลาฤดูกาลหรือไม่ สภาพภูมิอากาศมีอิทธิพลต่อการเป็นอยู่หรือไม่

2.7.2.7.2 ลักษณะพิเศษอะไรเป็นส่วนดีของย่าน ศูนย์รวม จุดสังเกตเป็นอย่างไร อะไรเป็นตัวดึงดูดตัวกำเนิดกิจกรรมต่างๆท่ามกลางบริเวณที่วุ่นวายของเมืองอะไรเป็นที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจในย่านที่พักอาศัยมีที่ซึ่งเป็นแหล่งชุมนุมหรือไม่

2.7.2.7.3 เส้นทาง ทางสำคัญของการสัญจรในย่านคือทางสายไหน คนใช้สะดวกหรือไม่ ทางนั้นๆ เชื่อมกับข่ายทางอื่นอย่างไร ขนาดของทางกว้างพอหรือมากเกินไป

2.7.2.7.4 ศูนย์กลาง แกนกลาง อะไรเป็นแกนของย่านที่ใช้เป็นสัญลักษณ์และบรรยากาศบริเวณนั้นมีชีวิตชีวาหรือไม่

2.7.2.7.5 การแก้ไขเพิ่มเติม อะไรเป็นส่วนเสื่อมโทรมของย่านซึ่งจะทำให้หาทางแก้ไขได้เมื่อแยกถึงส่วนที่มีชีวิตชีวา รวมถึงสิ่งที่เสื่อมโทรมสภาพการจราจรเป็นเช่นไร

การเปลี่ยนแปลง ย่านจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรทั้งการเปลี่ยนแปลงภายในขอบเขตของย่าน แนวทางการเจริญเติบโตของเมืองศูนย์กลางของกิจกรรม

การปรับปรุงสุดท้ายเราจะต้องได้ข้อมูลว่าย่านใหม่ควรมีอะไรบ้าง องค์ประกอบใหม่ของเมืองควรมีอะไร ย่านส่วนไหนควรมีการปรับปรุงก่อน ย่านใดควรเป็นย่านที่สำคัญที่สุดในเมือง อะไรเป็นข้อแตกต่างระหว่างย่านต่างๆเหล่านั้น

2.7.2.8 รายละเอียด

รายละเอียดเล็กๆน้อยๆ เช่นมิเตอร์ที่จอดรถต้นไม้ ประตูเมือง เป็นสัญลักษณ์ของเมืองสิ่งเหล่านี้จะบอกอายุของเมืองบริเวณนั้น จุดประสงค์ของการใช้บริเวณนั้น ป้ายเป็นรายละเอียดที่สำคัญ การทำการสำรวจ(Visual Survey)ควรจะสำรวจชนิดของป้ายบริเวณนั้น เช่น ใช้เพื่อการโฆษณา บอกทิศทาง บอกตำแหน่งอาคาร ร้านค้า โรงหนังหรือโรงแรม

ป้ายต่างๆเป็นสิ่งสำคัญเพราะป้ายสำหรับคนเดินเท้าอาจเป็นป้ายขนาดเล็ก แต่ป้ายบนทางหลวงออกแบบสำหรับผู้ขับรถเร็ว ป้ายจึงเป็นรายละเอียดที่สำคัญสำหรับผู้ใช้ในเมือง

การทำการสำรวจ(Visual Survey) สำหรับศึกษารายละเอียดเมือง ควรจะดูถึงคุณภาพสภาพของม้านั่งในสวนสาธารณะ ถังขยะ ริมถนน บาทวิถี ต้นไม้ เป็นต้น อย่างละเอียด

บริเวณทางเท้า ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจราจรส่วนใหญ่เพราะเราละเลยทางเดินเท้า การเดินควรจะเป็นแบบของการจราจรที่นิยมกันมากที่สุด การสัญจรในศูนย์การค้าและในบริเวณโรงเรียนจะใช้ระบบเดินเท้าทั้งหมดในปัจจุบันเราจะต้องระมัดระวังปัญหาที่เกิดจากการปะปนของการสัญจรโดยรถและทางเท้า วิธีที่ดีที่สุดคือจะต้องทำการตรวจสอบคุณภาพของการใช้ทางเท้าในย่านธุรกิจ สถานที่วุ่นวาย คือ สำรว่าทางเดินเพียงพอหรือไม่ ความกว้างของทางเดิน สภาพ การกันแดดกันฝน และการวางม้านั่งมากน้อยเพียงใด

2.7.2.9 มุมมองและเส้นขอบฟ้า

เมืองทุกเมืองจะต้องมีมุมมอง ไม่ว่าจะนำสายตามาจากทิศทางไหนก็ตาม เป็นต้นว่ามองจากด้านบนของอาคารสูงลงมา มองจากประตูทางเข้าเมือง ทิวทัศน์ที่ได้จากการเข้าและออกของเมืองเป็นส่วนสำคัญที่สุดของการออกแบบเมืองซึ่งจะทำให้เกิดความประทับใจแก่ผู้ที่เดินทางสัญจรไปมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ทำการสำรวจจะต้องบันทึกและเก็บรายละเอียดของเมือง จุดต่างๆ โดยเฉพาะจุดนำสายตา และนำมาประเมินผลว่าเมื่อทำการปรับปรุงแล้วจะได้ผลเช่นไร

เส้นขอบฟ้าของเมือง อันเป็นส่วนที่น่าสนใจที่สุดของเมือง ในกรณีจะทำการปรับปรุงเส้นขอบฟ้าให้มีความน่าสนใจทำได้โดยใช้อาคารประเภท หอนาฬิกา หอคอย ลงตามจุดที่เห็นควร เส้นขอบฟ้าบางแห่งอาจเป็นอาคารโดดๆ บางแห่งอาจเป็นกลุ่มของอาคาร

2.7.2.10 บริเวณซึ่งมีปัญหา

เป็นลำดับสุดท้ายในการทำสำรวจ (Visual Survey) เราควรกำหนดลงในแผนที่ได้ว่าบริเวณใดเป็นบริเวณที่มีปัญหา จุดที่มีปัญหาการจราจรทางเท้ากับรถที่ติดกัน บริเวณทั่วไปซึ่งไม่มีป้ายชื่อบอกทิศทาง ซึ่งทำให้สับสนแก่การสัญจร เป็นต้น

2.7.3 การท่องเที่ยว

2.7.3.1 จุดประสงค์การท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว นั้น เป็นความต้องการอย่างหนึ่งของคนที่เกิดขึ้นเมื่อมีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ต่างๆกันดังนี้ (เดชา บุญค้ำและคณะ.2531:1-7)

2.7.3.1.1 ความอยากรู้อยากเห็นในด้านต่างๆเป็นการท่องเที่ยวเพื่อให้พบสิ่งแปลกใหม่ได้แก่ ด้านวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างกันไป ปรากฏการณ์ธรรมชาติ การได้รับรู้เรื่องราวที่ต่างไปจากที่ตนเคย

2.7.3.1.2 การพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อผ่อนคลายความเครียดจากภารกิจประจำวัน ได้แก่ การเล่นกีฬาประเภทต่างๆ การเดินทางท่องเที่ยวตามแหล่งบริเวณที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ

2.7.3.1.3 ความสนใจทางด้านศาสนาและไสยศาสตร์ ได้แก่ การจารีแสวงบุญ การนมัสการศาสนา หรือเกจอาจารย์

2.7.3.1.4 อาชีพและธุรกิจ ได้แก่ การเดินทางเพื่อสำรวจค้นคว้า การประชุมสัมมนา การดูงานการศึกษาเปรียบเสมือนการทัศนศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้

2.7.3.1.5 อื่นๆได้แก่ การเยี่ยมเยียนญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง ซึ่งการเดินทางเพื่อวัตถุประสงค์นี้ มักจะเกิดขึ้นในช่วงวันหยุด วันเทศกาลต่างๆ และเป็นการพบปะเพื่อรวมกลุ่มกันหรือเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ

2.7.3.2 พฤติกรรมท่องเที่ยว

สามารถแบ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวออกได้เป็น

นักท่องเที่ยวที่มาโดยลำพัง ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีได้ใช้บริการของบริษัทท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวประเภทนี้ไม่คาดหวังในเรื่องความสะดวกสบายของการเดินทางและการเข้าชมนัก แต่คาดหวังในเรื่องความสะอาดและความสะดวกสบาย ในการกำหนดทิศทางมีความต้องการรู้ทิศทางและตำแหน่งที่ตัวเองอยู่ค่อนข้างสูง

นักท่องเที่ยวที่มาเป็นกลุ่ม ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่ใช้บริการของบริษัทท่องเที่ยวต้องการรวมกลุ่มและได้รับการบอกเล่า ต้องการความสะดวกสบาย

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในเมืองที่มีอยู่ในปัจจุบันพอจะจำแนกได้เป็น

2.7.3.2.1 การชมเมืองโดยรวม ได้แก่ การนั่งรถชมเมือง หรือเดินชมเมือง หรือใช้ยานพาหนะอื่นๆ เช่น รถม้า รถสามล้อ เป็นการสัญจรไปตามเส้นทางสายสำคัญของเมืองผ่านบริเวณสำคัญของเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7.3.2.2 การเข้าชมสถานที่สำคัญ และสถานที่น่าสนใจ สถานที่ที่นักท่องเที่ยวสนใจมักเป็นสถาปัตยกรรมในเชิงวัฒนธรรม บ้านบุคคลสำคัญในอดีต พิพิธภัณฑ

2.7.3.2.3 การขึ้นที่สูงเพื่อชมเมือง อาจเป็นหอคอย เจดีย์สูง เช่น ภูเขาทอง พระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม หรือภูเขาที่อยู่ในเมือง

2.7.3.2.4 การชมการละเล่นพื้นเมือง หรือขบวนในงานเทศกาล การจัดสถานที่น่าจะขึ้นกับรูปแบบและขนาดที่ต้องการของการเล่นโดยการละเล่นนั้น อาจเป็นการจัดแบบถาวร หรือจัดขึ้นเป็นครั้งคราวก็ได้ เช่น ในเทศกาลลอยกระทง เทศกาลแข่งเรือ หรือ เทศกาลที่จัดให้มีขึ้นเฉพาะที่ เช่น เทศกาลแห่สิงโต จังหวัดนครสวรรค์

2.7.3.2.5 การจับจ่ายซื้อของ ส่วนใหญ่เป็นการซื้อของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์พื้นเมืองต่างๆ

2.7.3.2.6 การนมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การท่องเที่ยวลักษณะนี้มักเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย กิจกรรมที่กระทำได้แก่ การซื้อรูปเทียนบูชา การไหว้พระปิดทอง

2.7.4 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับองค์ประกอบของเมืองท่องเที่ยว

2.7.4.1 องค์ประกอบหลักของเมือง

เป็นส่วนสำคัญในการจัดทำเมืองให้ดูสวยงามมีความน่าประทับใจทั้งต่อนักท่องเที่ยวและผู้อยู่อาศัย ดังนี้

2.7.4.1.1 ธรรมชาติ ได้แก่ สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติที่ยังคงมีอยู่ในเมือง เช่น แม่น้ำ คลอง บึง ภูเขา พรุ ป่าเมาะ

2.7.4.1.2 อาคารและส่วนประกอบของอาคาร ได้แก่ บ้าน อาคาร ตึกแถว อนุสาวรีย์ รวมถึงส่วนประกอบของอาคาร เช่น ป้าย กันสาด

2.7.4.1.3 ที่เว้นว่างต่างๆได้แก่ สวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น

2.7.4.1.4 ถนน การเดินทางสัญจรต่างๆ ได้แก่ ถนน ทางเท้า ทางจักรยาน ทางรถไฟ รวมถึงแม่น้ำ ลำคลองที่ใช้ในการสัญจร

2.7.4.1.5 มนุษย์และการประกอบกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ ชาวเมืองที่อยู่อาศัยในเมือง ประกอบกับการเคลื่อนไหวทำกิจกรรมในส่วนต่างๆ ของเมือง เป็นส่วนประกอบที่ทำให้เมืองมีชีวิตมีการเคลื่อนไหว โดยส่วนรวมเมืองจะดูสวยและมีความน่าประทับใจต่อผู้เยี่ยมชมเยือนและต่อชาวเมืองได้หากองค์ประกอบต่างๆของเมืองได้รวมตัวกันภายใต้หลักการ ดังต่อไปนี้

ความเป็นระเบียบ องค์ประกอบแรกที่ทำให้เมืองทุกเมืองสวย คือ ความเป็นระเบียบ คำว่าระเบียบในที่นี้หมายถึง ในด้านความสะอาดในการทำกิจกรรมและทั้งในด้านการเห็นภาพที่ดูเป็นระเบียบเรียบร้อย ความสะอาดในการทำกิจกรรมทุกอย่างเป็นไปโดยสะดวก

ความสบาย ความสบาย ในที่นี้หมายถึง ความสบายตามสมควรแก่สภาพได้แก่ ความไม่ร้อนจนเกินไป ไม่หนาวจนเกินไป ไม่มีฝุ่นมากจนเกินไป พื้นที่ไม่แคบอัดอัดจนเกินไป ทั้งนี้สภาพแวดล้อมบางอย่างเราไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เช่น สภาพอากาศ แต่เราสามารถจัดเตรียมบริเวณให้สภาพอากาศนั้นๆบรรเทาได้ เช่น จัดเตรียมร่มเงา การพยายามไม่ให้มีลานรับแดดที่กว้างใหญ่

การมีสารรูปที่ชัดเจน สารรูปเป็นศัพท์บัญญัติจากคำภาษาอังกฤษว่า image หมายถึง ภาพรวมของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ปรากฏอยู่ในใจหลังจากที่บุคคลหนึ่งๆได้เห็นสิ่งนั้นแล้ว ดังนั้นสารรูปของเมืองก็คือภาพรวมนั้นๆที่บุคคลจะจำได้หลังจากที่ได้ไปเยี่ยมชมเยือนเมืองนั้นแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การมีเอกลักษณ์ที่ชัดเจน เมืองทุกเมืองย่อมต้องมีลักษณะเฉพาะของตนเองในด้านใดด้านหนึ่ง เช่น เมืองที่มีลักษณะเฉพาะทางประวัติศาสตร์ หรือมีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของชาติ เช่น สุโขทัย อโยธยา เมืองที่มีลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมที่ชัดเจน เช่น เชียงใหม่ ลำปาง เมืองที่มีภูมิประเทศพิเศษ เช่น พัทยา ภูเก็ต เอกลักษณ์ดังกล่าวนี้หากผู้ไปเยี่ยมชมเยือนได้รับรู้ที่ก่อให้เกิดความเข้าใจและรู้จักเมืองนั้นๆ มากขึ้น และมีผลต่อเนื้อเรื่องทำให้เกิดความพึงพอใจในลักษณะเฉพาะนั้น การได้รับรู้ลักษณะเฉพาะของเมืองจะก่อให้เกิดความรู้สึกสัมพันธ์กับเมืองนั้นๆ ได้ทางหนึ่งและลักษณะเฉพาะบางอย่างก็สามารถเป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวได้มาสัมผัสด้วย

การมีลักษณะเฉพาะเชิงสุนทรียภาพที่ดี ลักษณะเชิงสุนทรียภาพที่ดี หมายถึงลักษณะสวยงามชวนให้ผู้พบเห็นเกิดความสุขสบายใจ และรื่นรมย์ใจ มีสุนทรียภาพที่ดีที่เกิดขึ้นในเมือง ได้แก่ ได้เห็นส่วนประกอบต่างๆ ของเมืองที่ปรากฏในลักษณะที่กลมกลืน สนิบสนุนซึ่งกันและกันมีสีสันที่กลมกลืนหรือตัดกันในเรื่องที่เหมาะสม

2.7.5 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว

จำแนกแหล่งท่องเที่ยวแบ่งเป็น 2 ประเภท

2.7.5.1 แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิม

มนุษย์มิได้จัดทำขึ้นหรือจัดสร้างขึ้น มักจะได้แก่แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ซึ่งการปรับปรุงเมืองหรือย่านเหล่านี้จะต้องทั้งพัฒนาและอนุรักษ์ควบคู่กันไปในส่วนที่เหมาะสมเพื่อคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าตลอดไป

2.7.5.2 แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์จัดสร้างขึ้น

อาจจะมิจุดประสงค์เพื่อการศึกษาหรือการพักผ่อนหย่อนใจ แต่ก็ได้กลายเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวประเภทศูนย์การค้า สถานเริงรมย์ เป็นต้น หรือมนุษย์จัดสร้างขึ้น โดยอาจมีจุดประสงค์เพื่อรองรับและให้บริการแก่นักท่องเที่ยวโดยตรง เป็นการรวบรวมเอา กิจกรรมการแสดงหรือสิ่งที่น่าสนใจเข้ามาไว้ในที่แห่งเดียวกันเพื่อให้เกิดความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

2.7.6 ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว

จากการรวบรวมความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและผู้นำเที่ยวในเมืองต่างๆ พบว่า การท่องเที่ยวในเมืองปัจจุบันนักท่องเที่ยวมักประสบปัญหาต่างๆ ดังนี้

2.7.6.1 ขาดการบอกทิศทาง

ในบริเวณที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวและส่วนบริการต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยว ควรมีการบอกทิศทางที่ชัดเจน การบอกทิศทางนี้อาจเป็นในรูปของป้ายบอกทางด้วยตัวอักษร แผนที่ รูปภาพ หรือการออกแบบสถานที่ ให้สามารถสื่อการเข้าถึงจุดต่างๆ ได้โดยง่าย การบอกทิศทางนี้เป็นส่วนสำคัญต่อนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เนื่องจากนักท่องเที่ยวเหล่านี้มีปัญหาในการใช้ภาษาสอบถาม การบอกทิศทางจะเป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยว

2.7.6.2 ขาดความสะดวกสบายในบริเวณ

ในกิจกรรมการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวต้องการสิ่งบริการอื่นๆ ด้วย เช่น บริเวณพักรอกคอยกลุ่มสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาเป็นกลุ่ม การบริการด้านห้องน้ำห้องส้วม ซึ่งมักมีปริมาณไม่เพียงพอและมีคุณภาพไม่ดีพอ

2.7.6.3 การที่เอกลักษณ์ของแหล่งเที่ยวนั้นถูกทำลาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เดชา บุญค้ำ (2531:4-1) ได้แบ่งประเภทของย่านและที่รวมกิจกรรมได้ออกเป็น 6 ประเภท

2.7.7.1.1 ย่านประวัติศาสตร์ ส่วนมากจะเป็นย่านที่มีโบราณสถาน พระราชวัง วัดที่สำคัญในอดีต เป็นย่านที่มีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์

2.7.7.1.2 ย่านพาณิชย์ เป็นย่านที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจของเมือง เป็นย่านค้าขาย แลกเปลี่ยนสินค้า

2.7.7.1.3 ย่านเริงรมย์ เป็นย่านที่มีสถานบริการให้ความบันเทิงเริงรมย์อยู่รวมๆกัน จนกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวของเมืองไป

2.7.7.1.4 ย่านอุตสาหกรรม เป็นย่านที่มีการประกอบอุตสาหกรรม โดยมากจะเป็นอุตสาหกรรมประเภทเดียวกันจนกลายเป็นย่านอุตสาหกรรมที่รองรับการท่องเที่ยวได้

2.7.7.1.5 ย่านที่พักอาศัย ที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับกับการท่องเที่ยวจะเป็นย่านที่พักอาศัยของชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่มีศิลปวัฒนธรรม

2.7.7.1.6 ย่านสถานที่ราชการ เป็นย่านที่มีอาคารสถานที่ราชการ เช่น ศาลากลางจังหวัด สถานีตำรวจ ศาล เหล่านี้มาอยู่ในบริเวณเดียวกัน

2.7.7.2 ที่ว่างโล่ง

เดชา บุญค้ำ (2531:5-1) ได้ให้ความหมายของ “ที่ว่างโล่ง”

2.7.7.2.1 ที่ว่างโล่งประเภทสวนหย่อม

สวนขนาดเล็กซึ่งไม่มีการเข้าไปใช้งานมาก หรือมีแต่เพียงเล็กน้อยแต่จะมีประโยชน์ในแง่ของการตกแต่ง เพื่อความร่มรื่นสวยงามของเมืองมากกว่า ทั้งนี้เนื่องมาจากขนาดของพื้นที่ที่มีความกว้างขวางไม่มากพอ ที่จะเอื้ออำนวยให้เกิดกิจกรรมต่างๆ สวนหย่อมจัดว่าเป็นพื้นที่ว่างโล่งของเมืองและเป็นส่วนที่ตกแต่งเมืองให้เกิดความสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นส่วนที่เพิ่มพื้นที่สีเขียวเพิ่มความร่มรื่นให้กับถนนและทางเท้า

ประเภทสวนหย่อมสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆคือ

(1) สวนหย่อมตกแต่งเพื่อความสวยงาม บริเวณที่มีขนาดเล็กหรือการเข้าถึงลำบาก ทำให้พื้นที่ไม่เหมาะแก่การเข้าไปใช้สอย เช่น เกาะกลางถนน วงเวียน อนุสาวรีย์ หัวมุมสี่แยก เป็นต้น พื้นที่เหล่านี้ไม่เหมาะให้คนเข้าไปใช้พื้นที่ การออกแบบจึงเน้นในเรื่องของการใช้ในการมองเห็นเป็นส่วนประกอบสีเขียวของภูมิทัศน์เมืองบริเวณนั้น

(2) สวนหย่อมที่สามารถใช้งานได้ ในกรณีพื้นที่เล็กๆเหล่านี้มีสภาพอำนวยให้ใช้งานได้บ้าง เช่น เกาะกลางถนนที่มีขนาดกว้างใหญ่และถนนโดยรอบมีการสัญจรเบาบาง พื้นที่ระหว่างอาคารต่างๆ อาจใช้เป็นที่นั่งพักผ่อน หรืออาจใช้เป็นสนามเด็กเล่นขนาดเล็กได้

2.7.7.2.2 ลานกิจกรรม

บริเวณเปิดโล่งกลางแจ้งซึ่งเป็นแดดแข็งถูกล้อมรอบหรือล้อมอยู่เพียงบางส่วนด้วยอาคาร ลานนี้อาจคาดคิดด้วยวัสดุต่างๆกัน เช่น พื้นคอนกรีต พื้นปูอิฐ พื้นปูหิน พื้นปูกระเบื้องลานนี้เป็นบริเวณซึ่งแยกขาดจากการสัญจรด้วยยวดยาน จากการจราจร จะเป็นบริเวณสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจของผู้คน นักท่องเที่ยว หรือบริเวณที่เกิดกิจกรรมต่างๆ

ประเภทของลาน

(1) ใช้เพื่อการสัญจรหรือเป็นทางเข้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้แก่ ลานด้านหน้าของอาคารหรือกลุ่มอาคารขนาดใหญ่ ที่มีความสำคัญใช้เป็น ที่รวมกลุ่มผู้คนก่อนและหลังการเข้าไปในอาคาร ซึ่งควรคำนึงถึงทิศทางของคนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะ ทิศทางของคนเดินเท้าเข้าสู่ตัวอาคาร เช่น ลานหน้าอาคารพิพิธภัณฑ์ ลานวัด นอกจากนี้ลานด้านหน้า ทางเข้าอาคารนี้ยังจะช่วยให้ตัวอาคารมีความเด่นชัดขึ้น

(2) ใช้เพื่อการพบปะสังสรรค์

เพื่อการรวมกลุ่มกันทางสังคม ส่วนใหญ่ตำแหน่งของลานประเภทนี้จะอยู่ในจุดที่มีผู้คน ผ่านเป็นจำนวนมาก หรือเป็นจุดรวมของทางเท้าสายสำคัญ เช่น ลานในบริเวณร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก

(3) ใช้เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ

ทั้งในรูปแบบของการพักผ่อนแบบสงบ ซึ่งได้แก่การนั่งเล่น เดินเล่น นั่งคุยกันหรือใน รูปแบบของการพักผ่อนแบบออกกำลังกาย

(4) ใช้เพื่อประโยชน์ทางการมองเห็น

ลานประเภทนี้ไม่ได้มีจุดประสงค์หลักเพื่อการใช้งานทางกายภาพ แต่จัดทำขึ้นเพื่อการ มองเห็นช่วยเสริมหรือเน้นอาคาร ลานประเภทนี้อาจมีส่วนที่เป็นพื้นสนามหญ้าหรือสระน้ำ

(5) ใช้เพื่อประโยชน์หลายอย่าง

ส่วนมากแล้ว ลาน มักจะมีการใช้งานหลายอย่าง ประเภท มากกว่าที่จะมีการใช้สอย อย่างไม่อย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว เช่น ลานในกลุ่มอาคารศูนย์แสดงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเป็นทั้งจุดนัดพบ และเป็นจุดที่จะกระจายนักท่องเที่ยวเข้าสู่ตัวอาคารแล้ว ยังมีกิจกรรมเกิดขึ้นอีกอย่าง คือ การแสดงศิลปะ กลางแจ้ง เป็นต้น

2.7.7.2.3 บ่อน้ำ สระน้ำ แม่น้ำลำคลอง

บ่อน้ำ สระน้ำ คูน้ำที่มีอยู่ตามธรรมชาติ จัดเป็นพื้นที่ว่างโล่งประเภทหนึ่งซึ่งมีประโยชน์ใช้สอย ในการใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนในท้องถิ่นนั้น และกลายเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวอีก ประการหนึ่ง นอกจากการใช้สอยเพื่อเล่นกีฬาทางน้ำ การเป็นทิวทัศน์ที่สวยงาม เป็นความน่าสนใจของ บริเวณแล้ว ยังอาจมีประโยชน์ใช้สอยอื่นแฝงอยู่ด้วย เช่นเป็นบริเวณบ่อรับน้ำเพื่อช่วยป้องกันน้ำท่วม หรือ เป็นแหล่งเก็บน้ำไว้ใช้หน้าแล้ง

2.7.7.3 เส้นทางสัญจร

2.7.7.3.1 การเข้าถึง

การเข้าถึง ได้แก่ การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ได้เดินทางเข้าสู่ บริเวณที่เป็นจุดหมายปลายทาง บริเวณดังกล่าวนี้ควรมีลักษณะเชื่อเชิญมีความประทับใจ

ประเภทของการเข้าถึง

การเข้าถึงสามารถแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

(1) การเข้าถึงตัวเมือง

ในกรณีที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าสู่ตัวเมืองโดยรถโดยสาร รถไฟ เรือ หรือเครื่องบิน สถานีจะเป็นจุดแรกที่นักท่องเที่ยวจะได้พบเห็น จึงเป็นจุดที่มีความสำคัญทั้งในแง่ของการบริการและให้ ความประทับใจแรกเริ่มต่อนักท่องเที่ยว

(2) การเข้าถึงจุดสนใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริเวณที่ถือว่าเป็นบริเวณเข้าถึงจุดสนใจได้แก่ ประตูทางเข้า ลานใกล้ที่จอดรถ ลานหน้าทางเดินเข้าสู่สถานี ซึ่งเป็นจุดเริ่มแรกที่นักท่องเที่ยวเตรียมตัวก่อนจะเข้าชมสถานีต่อไป

2.7.7.3.2 เส้นทางนักท่องเที่ยว

เส้นทางนักท่องเที่ยวที่จะกล่าวถึงนี้ได้แก่ แนวทางการสัญจรที่กำหนดขึ้นสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถพบเห็นหรือเข้าชมจุดที่น่าสนใจตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆได้ง่าย สะดวกปลอดภัย ได้รับความรู้และความเพลิดเพลินจากการใช้เส้นทางที่จัดทำขึ้น สำหรับนักท่องเที่ยว

ประเภทของเส้นทางนักสัญจร

ทางเดินเท้า

ซึ่งเป็นวิธีท่องเที่ยวที่จะใช้ได้สำหรับเกือบจะทุกเมือง เป็นวิธีค่อนข้างอิสระ สะดวกดีสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ ทั้งนี้เพราะการเดินทางนี้ไม่ต้องมีตารางหรือกำหนดเวลาที่แน่นอน นักท่องเที่ยวสามารถหยุดแวะตามจุดที่สนใจได้ตามใจชอบและนานเท่าไรก็ได้

ทางรถยนต์หรือรถโดยสาร

เส้นทางนี้อาจจัดขึ้นโดยเป็น “เส้นทางชมวิว” หรือเป็นเส้นทางที่มีจุดแวะพักตามทางไปเป็นระยะๆ โดยจัดให้มีที่จอดรถ จัดศาลาที่พักและอื่นๆตามจุดพักเหล่านั้น

ทางจักรยาน

เป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวในบริเวณซึ่งค่อนข้างจะเป็นธรรมชาติ ผจญภัย เป็นเสมือนการออกกำลังกายไปในตัว แต่จะมีข้อจำกัดสำหรับเด็กเล็กและผู้สูงอายุทางจักรยานนี้ จะต้องให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ขับขี่โดยแยกออกจากการสัญจรทางรถยนต์ หรือทางเท้าด้วยวิธีการตีเส้นแบ่งช่องเป็นทางจักรยาน

ทางเรือหรือแพ

เหมาะสำหรับพื้นที่ที่เป็นแม่น้ำหรือลำคลอง สามารถใช้เป็นเส้นทางสัญจรได้ และมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจอยู่ตามริมน้ำ ริมทะเลด้วย เช่น จังหวัดกาญจนบุรีมีจุดที่น่าสนใจคือ สะพานข้ามแม่น้ำแคว เป็นต้น

รถไฟหรือรถราง

เช่นรถรางสำหรับขียนยอดเขาเพื่อชมวิวทิวทัศน์ ทำให้นักท่องเที่ยวตื่นต้นตื่นกับบรรยากาศแปลกใหม่ รถราง รถไฟที่จัดขึ้นเฉพาะย่าน เช่น ย่านเมืองโบราณ ย่านชุมชนชาวจีน

พาหนะอื่นๆ

เช่น รถม้า เป็นพาหนะที่ได้บรรยากาศที่พิเศษแปลกไปกว่าการสัญจรปกติ แต่จะต้องระมัดระวังการขัดแย้งกับระบบสัญจรอื่นๆ ของเมืองด้วย การใช้รถม้าที่จังหวัดลำปางเป็นจุดดึงดูดความสนใจแก่นักท่องเที่ยวได้ดี จนกลายเป็นเอกลักษณ์พิเศษของเมืองไปแล้ว

ถนน

ถนนเป็นองค์ประกอบสำคัญของเมืองทำหน้าที่เชื่อมโยงส่วนต่างๆของเมืองเข้าด้วยกัน และยังเป็นส่วนเชื่อมโยงเมืองเข้ากับระบบสัญจรไปยังที่อื่นๆของประเทศอีกด้วย

ประเภทต่างๆของถนนในเมืองถนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับด้วยกัน คือ

ถนนสายประธาน

ได้แก่ถนนเชื่อมระหว่างเมือง เป็นถนนสายใหญ่ รถสามารถแล่นด้วยความเร็วสูง มี

ความกว้างมากกว่าถนนประเภทอื่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถนนสายหลัก

ได้แก่ ถนนที่เป็นหลักของเมือง ตัดผ่านพื้นที่ส่วนใหญ่ของตัวเมือง มีรถสัญจรไปมามากกว่าสายอื่น

ถนนสายรอง

ได้แก่ ถนนที่แยกย่อยออกจากถนนสายหลักของเมือง การสัญจรหนาแน่นรองลงมาจากถนนสายหลัก

ถนนสายย่อย

ถนนที่แยกออกจากถนนสายรอง มีการสัญจรหนาแน่นปานกลางถึงเบาบาง

ถนนทางเข้า

แยกเข้าสู่สถานที่ต่างๆที่มีการสัญจรเบาบางกว่าถนนประเภทอื่นๆ

2.7.7.3.4 ทางเดินเท้า

ทางเดินเท้ามีหน้าที่หลักเช่นเดียวกับถนน คือ รองรับรถสัญจร และมีความสำคัญมากทัดเทียมกับถนน ทางเท้าอาจเป็นทางเดินที่ขนานไปกับแนวถนนก็ได้ หรืออาจแยกต่างหากจากแนวถนนก็ได้

ประเภทต่างๆของทางเดินเท้า

ทางเท้าขนานไปกับหัวถนน

ได้แก่ทางเท้าที่อยู่ขนานสองข้างทางของแนวถนนของเมือง เป็นทางเท้าที่มีการสัญจรหนาแน่น หากเป็นทางเท้าในถนนสายหลักและมีถนนสายรอง

ทางเท้าชนิดที่เป็นทางลัด

ได้แก่ทางเท้าที่มักเป็นที่รู้จักเฉพาะกลุ่ม ลัดไปตามซอยหรือด้านหลังอาคารหรือริมแม่น้ำ อันที่จริงแล้วทางลัดเหล่านี้อาจได้รับการส่งเสริมให้อยู่ในระบบทางเท้าของเมือง

ทางเท้าระหว่างอาคารพาณิชย์

คือ บริเวณที่คนสามารถเดินตัดต่อกันได้ทั้งบริเวณ โดยไม่มีการสัญจรทางรถเข้าไปยุ่งเกี่ยว และยังอาจใช้เป็นทางลัด จากการเดินตามแนวถนนในเมืองได้

ทางเท้าชั่วคราว

ได้แก่ การปิดถนนบางสายในวันพิเศษเพื่อใช้เป็นทางเดินเท้า หรือเพื่อกิจกรรมนันทนาการ

2.7.7.3.5 ทางจักรยานและที่จอดรถจักรยาน

ทางจักรยานสำหรับนักท่องเที่ยว มีข้อดี คือ การจัดบริการทำได้ง่าย ลงทุนไม่มากนัก ใช้พื้นที่ในการสัญจรไม่มาก เป็นการเดินทางที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะใดๆ ทั้งในเรื่องของเสียง ฝุ่น ควันและอากาศเป็นพิษ รวมทั้งเป็นการประหยัดพลังงาน ได้ออกกำลังกาย

ประเภทต่างๆของทางจักรยาน

(1)ทางจักรยานที่แยกออกจากทางเดินเท้าโดยสมบูรณ์

ใช้กับบริเวณที่มีการสัญจรด้วยจักรยานค่อนข้างถี่และเป็นจำนวนมาก และควรพยายามหลีกเลี่ยงการมีจุดตัดและข้ามกันของทางเดินกับถนนด้วย

(1)ทางจักรยานที่แยกออกจากทางคนเดินหรือทางรถยนต์ในระดับปานกลาง

การใช้งานน้อยกว่าชนิดแรกและมีจุดตัดหรือจุดข้ามกับทางสัญจรอื่นๆสามารถทำได้ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(1)ทางจักรยาน ที่ใช้เส้นทางร่วมกับทางเดินรถหรือทางเดินเท้า โดยอาจจะใช้สีหรือเครื่องหมายบอกให้ทราบถึงบริเวณที่จัดเป็นทางจักรยาน

2.7.7.3.6 ที่จอดรถ

การจัดที่จอดรถให้มีความสะดวก ไม่สับสนวุ่นวายเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของการจัดภูมิทัศน์เมือง เพราะการจอดรถไม่มีระเบียบ ความไม่สะดวกในการจอดรถความสับสนวุ่นวายของยานพาหนะที่จอดและที่จะผ่านไป ถือเป็นสิ่งที่ทำให้เมืองหมดความน่าประทับใจอย่างหนึ่ง

ประเภทต่างๆของที่จอดรถ

ที่จอดรถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

(1) ที่จอดรถชั่วคราว

ได้แก่ ที่จอดรถส่งคน ส่งของ ที่จอดรถประจำทาง รถรับจ้าง ในแนวกว้างที่มีความกว้างมากพอที่จะมีช่องจอดได้

(2) ที่จอดรถริมถนน

คือการจอดรถในช่องจอดที่อยู่ในแนวกว้าง ส่วนใหญ่มักเป็นการจอดแบบจอดขนานไปกับแนวกว้าง เนื่องจากสามารถเข้าและออกได้สะดวกรวดเร็วกว่าวิธีจอดแบบอื่นๆ

(3) ที่จอดรถนอกแนวกว้าง

คือที่จอดรถที่เตรียมบริเวณไว้เพื่อการจอดรถโดยเฉพาะโดยมีทางเข้าออกเชื่อมต่อกับแนวกว้าง

(4) อาคารจอดรถ

ได้แก่ การจัดสร้างอาคารมีชั้นสำหรับจอดรถซ้อนกันได้เป็นชั้นๆ มักใช้กับเมืองที่มีพื้นที่น้อย ต้องการใช้พื้นที่ที่มีอยู่เพื่อการใช้สอยอื่นๆ

2.7.7.3.7 ทางเรือ

ในเมืองที่มีแม่น้ำหรือลำคลองขนาดใหญ่ การสัญจรทางน้ำอาจเป็นสิ่งสำคัญในระดับเมือง การสัญจรนี้อาจใช้ได้เป็น 2 กรณี คือ การใช้ทางน้ำในการสัญจรไปมา และการใช้เส้นทางน้ำในการทัศนอาสรมอง เช่น การชมเมือง

2.7.7.3.8 อื่นๆ เช่น สามล้อ รถราง กระเช้าลอยฟ้า

ในจังหวัดต่างๆก็มีพาหนะรับจ้าง ในลักษณะเฉพาะถิ่น เช่น รถสามล้อ รถม้า รถจักรยานยนต์รับจ้าง บางประเภทเป็นลักษณะพิเศษที่นักท่องเที่ยวสนใจและเป็นเฉพาะถิ่นที่ดี เช่น รถสามล้อและรถม้า

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการศึกษาเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีผู้เสนอไว้เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมและการท่องเที่ยวมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์การจัดสภาพแวดล้อมกายภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางการศึกษา ดังต่อไปนี้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2531:15,11) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยสรุปปัญหาและแนวทางแก้ไขไว้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ย่าน ขาดความชัดเจนในการใช้ที่ดิน คือส่วนราชการบางหน่วยงานมีที่ตั้งอยู่ในอาคารพาณิชย์ที่อยู่แถวเดียวกันกับร้านค้าประเภทต่างๆทำให้ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกในการติดต่อกับราชการ

แนวทางแก้ไข กำหนดการใช้ที่ดินและขอบเขตให้ชัดเจน โดยกำหนดเป็นย่านพาณิชย์กรรม ย่านสถาบัน สถาน ที่ราชการ ส่วนย่านพาณิชย์อาจเสริมสร้างบรรยากาศโดยเปลี่ยนจากถนนมาเป็นทางเดินเท้า ในย่านการค้าเพิ่มลานเพื่อสร้างความน่าสนใจเป็นระยะๆตามทางเพื่อความร่วมมือและบรรยากาศของการพักผ่อนหย่อนใจด้วยการจัดวางตำแหน่งของน้ำพุขนาดเล็กตามบริเวณที่นั่งเล่นพักผ่อนรวมกับการจัดวางเก้าอี้ ที่นั่งหรือที่นั่งดื่มกาแฟ ทานอาหารว่างภายนอกอาคาร

2. ที่ว่างโล่ง ตัวอาคารสโมสรเรือใบบดบังทัศนียภาพที่ดีของทะเล รวมทั้งมีที่จอดรถและจุดสกูตเตอร์ไม่เป็นระเบียบตามบริเวณชายหาด

แนวทางแก้ไข ไม่ควรมีอาคารใดๆสร้างอยู่ชิดริมทะเล โดยเฉพาะอาคารขนาดใหญ่ถาวรแต่ควรเปิดพื้นที่โล่งเพื่อมุมมองที่ดีไปสู่ชายทะเลให้มากที่สุด

3. เส้นทางสัญจร ถนนริมหาดมีการรुक้าทางเท้าสาธารณะ การวางหาบเร่แผงลอยทำให้นักท่องเที่ยวต้องมาเดินบนถนน นอกจากนี้มีการติดป้ายโฆษณา นอกจากนี้มีการติดป้ายโฆษณาซึ่งทำลายทิวทัศน์ธรรมชาติและภูมิทัศน์ของเมือง

แนวทางแก้ไข กำหนดให้มีการถอยร่นอาคาร และขยายทางเท้าโดยห้ามไม่ให้มีการตั้งหาบเร่แผงลอย

4. ทิวทัศน์และที่หมายตา ขาดความชัดเจนหรือบรรยากาศที่ชี้้นำให้ผู้ขับขี่ยวดยานรับรู้ได้ว่าเป็นทางเข้าหลักเมืองพัทยา มุมมองตลอดสองข้างทางของถนนขาดความน่าสนใจ

แนวทางแก้ไข เน้นทางแยกด้วยเมืองด้วยกลุ่มต้นไม้ ทำให้เกิดความเด่นชัดของทางเข้ามากขึ้น อาจจะใช้ต้นไม้เมืองร้อนชายทะเล ประกอบกับการใช้รูปปั้นหรือที่หมายตาที่สร้างขึ้นเพื่อให้สามารถมองเห็นได้จากระยะไกล เช่น กลุ่มต้นมะพร้าว กลุ่มสนทะเล เป็นต้น

5. สิ่งก่อสร้างและสถาปัตยกรรม บาร์เบียร์ในบริเวณสามแยกพัทยาไปจนถึงพัทยาใต้มีการก่อสร้างอาคารที่หนาแน่นมาก รวมทั้งอาคารนั้นมีความหลากหลายในรูปทรงสีสรรรวมทั้งป้ายโฆษณาวางเกาะกะตามทางเดินเท้า

แนวทางแก้ไข ควรมีการกำหนดรูปแบบการใช้สีสรรของอาคารรวมทั้งกำหนดความหนาแน่นและความสูงด้วย

6. ป้ายโฆษณา มีการใช้สิ่งประกอบภูมิทัศน์ที่หลากหลาย ขาดความเป็นสัญลักษณ์ของเมืองท่องเที่ยวชายทะเล

แนวทางแก้ไข ควรมีการออกแบบใช้ป้ายต่างๆ ชุมโฆษณาประชาสัมพันธ์ ม้านั่ง เสาไฟฟ้า รั้ว มีความกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

รฐปณีย์ รัตนถาวร (2545:10) ทำการวิจัยแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันด้านกายภาพที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เพื่อเสนอแนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักท่องเที่ยว ประชาชน และเจ้าหน้าที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กายภาพของพื้นที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำประกอบไปด้วย พื้นที่ส่วนที่เป็นพื้นดินและพื้นน้ำมีความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืช สัตว์และวิถีชีวิตชาวบ้านริมน้ำที่น่าสนใจ แนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ดังนี้

1. บริเวณควนขี้เสี้ยนและควนเค็งในเขตแรมซาร์ จัดเป็นเขตหวงห้าม
2. บริเวณป่าสงวนแห่งชาติคลองยวน ป่าสงวนแห่งชาติป่าบ้านในลุ่ม-ป่าบ้านกุ่มแปะ ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขี้ยว จัดเป็นเขตสงวนสภาพธรรมชาติ
3. บริเวณที่สำรวจพบว่าเป็นที่ล่อแหลมต่อการเกิดไฟป่าบ่อย และพื้นที่ถูกราชบุกรุกจัดเป็นเขตฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ

4. บริเวณที่มีสภาพป่า พืชและสัตว์มีความสวยงามน่าสนใจจัดเป็นเขตศึกษาหาความรู้ในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยอนุญาตให้เข้าไปทำกิจกรรมได้ตามขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ และกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้กระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่ตามศักยภาพที่พื้นที่จะรองรับได้

5. บริเวณที่กำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง หน่วยพิทักษ์ป่า สถานีควบคุมไฟป่าควนเค็งและศูนย์ศิลปวิชาชีพห้วยป่าเขี้ยวในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เป็นเขตบริการ

6. บริเวณที่มีกรรมสิทธิ์ครอบครอง จัดเป็นเขตกิจกรรมพิเศษ การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง มีดังนี้

1. เขตหวงห้าม กำหนดเป็นเส้นทางลำคลองเดิมและทางเดินง่าย ๆ
2. เขตสงวนสภาพธรรมชาติ กำหนดเป็นเส้นทางลำคลองเดิมและทางเดินง่าย ๆ
3. เขตฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ กำหนดเป็นเส้นทางลำคลองเดิมและทางเดินง่าย ๆ
4. เขตเพื่อการพักผ่อนและศึกษาหาความรู้ กำหนดเป็นเส้นทางศึกษาธรรมชาติทางเรือจักรยาน สถานที่พักผ่อนกางเต็นท์ บริเวณที่นั่งพักผ่อนหย่อนใจ และม้านั่งพักผ่อน
5. เขตบริการ กำหนดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกดังนี้

- สิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาเยือน ได้แก่ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ศูนย์สื่อความหมายทางธรรมชาติ ห้องน้ำสาธารณะ ท่าเทียบเรือท่องเที่ยว ศาลาพักผ่อนริมน้ำ อาคารห้องประชุม ค่ายเยาวชนและบ้านพักรับรองแขกพิเศษ

- สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเจ้าหน้าที่ ได้แก่ อาคารที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่า อาคารร้านสวัสดิการ ลานพักเจ้าหน้าที่ บ่อหมอยาม ด่านตำรวจ ระบบกำจัดขยะ ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบน้ำใช้และถังเก็บน้ำ ระบบไฟส่องสว่างและระบบแสงสว่าง อาคารซ่อมบำรุงเรือ

- สิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ธรรมชาติ ได้แก่ ป้ายสื่อความหมายธรรมชาติ หอดูนก เส้นทางเดินเท้าและเส้นทางปั่นจักรยาน

6. เขตกิจกรรมพิเศษ ไม่มีการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกใดๆเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีกรรมสิทธิ์ครอบครอง

สมชาติ วินิจจณกิจ (2547:11) ทำการวิจัยแนวความคิดในการออกแบบชุมชนริมฝั่งลำตะคลองเพื่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครราชสีมา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาสภาพปัจจุบันด้านกายภาพที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ริมฝั่งลำตะคลอง โดยคำนึงถึงศักยภาพที่ควรได้รับการส่งเสริม เช่น อ่างเก็บน้ำอัมพวันค์ เพลงโคราช ผลิตภัณฑ์ชุมชนในเขตเทศบาลนครราชสีมา เพื่อสนองแนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว และออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรรมใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันทางกายภาพของพื้นที่มีลักษณะเป็นแหล่งน้ำสายสำคัญของจังหวัดนครราชสีมาประกอบด้วยชุมชนที่อาศัยอยู่ 2 ฝั่งแม่น้ำและวิถีชาวบ้านริมน้ำที่น่าสนใจ โดยมีแนวทางดังนี้

1. อ่างเก็บน้ำอัมพวัน เป็นอ่างเก็บน้ำเพื่อผลิตน้ำประปาบางส่วนและเป็นสวนสาธารณะรอบอ่างโดยมีพิพิธภัณฑสถานเป็นจุดดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ภายในพื้นที่ประวัติศาสตร์ของผู้ก่อตั้งอ่างเก็บน้ำ และพิพิธภัณฑสถานด้านสภาพแวดล้อมของลำตะคอง ต้นกำเนิดลำตะคองและมีจุดชมวิวที่ดี มีการพายเรือภายในอ่างเก็บน้ำสำหรับนักท่องเที่ยว

2. บริเวณเกาะลอย ชุมชนเพลงโคราชจะอยู่บริเวณชุมชนหลังวัดสามัคคีเป็นชุมชนเก่าแก่มีการรวมตัวกันของเพลงโคราชเพื่อถ่ายทอดการติดต่อไปแสดงในงานต่างๆ โดยบริเวณรอบเกาะจัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและสวนสาธารณะชุมชน

3. บริเวณศาลาลอย-มหาชัย เป็นชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเดิม คือ วัดศาลาลอยและบริเวณนี้จัดให้เป็นสวนสาธารณะของชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยย้ายบ้านที่บุกรุกล้ำมาไว้ บริเวณดังกล่าวและส่งเสริมอาชีพเพื่อให้เกิดรายได้ให้กับชุมชน ได้อยู่อย่างยั่งยืน

4. บริเวณริมฝั่งลำตะคองชุมชนเกษตรสามัคคี 2 และชุมชนศาลาลอยล่องเรือชมธรรมชาติและวัฒนธรรมชุมชน บริเวณดังกล่าวมีธรรมชาติที่สมบูรณ์เหมาะแก่การศึกษาธรรมชาติสองฝั่งคลอง

5. บริเวณสวนไม้ดอกและสวนผัก บริเวณชุมชนสำโรงจันทร์และบุกมะค่า เป็นบริเวณที่ชาวบ้านภายในชุมชนประกอบอาชีพทำสวนทำไร่เป็นส่วนใหญ่ โดยจะส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและส่งเสริมให้ปลูกผักปลอดสารพิษโดยใช้ระบบไฮโดรโปนิคส์และผักกางมุ้ง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ พฤติกรรมของชุมชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวและทำการศึกษาปัญหาของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเสนอการพัฒนาเส้นทางเส้นทางท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบึงบอระเพ็ด โดยศึกษาข้อมูลจากการทบทวนเอกสาร วรรณกรรมต่างๆ ภาพถ่าย การสังเกต และสำรวจสอบถามความคิดเห็น โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการวิจัย ดังนี้

- 1.พื้นที่ศึกษา
- 2.การออกแบบแผนการวิจัยและการกำหนดตัวแปรในการวิจัย
- 3.ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 5.การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

3.1 พื้นที่ศึกษา

พื้นที่ศึกษาในการวิจัย เรื่องการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ คือพื้นที่บริเวณรอบบึงบอระเพ็ดครอบคลุมพื้นที่ 3 ตำบลของอำเภอนครสวรรค์คือ เทศบาลเมือง , ตำบลแควใหญ่,ตำบลพระนอน ดังแสดงในตารางที่ 3.1

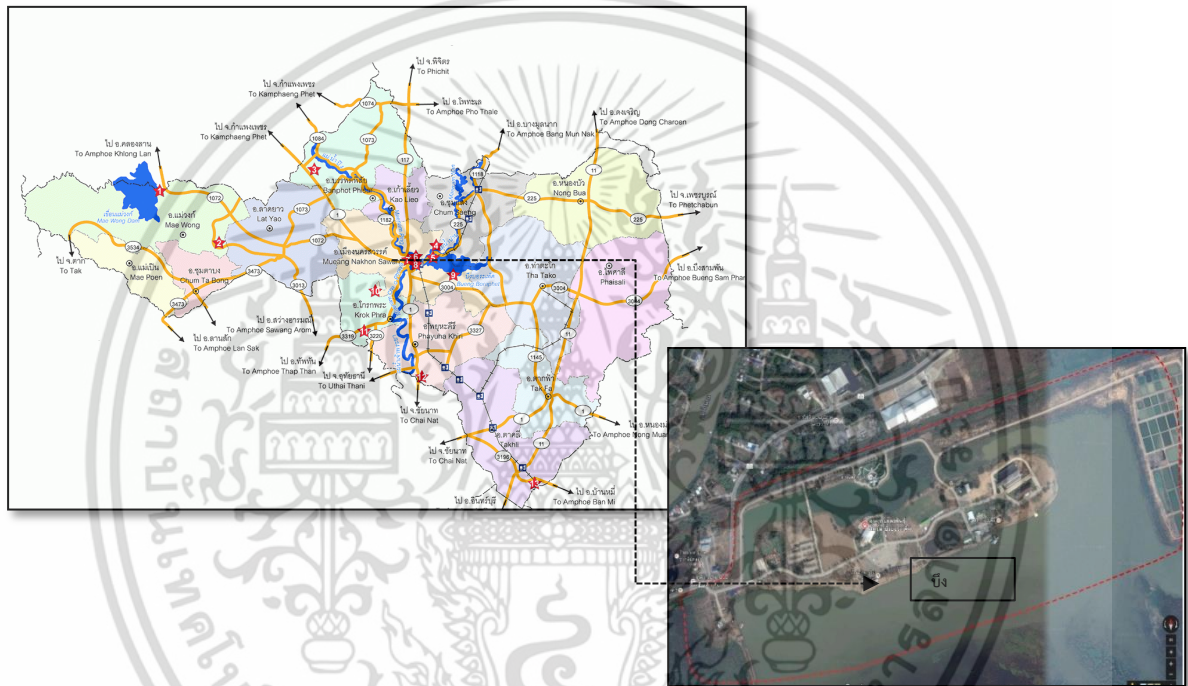
ตารางที่ 3.1 แสดงข้อมูลที่อยู่อาศัยสำหรับประชากร

ลำดับ	ตำบล	หมู่บ้าน	ชุมชนที่ศึกษา
1.	เทศบาลเมือง	หมู่ที่ 1	บ้านปากคลอง
2.	ตำบลแควใหญ่	หมู่ที่ 3	บ้านแควใหญ่
3.		หมู่ที่ 5	บ้านหัวดง
4.	ตำบลพระนอน	หมู่ที่ 2	บ้านพระนอน

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดนครสวรรค์

3.1.1 ลักษณะกายภาพขอบเขต

บึงบอระเพ็ดเป็นบึงทะเลสาบน้ำจืดขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทยมีเนื้อที่ประมาณ 132,737 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 3 อำเภอ คือ อำเภอเมืองนครสวรรค์ อำเภอชุมแสง และอำเภอท่าตะโก (ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด) [ออนไลน์]ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 4 กิโลเมตร บึงบอระเพ็ดมีความสำคัญทั้งในเชิงนิเวศวิทยาและสถานะเศรษฐกิจสังคมของจังหวัดนครสวรรค์เป็นที่อยู่อาศัยของนกน้ำหลายชนิดชนิดเป็นแหล่งที่มีปลาเพื่อการเพาะปลูก อุปโภคและเลี้ยงสัตว์ตลอดจนประกอบอาชีพด้วยการจับหาสัตว์น้ำเป็นรายได้

ภาพที่ 3.2 แสดงพื้นที่ศึกษารอบบึงบอระเพ็ด อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์
ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง

บึงบอระเพ็ดตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองนครสวรรค์ ไปทางทิศตะวันออกประมาณ 4 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้ ดังแสดงในภาพประกอบที่ 3.2

ทิศเหนือ	จดขนานไปกับคลองปลากัดในเขต อำเภอชุมแสง
ทิศใต้	จดเขต และอำเภอเมือง
ทิศตะวันออก	จดอำเภอชุมแสงอำเภอท่าตะโก
ทิศตะวันตก	จดอำเภอเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากภาพแสดงที่อยู่อาศัยของประชากรรอบบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วย ตำบลแควใหญ่ ตำบลวัดพระนอน และตำบลหนองปลิง เป็นชุมชนที่อยู่ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดและเป็นผู้เข้ามาทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมแก่การศึกษาวิจัย

3.2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การสุ่มตัวอย่างในการวิจัยการจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ เป็นการศึกษากจากกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) และนำค่าสถิติของกลุ่มตัวอย่างมาประมาณต่อพารามิเตอร์ของประชากร (Population) แล้วจึงนำผลการวิจัยอ้างอิงไปยังประชากรดังแสดงในภาพประกอบที่ 3.5

ภาพประกอบที่ 3.5 แสดงการวางแผนประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

3.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

รับการวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากร (Population) ในการวิจัยหมายถึง จำนวนครัวเรือนในเขตพื้นที่บึงบอระเพ็ดจำนวน 93,790 ครัวเรือนและผู้เยี่ยมเยือนพื้นที่บึงบอระเพ็ดประมาณ 239,971 คนโดยใช้ระดับความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 5 %

กลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ในการวิจัย หมายถึง ส่วนหนึ่งของจำนวนครัวเรือนที่คณะผู้วิจัยสุ่มมาศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 5 % โดยใช้สมการ $n = N / (1 + N(0.05)^2)$ โดย n หมายถึง กลุ่มตัวอย่าง ส่วน N หมายถึง ประชากรตามค่าจำกัดความในการวิจัย เพื่อกำหนดจำนวนตัวอย่างที่ต้องการเพื่อการวิจัยจากที่อยู่อาศัยของประชากรในพื้นที่บึงบอระเพ็ดและที่พักของผู้เยี่ยมเยือนจำนวนครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่บริเวณบึงบอระเพ็ดจำนวน 7,898 ครัวเรือนจะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ครัวเรือนและนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมเยือนในพื้นที่บริเวณบึงบอระเพ็ดจำนวน 399 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.3 แสดงจำนวนประชากรรอบบึงบอระเพ็ดพ.ศ.2555

ลำดับ	ตำบล	หมู่บ้าน	จำนวน ประชากร	จำนวน ครัวเรือน	กลุ่มตัวอย่าง ครัวเรือน
1.	ตำบลแควใหญ่	บ้านบอระเพ็ด	1034	806	74
		บ้านหนองดุก	685	172	60
2.	ตำบลพระนอน	บ้านแควใหญ่	345	71	40
3.	ตำบลหนองปลิง	บ้านตลาดหนองปลิง	1,925	2,324	708
รวม			3,989	3,373	804

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ 3.4 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวในเมือง จังหวัดนครสวรรค์ปี 2554

รายการข้อมูล	ไทย	ต่างประเทศ	รวม
จำนวนนักท่องเที่ยว	1,028,170	18,601	1,046,771
นักท่องเที่ยว	678,442	8,314	686,756
นักท่องเที่ยว	349,015	10,287	360,015
จำนวนนักท่องเที่ยวแยกตามประเภทที่พัก	880,409	19,144	899,553
โรงแรม	742,672	13,993	756,665
เกสต์เฮาส์	-	-	-
บังกะโล/รีสอร์ท	-	-	-
บ้านญาติ/เพื่อน	126,979	4,237	131,216
ที่พักในอุทยานฯ	8,901	376	9,277
บ้านรับรองฯ	961	-	961
อื่น ๆ (อพาร์ทเมนท์ วัด เป็นต้น)	896	538	1,434

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดนครสวรรค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.3 จำนวนประชากรวัยต่างๆ

ประชากรทั้งหมดตามสถิติทะเบียนราษฎร ณ เดือนมีนาคม 2551 จำนวน 241,273 คน แบ่งเป็น ชาย 116,441คน หญิง 124,832 คนและจำนวนครัวเรือน 92,803หลังคาเรือน

ตารางที่3.5แสดงจำนวนประชากรในอำเภอเมืองนครสวรรค์แยกตามช่วงอายุ

ช่วงอายุ	จำนวนประชากร		
	ชาย	หญิง	รวม
เด็ก (ทารก - 9 ปี)	78,606	74,864	157,212
เด็กโต (10-14 ปี)	43,985	42,991	86,925
วัยรุ่น (15-19 ปี)	48,125	46,556	94,681
ผู้ใหญ่ (18-60 ปี)	341,712	353,807	695,519
คนชรา(61 ปีขึ้นไป)	53,670	64,187	117,857

ที่มา : งานทะเบียนราษฎร สำนักปลัดเทศบาลข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2551

ตารางที่3.6แสดงจำนวนที่อยู่อาศัยของประชากร จำแนกตามที่อยู่อาศัยส่วนบุคคล

อำเภอ	ที่อยู่อาศัยส่วนบุคคล								ที่อยู่อาศัย กลุ่มบุคคล
	รวม	บ้านเดี่ยว	ทาวน์เฮ้าส์	คอนโดมิเนียม	ตึกแถว	เรือแพรถ	ห้องในสำนักงาน	อื่นๆ	
อำเภอเมือง	91,085	58,539	9,258	1,086	2,1965	74	117	41	426

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดนครสวรรค์ ข้อมูล ณ ปี 2554

3.3.4วัฒนธรรม ประเพณี

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธมีนับถือศาสนาอิสลามและศาสนาคริสต์บางส่วนประเพณีสำคัญมีชื่อเสียงได้แก่ประเพณีแข่งเรือยาวชิงถ้วยพระราชทานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ (ตรุษจีน)งานสงกรานต์และงานลอยกระทง

3.3.5การประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพในเขตพื้นที่บึงบอระเพ็ดส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพประมง ทำนา ทำไร่ รับราชการเพราะมีสถานที่ทางราชการและสถาบันศึกษาอยู่ในบริเวณพื้นที่หลายแห่ง รองลงมาคืออาชีพค้าขายรับจ้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การรวบรวมข้อมูลการวิจัยการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ ใช้เครื่องมือการวิจัย 2 แบบ ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.3.1 แบบสอบถามความคิดเห็น

ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นจะรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ ประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว จะเป็นข้อมูลด้านความคิดเห็นส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างต่อการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ โดยครอบคลุมข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษารายได้ การประกอบอาชีพ จำนวนปีที่อยู่อาศัยในพื้นที่

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความต้องการด้านกายภาพของชุมชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นถึงแนวการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน บึงบอระเพ็ด

3.3.2 การสำรวจและสังเกตกรณีศึกษา

ข้อมูลจากการสำรวจและสังเกตผู้วิจัยจะทำการออกแบบและวางแผนการดำเนินงานตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.3.2.1 รวบรวมข้อมูลด้านเอกสารสิ่งพิมพ์ แผนที่ ภาพถ่ายและข้อมูลจากWebsite

3.3.3.2 ร่างแบบสังเกตกรณีศึกษา โดยรวบรวมข้อมูลในลักษณะสภาพแวดล้อมทางด้านสถาปัตยกรรมบริเวณรอบบึงบอระเพ็ดโดยทำการสำรวจลักษณะของพื้นที่,สำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปโภค,สำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปการ,สำรวจรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว,สำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน

3.3.3.3 นำแบบสำรวจและแบบสอบถามความคิดเห็นไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญโดยมีรายนามของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

(1) รศ. อุดมศักดิ์ สาริบุตร รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาสถาปัตยกรรมและการออกแบบ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

(2) ผศ.ดร.ศิริรัตน์ เพ็ชรแสงสี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

(3) รศ.ว่าที่ร้อยโท พิชัย สดภิบาล รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาสถาปัตยกรรมและการออกแบบ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

(4) ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3.3.3.4 ทำการสำรวจและสังเกตกรณีศึกษาบริเวณรอบๆบึงบอระเพ็ด ครอบคลุมตำบลแควใหญ่ ตำบล พระนอน ระยะเวลารวมทั้งสิ้น 2 สัปดาห์

3.3.3.5 สรุปผลการสำรวจและสังเกตจากบริเวณพื้นที่รอบๆบึงบอระเพ็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ แบบสำรวจและสังเกตและแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและโดยแบ่งตามขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยติดต่อส่วนงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังสำนักงานเทศบาลนครสวรรค์ และองค์การบริหารส่วนตำบลแควใหญ่ เพื่อขอข้อมูลที่จำเป็นต่อการวิจัยและข้อมูลทางด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวรวมถึงขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากรและกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่

3.4.2 ผู้วิจัยจัดเตรียมแบบสำรวจการสังเกตและแบบสอบถามความคิดเห็นที่แก้ไขสมบูรณ์เรียบร้อยแล้วเพื่อที่จะไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในพื้นที่และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในเขตพื้นที่ศึกษาตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้

3.4.3 ผู้วิจัยทำการลงพื้นที่ภาคสนามโดยใช้แบบสำรวจและการสังเกตสภาพแวดล้อมทางกายภาพการณปัจจุบันของพื้นที่เพื่อศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงบอระเพ็ดเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.4.2 ผู้วิจัยทำการลงพื้นที่ภาคสนามโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในพื้นที่และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในเขตพื้นที่ศึกษา เพื่อทำการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงขุนทะเลเพื่อการท่องเที่ยว

3.4.5 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทำแบบสอบถามความคิดเห็นและจากการสำรวจการสังเกตในเขตพื้นที่ศึกษา

3.4.6 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจการสังเกต และจากแบบสอบถามความคิดเห็นที่ถูกต้องทำการคัดแยกข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประมวลผลได้ กับส่วนที่ต้องทำการเก็บข้อมูลซ่อมแซม

3.4.7 ลงพื้นที่ภาคสนามเก็บข้อมูลส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์อีกครั้ง

3.4.8สรุปผลการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นและแบบสำรวจการสังเกตไปทำการวิเคราะห์ต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

ในส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยนั้น ผู้วิจัยวางแผนในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

3.5.1. ข้อมูลจากแบบสำรวจและสังเกตที่อยู่อาศัยสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยบริเวณบึงบอระเพ็ดอำเภอเมืองนครสวรรค์ และที่พักของผู้เยี่ยมเยือน ซึ่งจะนำข้อมูลที่ได้ อาทิ แผนที่ ข้อมูลการจัดสภาพแวดล้อม ฯลฯ มาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

3.5.2. ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นผู้อยู่อาศัยและผู้ที่มาท่องเที่ยวสำหรับประชากรบึงบอระเพ็ด ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้ไปประมวลผลโดย ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS (Statistical เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์) ไม่ว่าจะเป็นกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Package Social Sciences) เพื่อนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง กราฟ แผนภูมิแท่ง แผนภูมิกลมและแปรผล โดยการบรรยายดังนี้

3.5.2.1 นำเสนอข้อมูลส่วนบุคคล โดยการแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ

3.5.2.2 นำเสนอข้อมูลด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยบริเวณบึงบอระเพ็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยว โดยการแจกแจงความถี่ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความเหมาะสมด้านรูปแบบสถาปัตยกรรม

3.5.2.3 นำเสนอข้อมูลด้านแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยบริเวณบึงบอระเพ็ดเพื่อรองรับการท่องเที่ยว โดยแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ทั้งนี้การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมดังกล่าว จะนำไปสู่กระบวนการสรุปผลการวิจัย เรื่องการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ ดำเนินการวิจัยในพื้นที่กรณีศึกษา ประชากร และกลุ่มตัวอย่างการวิจัย พื้นที่บริเวณรอบบึงบอระเพ็ดด้วยเครื่องมือวิจัยประเภทแบบสอบถามและแบบสำรวจและสังเกตจากนั้นนำผลสำรวจมาวิเคราะห์ข้อมูลตามกระบวนการวิจัยซึ่งแบ่งตามหัวข้อต่อไปนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจและสังเกต

4.1.1 ข้อมูลจากการสำรวจลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณบึงบอระเพ็ด

4.1.2 ข้อมูลจากการสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน

4.1.3 ข้อมูลจากการสำรวจรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม

4.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2.2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่

4.2.3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นและผู้เยี่ยมเยือนบึงบอระเพ็ด

4.2.4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพบึงบอระเพ็ด เพื่อการพัฒนาการแบบไร้มลภาวะเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอนาคต

4.3 บทสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจและสังเกต

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจและสังเกต

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจและสังเกตจะรวบรวมข้อมูลในลักษณะสภาพแวดล้อมทางด้านสถาปัตยกรรมบริเวณรอบบึงบอระเพ็ด ในระยะเวลารวมทั้งสิ้น 2 เดือน คือระหว่างวันที่ 1 กันยายน- 30 พฤศจิกายน 2557 โดยทำการสำรวจรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1.1 ข้อมูลจากการสำรวจลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณบึงบอระเพ็ด

ลักษณะทางด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์นั้นเป็นการศึกษาสภาพทั่วไปของพื้นที่ในสภาพการณ์ปัจจุบัน ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูลด้านกายภาพดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.1 แสดงลักษณะพื้นที่บริเวณบึงบอระเพ็ด
ที่มา :www.google earth.com

จากการศึกษาลักษณะทางกายภาพของพื้นที่พบว่า บึงบอระเพ็ดเป็นบึงน้ำจืดขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย พื้นที่ของบึงบอระเพ็ดในอดีตนั้นเป็นที่ราบลุ่ม แวดล้อมไปด้วยป่าไม้เบญจพรรณ อันอุดมสมบูรณ์ มีลำคลองเล็กๆ ไหลผ่านและประกอบไปด้วยหนองน้ำหลายแห่ง เมื่อถึงฤดูฝนจะมีน้ำทางเหนือไหลหลากทำให้บริเวณบึงบอระเพ็ดมีน้ำท่วมเป็นบริเวณกว้างจนกลายเป็นทะเลสาบน้ำจืดขนาดใหญ่ อุดมไปด้วยสัตว์น้ำนานาชนิด ทั้งพันธุ์ปลาชนิดต่างๆ จระเข้ กุ้งก้ามกรามและตะพาบน้ำ มีสัตว์อาศัยอยู่ประมาณ 148 ชนิด พืช 44 ชนิด มีพันธุ์สัตว์ที่หายากได้แก่ นกเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร (พบครั้งแรกที่บึงบอระเพ็ด) ปลาเสือตอ ในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงมีนาคมจะมีนกเป็ดน้ำอพยพมาที่บึงแห่งนี้เป็นจำนวนมาก บึงบอระเพ็ดมีความสำคัญทั้งในเชิงนิเวศวิทยาและสถานะเศรษฐกิจสังคมของจังหวัดนครสวรรค์ แต่พื้นที่ส่วนใหญ่ยังเป็นพื้นที่รกร้างอีกทั้งยังขาดการปรับปรุงภูมิทัศน์ขาดที่ว่างโล่งและสถานที่ที่สาธารณะสำหรับจัดงานเทศกาลและกิจกรรมของชุมชน ตลอดจนที่โล่งเพื่อการนันทนาการและพักผ่อนหย่อนใจสำหรับชุมชน

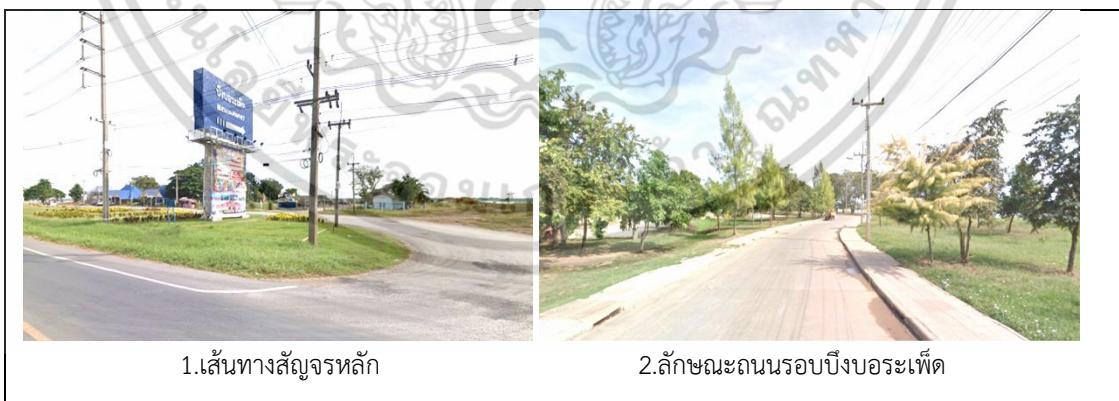
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพปัจจุบันภายในบริเวณบึงบอระเพ็ด

ภาพที่ 4.2 แสดงสภาพปัจจุบันบริเวณบึงบอระเพ็ด
ที่มา :จากการสำรวจเดือนกันยายน 2557

จากภาพที่ 4.1 พบว่าสภาพปัจจุบันทางกายภาพของพื้นที่มีลักษณะเป็นพื้นที่รกร้างอีกทั้งยังขาดการปรับปรุงภูมิทัศน์และเส้นทางจักรยาน ทางเดิน นอกจากนี้พื้นที่บริเวณโดยรอบยังมีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวบ้านที่โดดเด่น แต่ศักยภาพของพื้นที่ยังขาดจุดขายและไม่สามารถสร้างความดึงดูดให้กับนักท่องเที่ยวและชุมชนมากเพียงพอ เนื่องจากพื้นที่ยังมีสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรม และพื้นที่ยังไม่ได้รับการปรับปรุงภูมิทัศน์และยังขาดแผนการพัฒนาเพื่อที่จะรองรับการทำกิจกรรมต่างๆ ของบึงบอระเพ็ด และชุมชน รวมถึงยังขาดการอนุรักษ์ธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนให้อยู่สภาพที่สมบูรณ์

1.เส้นทางสัญจรหลัก

2.ลักษณะถนนรอบบึงบอระเพ็ด

ภาพที่ 4.3 แสดงรูปแบบการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทางรถ
ที่มา :จากการสำรวจเดือนกันยายน 2557

รูปแบบการเข้าถึงบึงบอระเพ็ด สามารถเข้าถึงได้ทั้งทางรถและทางเรือซึ่งบึงบอระเพ็ดมีถนนวิ่งได้โดยรอบ การเข้าถึงทางรถสามารถใช้ได้ทั้งรถยนต์ส่วนบุคคลและรถโดยสารประจำทางโดยใช้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 225 นครสวรรค์- ชุมแสง ซึ่งระยะห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 4 กิโลเมตร เลี้ยวขวาเข้าถนนในบึงบอระเพ็ด สภาพเป็นถนนลาดยาง มีความสะดวกในการสัญจร

4.1.2 ข้อมูลจากการสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน

สิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งประกอบบริเวณของบึงบอระเพ็ด เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยว เป็นสิ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการความสะดวกสบายที่แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของพื้นที่และเอื้ออำนวยต่อผู้มาใช้บริการให้ได้มากที่สุด ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจและสังเกตซึ่งเป็นข้อมูลโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ลักษณะร้านขายของ-ร้านอาหารในพื้นที่มีลักษณะทรุดโทรมยังไม่มีการระเบียบและขาดเอกลักษณ์ที่ชัดเจน

ภาพที่ 4.4 แสดงลักษณะรูปแบบร้านขายของ-ร้านอาหาร
ที่มา :จากการสำรวจเดือนพฤศจิกายน 2557

จากการสำรวจพบว่าร้านขายของและร้านอาหารขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อยลักษณะการใช้วัสดุเป็นแบบชั่วคราวและจำนวนร้านอาหารมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มาก เยือน และร้านค้าขายยังขาดเอกลักษณ์ที่ชัดเจนจึงทำให้ไม่ดึงดูดนักท่องเที่ยวมากนัก

1.รูปแบบห้องน้ำที่ขาดเอกลักษณ์ 2.สภาพห้องน้ำที่มีสภาพทรุดโทรม 3.ห้องน้ำบริการนักท่องเที่ยวไม่เพียงพอ

ภาพที่ 4.5 แสดงรูปแบบห้องน้ำ

ที่มา :จากการสำรวจเดือนพฤศจิกายน 2557

จากการสำรวจห้องน้ำสาธารณะที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว มีจำนวน 2 หลัง ซึ่งสามารถใช้บริการได้เพียงหลังเดียวซึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว สภาพห้องน้ำไม่สะอาด เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื่องจากไม่มีคนคอยดูแลทำความสะอาดส่วนอีกหลังหนึ่งไม่สามารถใช้งานได้เนื่องจากมีสภาพชำรุดทรุดโทรม ยังไม่ได้รับการปรับปรุง

ภาพที่ 4.6 แสดงรูปแบบศาลาพักผ่อน
ที่มา : จากการสำรวจเดือนพฤศจิกายน 2557

สิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปการในพื้นที่บึงบอระเพ็ดยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของชุมชนและนักท่องเที่ยวที่มาเยือนและบางพื้นที่ยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งประกอบบริเวณอยู่มาก เช่น ศาลาพักผ่อนที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวซึ่งมีประมาณ 4 หลัง ลักษณะเป็นลักษณะชำรุดทรุดโทรมซึ่งขาดเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม ซึ่งศาลาบางหลังถูกใช้งานผิดประเภท โดยถูกผู้ประกอบการใช้สำหรับวางขายของ

ภาพที่ 4.7 แสดงรูปแบบท่าเทียบเรือ
ที่มา : จากการสำรวจเดือนพฤศจิกายน 2557

จากการสำรวจท่าเทียบเรือพบว่าลักษณะเป็นแบบชั่วคราวคือใช้โครงสร้างเหล็กหลังคามุงด้วยสังกะสี โดยพื้นล่างทำเป็นโปะลอยน้ำ ไม่มีราวจับ สามารถรับน้ำหนักได้ 25 -50 คน ซึ่งขาดความปลอดภัยในการใช้บริการและการดูแล ปลอ่ยให้ทางเดินขึ้นท่าเรือรกรุงรัง ยังขาดเอกลักษณ์ทางด้านสถาปัตยกรรมที่เป็นส่วนหนึ่งที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้อีกทางหนึ่งด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการเรียนการสอนเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.8 แสดงรูปแบบถังขยะ

ที่มา :จากการสำรวจเดือนพฤศจิกายน 2557

จากการสำรวจพบว่าการจัดวางถังขยะแต่ละจุดจะห่างกันประมาณ 300 เมตรแต่ละจุดจะวางถังขยะประมาณ 1-2 ถัง ลักษณะเป็นการใช้ถังพลาสติก ไม่มีฝาปิดป้องกันลมพัดและสัตว์คุ้ยขยะทำให้ขยะล้นออกมานอกถัง ทำให้ทัศนียภาพไม่ดีและรูปแบบขัดแย้งกับสิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 4.9 แสดงลานกิจกรรม

ที่มา :จากการสำรวจเดือนพฤศจิกายน 2557

จากการสำรวจพบว่าลานกิจกรรมในบริเวณบึงบอระเพ็ดจัดให้มีลานกีฬา ประกอบไปด้วยสนามฟุตบอล ลานเต้นแอโรบิกสำหรับออกกำลังกาย สนามเด็กเล่น ลานกิจกรรมกลางแจ้ง ไว้คอยให้บริการแก่คนในชุมชนและนักท่องเที่ยวแต่สนามอยู่ห่างมากเกินไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

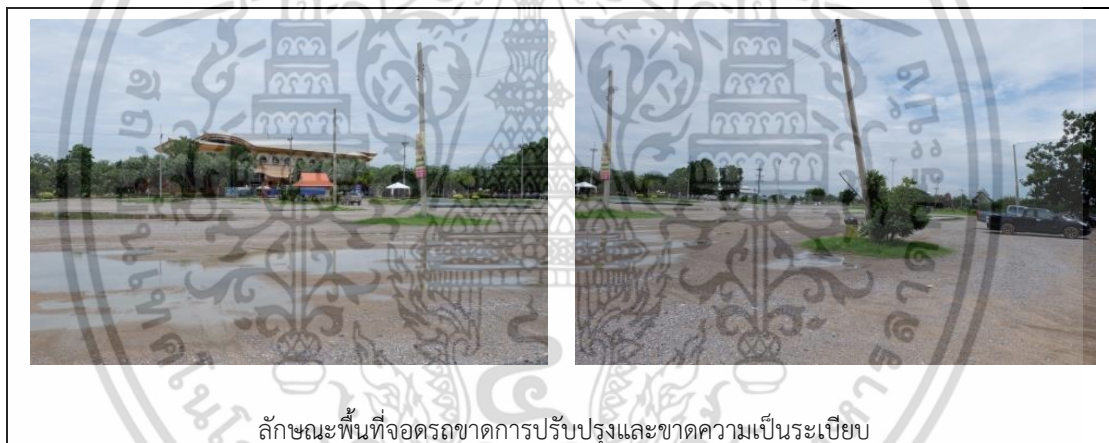

ลักษณะทางเท้าแบบใช้บล็อกปูพื้นตัวหนอนซึ่งมีลักษณะทรุดโทรม

ภาพที่ 4.10 แสดงรูปแบบทางเท้า

ที่มา :จากการสำรวจเดือนพฤศจิกายน 2557

จากการสำรวจพบว่าลักษณะทางเท้ามีลักษณะการใช้บล็อกปูพื้นตัวหนอนวางเป็นแนวยาวเรียงกันตลอดทางเดินแต่ในพื้นที่บางส่วนมีการชำรุดหลุดร่อนออกมาเนื่องจากอายุการใช้งานและปัจจุบันยังไม่ได้รับการปรับปรุงและพื้นที่บางส่วนยังเป็นที่นั่งพักผ่อนสำหรับผู้ที่มาเยี่ยมเยือนอีกด้วย

ลักษณะพื้นที่จอดรถขาดการปรับปรุงและขาดความเป็นระเบียบ

ภาพที่ 4.11 แสดงรูปแบบลานจอดรถ

ที่มา :จากการสำรวจเดือนพฤศจิกายน 2557

จากการสำรวจพบว่าลานจอดรถมีสภาพพื้นที่เป็นลานดิน ที่เป็นหลุมเป็นบ่อมีน้ำท่วมขัง ซึ่งจะร้อนมากในช่วงเวลากลางวันเนื่องจากไม่มีหลังคาคลุม และสามารถรองรับปริมาณของรถได้ประมาณ 50 คัน ซึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการส่วนใหญ่ในอนาคตต้องจอดในแนวถนนทำให้การสัญจรไปมาลำบาก ลักษณะการจอดขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่มีการจัดเส้นทางสัญจรภายในที่จอดรถและป้ายจราจร

4.1.3 ข้อมูลจากการสำรวจรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว

ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมในพื้นที่เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเพื่อทำกิจกรรม ในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการพักผ่อน การมาทำกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้มีศักยภาพทางการพัฒนาและส่งเสริมเพื่อให้เป็นพื้นที่แห่งการท่องเที่ยวและที่ก่อให้เกิดการดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจและสังเกตซึ่งเป็นข้อมูลโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิจกรรมนั่งเรือชมบึงบอระเพ็ด

พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ

ภาพที่ 4.12 แสดงรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว
ที่มา :จากการสำรวจเดือนพฤศจิกายน 2557

การท่องเที่ยวในบึงบอระเพ็ดส่วนใหญ่เป็นการท่องเที่ยวแบบไปเช้าเย็นกลับ one-day trip ช่วงเวลาในการท่องเที่ยวจะเป็นช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ ส่วนใหญ่จะมาเที่ยวแบบกลุ่มเพื่อนและครอบครัวจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ ประมาณ 200-300 คน ส่วนวันจันทร์-ศุกร์ ประมาณ 100-150 คน

จากการสำรวจพบว่าบึงบอระเพ็ดเป็นบึงน้ำจืดที่มีธรรมชาติสวยงาม น่าสนใจ มีความหลากหลายของพืชพรรณและสัตว์ เป็นแหล่งน้ำที่มีศักยภาพในการพัฒนาสูงมีคุณสมบัติโดยรวม คือ อยู่ใกล้ชุมชน ใกล้เส้นทางคมนาคมหลัก ซึ่งสามารถเข้าถึงได้ตลอดทั้งปีและสามารถใช้งานได้เป็นประจำทุกวัน เอื้ออำนวยต่อกิจกรรมได้หลากหลาย สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้จำนวนมาก ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวอื่นอยู่ในบริเวณใกล้เคียง มีรูปแบบวิถีชีวิตชาวบ้านริมคลองที่น่าสนใจ

จากการสำรวจสภาพทางกายภาพบึงบอระเพ็ด สามารถสรุปปัญหาและข้อจำกัดได้ดังนี้

1. ขาดความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเนื่องจากความไม่มาตรฐานของถนนและเส้นทางสัญจรทางเรือยังไม่เป็นที่นิยมเนื่องจากการใช้รถสะดวกและเร็วกว่า
2. ขาดการประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะทราบจากคำบอกเล่ารวมทั้งนักท่องเที่ยวขาดข้อมูลแนะนำแหล่งท่องเที่ยว
3. ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมของพื้นที่ เช่น น้ำเสีย ขยะมูลฝอย มักจะได้รับผลกระทบของน้ำเสียและขยะมูลฝอยของกิจกรรมในชุมชนและการทิ้งของนักท่องเที่ยว
4. ขาดความปลอดภัยในการให้บริการท่าเทียบเรือในเรื่องลักษณะของโครงสร้างที่ไม่คงทนถาวร
5. ขาดศูนย์ให้บริการด้านข้อมูลการท่องเที่ยว
6. ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว
7. ภูมิทัศน์ภายในบริเวณบึงบอระเพ็ดมีสภาพเสื่อมโทรม ไม่เป็นระเบียบขาดการดูแลรักษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อม ภายภาพบึงบอระเพ็ด ความต้องการด้านกายภาพของชุมชนในท้องถิ่นและผู้เยี่ยมชม เพื่อเสนอ เป็นแนวการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวแบบไร้มลภาวะเพื่อการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ โดยแบ่งแบบสอบถามประกอบการวิจัยชุดนี้ ออกเป็น 4 ตอนดังต่อไปนี้

4.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวบึงบอระเพ็ดในช่วง วันจันทร์-วันอาทิตย์

ตารางที่ 4.1 การจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	100	100
ชาย	42	82.0
หญิง	58	18.0
2. อายุ	100	100
18-35 ปี	82	82.0
36-60 ปี	18	18.0
60 ปีขึ้นไป	0	0
3. พื้นที่อาศัย	100	100
นครสวรรค์	1	80.0
ชัยนาท	5	5.0
อุทัยธานี	6	4.0
กำแพงเพชร	77	1.0
พิษณุโลก	11	5.0
สิงห์บุรี	1	1.0
4. ระดับการศึกษา	100	100
ประถมศึกษา	1	1.0
มัธยมศึกษา	5	5.0
อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า	6	6.0
ปริญญาตรี	77	77.0
ปริญญาตรีขึ้นไป	11	11.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เฉพาะในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปยังบุคคลอื่นใด
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
5. อาชีพ	100	100
ข้าราชการ	27	27.0
รัฐวิสาหกิจ	3	3.0
นักเรียน / นักศึกษา	43	43.0
ทำสวน / ทำนา	3	3.0
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	13	13.0
ค้าขาย	1	1.0
รับจ้าง	6	6.0
อื่นๆ	4	4.0
6. วัตถุประสงค์ของการมาเที่ยว	จำนวน	จำนวน
พักผ่อนหย่อนใจ	61	61.0
เส้นทางผ่าน	13	13.0
เยี่ยมญาติ/เพื่อน	7	7.0
ติดต่อรูกระ	10	10.0
การมาท่องเที่ยวในช่วงงานประเพณี	7	7.0
อื่นๆ	2	2.0
7. รู้จักบึงบอระเพ็ดได้อย่างไร	100	100
เพื่อน/ญาติแนะนำ	93	93.0
วารสาร/เอกสารเผยแพร่/คู่มือท่องเที่ยว	11	11.0
รายการสารคดีการท่องเที่ยว	4	4.0
อินเทอร์เน็ต	3	3.0
หนังสือพิมพ์	3	3.0
8. ผู้ร่วมทางเดินทางมาเที่ยว	100	100
คนเดียว	18	18.0
ครอบครัว	15	15.0
ที่ทำงาน	4	4.0
กลุ่มเพื่อน	63	63.0
9. พาหนะในการมาเที่ยว	100	100
รถโดยสารประจำทาง	3	3.0
รถยนต์ส่วนตัว	43	43.0
รถจักรยานยนต์ส่วนตัว	48	48.0
จักรยาน	3	3.0
เรือ	1	1.0
อื่นๆ	2	2.0
10. เดินทางมาเที่ยวบึงบอระเพ็ดแบบใด	100	100
ไปเช้าเย็นกลับ	95	95.0
พักค้างคืน	5	5.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	100	100
11. เหตุผลสำคัญที่เลือกมาเที่ยวบึงบอระเพ็ด	ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	
ความคุ้มค่าของราคาในการท่องเที่ยวโดยรวม	15	15.0
การเดินทางสะดวก	57	57.0
ความปลอดภัยสูง	10	10.0
ที่พักสะดวกสบาย	16	16.0
เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่สวยงาม	52	52.0
มีกิจกรรมอุปโภคหลากหลาย	24	24.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 58 ส่วนใหญ่มีอายุ 18-35 ปี ร้อยละ 82 รองลงมาอายุ 36-60 ปี ร้อยละ 18 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในจังหวัดนครสวรรค์ ร้อยละ 80 รองลงมาเป็นจังหวัดใกล้เคียงในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างและภาคกลางตอนบน ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 77 รองลงมาเป็นระดับปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 11 ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวที่เป็นนักเรียน นักศึกษา ร้อยละ 43 รองลงมาเป็นข้าราชการ ร้อยละ 27 วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาเที่ยวส่วนใหญ่จะมาเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 61 รองลงมาเป็นเส้นทางผ่าน ร้อยละ 13 ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวรู้จักบึงบอระเพ็ดได้โดยเพื่อนหรือญาติแนะนำ ร้อยละ 93 ผู้ร่วมเดินทางส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเพื่อน ร้อยละ 63 รองลงมาคือเดินทางมาคนเดียว ร้อยละ 17 ลักษณะการเดินทางส่วนใหญ่ ร้อยละ 48 จะใช้รถจักรยานยนต์ส่วนตัว รองลงมาเป็นการใช้รถยนต์ส่วนตัว ร้อยละ 43 รูปแบบการเดินทางส่วนใหญ่จะไปเช้าเย็นกลับ ร้อยละ 95 และพักค้างคืน ร้อยละ 5 เหตุผลสำคัญที่นักท่องเที่ยวมาเที่ยวบึงบอระเพ็ดส่วนใหญ่เป็นเพราะมีแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติที่โดดเด่น ร้อยละ 57 รองลงมาคือเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่สวยงาม ร้อยละ 52

4.2.2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่

สภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ศึกษาจากกิจกรรมและการใช้พื้นที่รวมทั้งสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดกิจกรรมที่ส่งเสริมการอยู่อาศัยและการท่องเที่ยวโดยนำมากำหนดเป็นแนวทาง การจัดการสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงบอระเพ็ด

ตารางที่ 4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพพื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นที่สุดที่ทำให้ท่านมาเที่ยวนครสวรรค์	ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	
อุทยานแห่งชาติแม่วงก์	27	27.0
ต้นแม่น้ำเจ้าพระยา หรือ ปากน้ำโพ นครสวรรค์	13	13.0
บึงบอระเพ็ด	94	94.0
จันเสนเมืองโบราณ นครสวรรค์	3	27.0
2. บึงบอระเพ็ดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีลักษณะโดดเด่นด้านใด	ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	
การพักผ่อนหย่อนใจ	79	79.0
การท่องเที่ยวในช่วงเทศกาล	20	20.0
การศึกษาธรรมชาติ	45	45.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว

จากตารางที่ 4.2 พบว่านักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพพื้นที่ ดังนี้สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นในบึงบอระเพ็ด คือ บริเวณบึงบอระเพ็ด ร้อยละ 94 รองลงมาคืออุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ร้อยละ 27 บึงบอระเพ็ด เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีลักษณะโดดเด่นด้านการพักผ่อนหย่อนใจมากที่สุด ร้อยละ 79 รองลงมาเป็นการศึกษาธรรมชาติ ร้อยละ 45 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะประกอบกิจกรรมในลักษณะเดินเล่นพักผ่อน ร้อยละ 80 รองลงมาถ่ายภาพ ร้อยละ 44 ปัญหาที่นักท่องเที่ยวพบส่วนใหญ่คือ ห้องน้ำสาธารณะไม่เพียงพอร้อยละ 62 รองลงพื้นที่ไม่สะอาด รกร้าง เสื่อมโทมร้อยละ 55 และปัญหาที่นักท่องเที่ยวพบเกี่ยวกับการใช้เส้นทางสัญจรในบึงบอระเพ็ดคือ ถนนชำรุดร้อยละ 56 รองลงมา ถนนที่ใช้ในการสัญจรค่อนข้างคับแคบ ร้อยละ 49

นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นร่วมกันว่าบึงบอระเพ็ดมีลักษณะโดดเด่นด้านการพักผ่อนหย่อนใจและการศึกษาธรรมชาติ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเดินทางมาพักผ่อน ถ่ายภาพทิวทัศน์และนั่งเรือเล่นแต่ปัญหาที่นักท่องเที่ยวพบส่วนใหญ่คือพื้นที่ยังขาดการปรับปรุงภูมิทัศน์ สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม ห้องน้ำสาธารณะที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวไม่เพียงพอต่อความต้องการ มีสภาพทรุดโทรมไม่สามารถใช้งานได้และปัญหาในการใช้เส้นทางสัญจร ถนนมีสภาพชำรุด และค่อนข้างคับแคบ ทำให้การเข้าถึงไม่สะดวกในบางพื้นที่

4.2.3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

ความต้องการด้านกายภาพบริเวณรอบๆบึงบอระเพ็ดศึกษาจากความต้องการการใช้สาธารณูปโภค-สาธารณูปการ เพื่อความสะดวกและส่งเสริมความเป็นอยู่

ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านกายภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. ระบบสาธารณูปโภคใดที่มีให้บริการไม่เพียงพอ	ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	
ไฟฟ้า	40	40.0
โทรศัพท์	25	25.0
ประปา	21	21.0
อินเทอร์เน็ต	55	55.0
ระบบขนส่ง	25	25.0
ถนน	33	33.0
การกำจัดขยะ	47	47.0
การระบายน้ำ	13	13.0
2. ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรเพิ่มเพื่อรองรับการท่องเที่ยว	ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	
ไฟฟ้า	40	40.0
โทรศัพท์	25	25.0
ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	51	51.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านกายภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. ระบบสาธารณูปโภคใดที่มีให้บริการไม่เพียงพอ	ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	
ไฟฟ้า	40	40.0
โทรศัพท์	25	25.0
ประปา	21	21.0
อินเทอร์เน็ต	55	55.0
ระบบขนส่ง	25	25.0
ถนน	33	33.0
การกำจัดขยะ	47	47.0
การระบายน้ำ	13	13.0
2. ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรเพิ่มเพื่อรองรับการท่องเที่ยว	ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	
ไฟฟ้า	40	40.0
โทรศัพท์	25	25.0
ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	51	51.0
Home stay	37	37.0
พักผ่อนด้วยเต็นท์	35	35.0
ร้านอาหาร	58	58.0
ศูนย์จำหน่ายของที่ระลึก	36	36.0
ศูนย์รักษาความปลอดภัย	48	48.0
3. บึงบอระเพ็ดควรมีสิ่งประกอบอะไรบ้าง	ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	
ป้ายบอกข้อมูล	61	61.0
ถังขยะ	63	63.0
ศาลาที่พัก	64	64.0
ไฟฟ้าและแสงสว่าง	58	58.0
โทรศัพท์สาธารณะ	31	31.0
ห้องน้ำสาธารณะ	69	69.0
ม้านั่งพักผ่อน	68	68.0
ป้ายบอกทาง	36	36.0
ชุ่มชื้น	16	16.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

3. บึงบอระเพ็ดควรมีสิ่งประกอบอะไรบ้าง ที่ค้ำน้ำบริการ		ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	
		43	43.0
4. ควรจะจัดให้มีการส่งเสริมกิจกรรม เช่น จัดงานเทศกาล จัดมหรสพ หรือไม่		ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	
ควรเพราะ	เผยแพร่ให้คนทั่วไปรู้จัก	63	63.0
ควรเพราะ	เกิดการพัฒนาทางสัญจร	30	30.0
ควรเพราะ	ส่งเสริมเศรษฐกิจในชุมชน	56	56.0
ควรเพราะ	ส่งเสริมการรักษาท้องถิ่น	47	47.0
ไม่ควรเพราะระบบนิเวศน์		16	16.0
ไม่ควรเพราะเกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม		12	12.0
ไม่ควรเพราะ กระทบต่อสังคมวัฒนธรรมท้องถิ่น		2	2.0
5. ความคิดเห็น หากมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อดึงดูดการ ท่องเที่ยวรอบบึงบอระเพ็ด		ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	
เห็นด้วย เพราะ	ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น	57	57.0
เห็นด้วย เพราะ	เกิดความสามัคคี ร่วมมือกันในชุมชนมากขึ้น	54	54.0
เห็นด้วย เพราะ	มีสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมของชุมชน	56	56.0
เห็นด้วย เพราะ	ลดพื้นที่แหล่งเสื่อมโทรม	4	4.0
ไม่เห็นด้วยเพราะ	มีขยะในชุมชนเพิ่มขึ้น	18	18.0
ไม่เห็นด้วยเพราะ	สร้างความไม่สะดวกให้กับชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง	0	0.0
6. แนวโน้มที่แนะนำผู้เข้ามาท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด		ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	
แนะนำ เพราะ	เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่สวยงาม	40	40.0
แนะนำ เพราะ	การเดินทางสะดวก	67	67.0
แนะนำ เพราะ	ต้องการให้บึงขุนทะเลเป็นที่รู้จัก	10	10.0
แนะนำ เพราะ	ความคุ้มค่าของราคาในการท่องเที่ยวโดยรวม	4	4.0
ไม่แนะนำ เพราะ	ไม่มีเวลา	25	25.0
ไม่แนะนำ เพราะ	ไม่มีความรู้	29	29.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านกายภาพตั้งนี้ ระบบสาธารณูปโภคใดที่มีให้บริการไม่เพียงพอคือ อินเทอร์เน็ตร้อยละ 55 รองลงมาการกำจัดขยะ ร้อยละ 47 นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าควรมีร้านอาหารเพื่อรองรับการท่องเที่ยว ร้อยละ 58 รองลงมาเป็นศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้อยละ 51 บึงบอระเพ็ดควรมีสิ่งประกอบบริเวณ คือห้องน้ำ ร้อยละ 69 รองลงมาเป็นม้านั่งพักผ่อน ร้อยละ 68 ควรจะจัดให้มีการส่งเสริมกิจกรรม เช่น จัดงานเทศกาล จัดมหรสพ ร้อยละ 83 และไม่ควรร้อยละ 17 นักท่องเที่ยวเห็นด้วย หากมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อดึงดูดการท่องเที่ยวรอบบึงบอระเพ็ด ร้อยละ 78 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 22 นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มที่แนะนำผู้เข้ามาท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด ร้อยละ 69 ไม่แนะนำร้อยละ 31

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นด้วยหากมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมบึงบอระเพ็ดและมีแนวโน้มที่จะประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดให้บุคคลภายนอกได้รู้จัก เพราะบึงบึงบอระเพ็ดเป็นแหล่งธรรมชาติที่สวยงามและเห็นด้วยหากมีการจัดกิจกรรมอย่างเช่น การจัดงานเทศกาลต่างๆ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจในชุมชนแต่ปัจจุบันพื้นที่บึงบึงบอระเพ็ดยังขาดศักยภาพในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานเพื่อรองรับการท่องเที่ยว เช่น ร้านอาหาร ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเพื่อให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ขาดความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากความไม่มีมาตรฐานของถนน

4.2.4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบึงบอระเพ็ด ศึกษาจากแนวคิดการส่งเสริมกิจกรรมที่มีอยู่แล้วและปรับปรุงการใช้พื้นที่เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เน้นการแบ่งโซน กิจกรรมในพื้นที่

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักท่องเที่ยว

ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. แนวทางการอนุรักษ์พื้นที่บึงบอระเพ็ด	100	100
การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	44	44.0
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์	39	39.0
การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	2	2.0
การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้	5	5.0
การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	10	10
2. ภาพลักษณ์ชุมชนรอบบึงบอระเพ็ด	100	100
โดดเด่นในเรื่องการอยู่อาศัยแบบชุมชนดั้งเดิม	17	17.0
โดดเด่นในเรื่องเศรษฐกิจการค้า	2	2.0
โดดเด่นในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	78	78.0
โดดเด่นในเรื่องวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	3	3.0
3. ความต้องการพัฒนาทางสัญจรเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวันและการท่องเที่ยว	100	100
ทางบก	41	41.0
ทางน้ำ	23	23.0
ผสมทั้งทางบกทางน้ำ	36	36.0
4. ความต้องการพัฒนาภูมิทัศน์บึงบอระเพ็ด	100	100
พัฒนาไปสู่การอนุรักษ์ธรรมชาติ	89	89.0
พัฒนาไปสู่ภูมิทัศน์แบบย่านเศรษฐกิจการค้า	8	8.0
พัฒนาให้เป็นพื้นที่เกษตรกรรม	2	2.0
พัฒนาไปสู่ศูนย์กลางส่วนราชการ	1	1.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

5. ความต้องการให้ส่งเสริมกิจกรรมในบึงบอระเพ็ด	100	100
กิจกรรมถ่ายรูปธรรมชาติ	25	25.0
กิจกรรมส่องสัตว์/ดูนก	22	22.0
กิจกรรมศึกษา ท้องฟ้าและดาราศาสตร์	9	9.0
กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ	27	27.0
กิจกรรมพายเรือ	14	14.0
กิจกรรมขี่จักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ	13	13.0
กิจกรรมพักผ่อนด้วยเต็นท์	10	13.0

จากตารางที่ 4.4 พบว่านักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อม ภายภาพ ดังนี้ พื้นที่บึงบอระเพ็ดควรเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ร้อยละ 44 รองลงมาเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศร้อยละ 39 ชุมชนรอบบึงบอระเพ็ดควรมีภาพลักษณ์โดดเด่นในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ร้อยละ 78 รองลงมาโดดเด่นในเรื่องการอยู่อาศัยแบบชุมชนดั้งเดิม ร้อยละ 17 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการที่จะพัฒนาทางสัญจรทางบกเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวันและการท่องเที่ยว ร้อยละ 41 รองลงมา เป็นการผสมผสานทั้งทางบกและทางน้ำ ร้อยละ 36 ต้องการให้ส่งเสริมกิจกรรมการล่องเรือศึกษาธรรมชาติร้อยละ 27 รองลงมาเป็นกิจกรรมถ่ายรูปธรรมชาติ ร้อยละ 25 และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการพัฒนาภูมิทัศน์บึงบอระเพ็ดไปสู่รูปแบบการอนุรักษ์ธรรมชาติ ร้อยละ 89 รองลงมาพัฒนาไปสู่แบบย่านเศรษฐกิจการค้า ร้อยละ 8

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นร่วมกันว่าบึงบอระเพ็ดควรจะไปสู่การอนุรักษ์ธรรมชาติควบคู่ไปกับการพัฒนาภาพลักษณ์ของชุมชนในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติโดยพัฒนาให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเช่น การล่องเรือศึกษาธรรมชาติ กิจกรรมปลูกต้นไม้ ควบคู่ไปกับการพัฒนาเส้นทางสัญจรที่จะในชีวิตประจำวันและการท่องเที่ยวทั้งทางบกและทางน้ำให้เกิดความต่อเนื่องของการสัญจรทางเรือกับการสัญจรทางเท้าและถนนเช่นการเสริมทัศนียภาพริมน้ำการคำนึงถึงความสะอาดและความปลอดภัยความสวยงามในแนวถนน

4.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในพื้นที่

ตารางที่ 4.5 การจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามที่ประชาชนในพื้นที่

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	100	100
ชาย	52	52.0
หญิง	48	48.0
2. อายุ	100	100
18-35 ปี	54	54.0
36-60 ปี	37	37.0
60 ปีขึ้นไป	9	9.0
3. พื้นที่อาศัย	100	100
ตำบลแควใหญ่	42	42.0
ตำบลหนองปลิง	35	35.0
ตำบลพระนอน	23	23.0
4. ระดับการศึกษา	100	100
ประถมศึกษา	23	23.0
มัธยมศึกษา	17	17.0
อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า	6	6.0
ปริญญาตรี	47	47.0
ปริญญาตรีขึ้นไป	7	7.0
5. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่	100	100
ต่ำกว่า 1 ปี	11	11.0
1 – 5 ปี	31	31.0
6 – 10 ปี	11	11.0
11 – 15 ปี	11	11.0
16 – 20 ปี	9	9.0
ตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป	27	27.0
6. อาชีพ		
ข้าราชการ	10	10.0
รัฐวิสาหกิจ	4	4.0
นักเรียน / นักศึกษา	23	23.0
ทำสวน / ทำนา	20	20.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.5 พบว่าประชากรในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 52 ส่วนใหญ่มีอายุ 18-35 ปี ร้อยละ 54 รองลงมาอายุ 36-60 ปี ร้อยละ 37 ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบล แควใหญ่ ร้อยละ 42 รองลงมาเป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในตำบลแควใหญ่ ร้อยละ 35 ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 47 รองลงมาเป็นระดับประถมศึกษา ร้อยละ 23 ระยะเวลาในการอยู่อาศัย 1-5 ปี ร้อยละ 31 รองลงมาอาศัยเป็นระยะเวลา 20 ปีขึ้นไป ร้อยละ 27 ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนนักศึกษา ร้อยละ 23 รองลงมาประกอบอาชีพทำสวนทำนา ร้อยละ 20

4.2.6 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่
สภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ศึกษาจากกิจกรรมและการใช้พื้นที่รวมทั้งสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดกิจกรรมที่ส่งเสริมการอยู่อาศัยและการท่องเที่ยวโดยนำมากำหนดเป็นแนวการพัฒนาเส้นทาง การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบึงบอระเพ็ด

ตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่เป็นประชาชนในพื้นที่

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพพื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นในบึงบอระเพ็ด	ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	
บริเวณบึงบอระเพ็ด	95	95.0
พิพิธภัณฑสถานสัตว์น้ำจืด	33	33.0
บึงบัว	8	8.0
2. ลักษณะโดดเด่นบึงบอระเพ็ด	ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	
การพักผ่อนหย่อนใจ	95	95.0
การท่องเที่ยวในช่วงเทศกาล	33	33.0
การศึกษาธรรมชาติ	44	44.0
ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมนิยมประเพณี	17	17.0
พื้นที่ทำกิจกรรมของชุมชน	47	47
3. ประกอบกิจกรรมใดในบึงบอระเพ็ด	ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	
อาชีพ		
ประมง	13	13.0
ทำเกษตรกรรม	16	16.0
ค้าขาย	32	32.0
อยู่อาศัย		
อยู่ประจำ	70	70.0
อยู่ชั่วคราว	24	24.0
นันทนาการ		
ท่องเที่ยว	62	62.0
พักผ่อน	75	75.0
ทำกิจกรรมของชุมชน	36	36.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพพื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
4. สถานที่ที่นิยมทำกิจกรรมกลุ่ม (เช่น จัดงานเลี้ยง,จัดมหรสพ) ในชุมชนมากที่สุด	ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	
บริเวณรอบบึงบอระเพ็ด	74	74.0
สถานที่ราชการ	10	10.0
วัด	44	44.0
โรงเรียน	28	28.0
5. ปัญหาของพื้นที่ท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด	ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	
ขาดการจัดภูมิทัศน์	81	81.0
ไม่สะอาด รกร้าง เสื่อมโทรม	68	68.0
การเข้าถึงไม่สะดวกในบางพื้นที่	49	49.0
ห้องน้ำสาธารณะไม่เพียงพอ	93	93.0
การจัดที่นั่งพักผ่อนไม่เพียงพอ	60	60.0
ร้านค้าไม่เป็นระเบียบ	59	59.0
มีสถานที่ทำกิจกรรมของชาวบ้านน้อย	28	28.0
6. ปัญหาที่พบเกี่ยวกับการใช้เส้นทางสัญจรในบึงบอระเพ็ด	ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	
ถนนค่อนข้างคับแคบ	51	51.0
การจราจรติดขัด	14	14.0
ที่จอดรถไม่เพียงพอ	33	33.0
ขาดทางเท้าและเส้นทางจักรยาน	54	54.0
แสงสว่างจากไฟฟ้าตามท้องถนน	70	70.0
ถนนชำรุด	69	69.0

จากตารางที่ 4.6 พบว่าประชากรในพื้นที่ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพพื้นที่ ดังนี้ สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นในบึงบอระเพ็ด คือ บริเวณบึงบอระเพ็ด ร้อยละ 74 รองลงมาคืออุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ร้อยละ 52 บึงบอระเพ็ด เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีลักษณะโดดเด่นด้านการพักผ่อนหย่อนใจมากที่สุด ร้อยละ 95 รองลงมาเป็นพื้นที่ทำกิจกรรมของชุมชนร้อยละ 47 ลักษณะการประกอบกิจกรรมส่วนใหญ่จะเป็นการพักผ่อน ร้อยละ 75 รองลงมาเป็นการอยู่อาศัยประจำ ร้อยละ 70 สถานที่ที่นิยมทำกิจกรรมกลุ่มในชุมชนคือบริเวณบึงบอระเพ็ด ร้อยละ 74 รองลงมาเป็นการจัดกิจกรรมที่วัด ร้อยละ 44 ปัญหาที่พบในบริเวณบึงบอระเพ็ดส่วนใหญ่เป็นปัญหาห้องน้ำสาธารณะมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ ร้อยละ 93 รองลงมาคือการขาดการจัดภูมิทัศน์ ร้อยละ 81 ปัญหาที่พบเกี่ยวกับการใช้เส้นทางสัญจรในบึงบอระเพ็ด คือ ขาดแสงสว่างจากไฟฟ้าตามท้องถนนร้อยละ 70 รองลงมาถนนชำรุด ร้อยละ 69

ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันว่าบึงบอระเพ็ดมีลักษณะโดดเด่นด้านการพักผ่อนหย่อนใจและเป็นสถานที่สำหรับทำกิจกรรมในชุมชนแต่ปัจจุบันบึงบอระเพ็ดมีสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมยังขาดการพัฒนาเพื่อที่จะรองรับการท่องเที่ยว ปัญหาเกี่ยวกับการใช้เส้นทางสัญจรถนนมีสภาพชำรุด และค่อนข้างคับแคบ ทำให้การเข้าถึงไม่สะดวกในบางพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.7 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

ความต้องการด้านกายภาพบริเวณรอบๆ บึงบอระเพ็ดศึกษาจากความต้องการการใช้ สาธารณูปโภค-สาธารณูปการ เพื่อความสะดวกและส่งเสริมความเป็นอยู่

ตารางที่ 4.7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็น ประชาชน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านกายภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. ระบบสาธารณูปโภคที่มีให้บริการไม่เพียงพอ	ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	
ไฟฟ้า	64	64.0
โทรศัพท์	48	48.0
ประปา	45	45.0
อินเทอร์เน็ต	55	55.0
ระบบขนส่ง	31	31.0
ถนน	52	52.0
การกำจัดขยะ	58	58.0
การระบายน้ำ	35	35.0
2. ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว	ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	
ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	77	
Home stay	30	
พักผ่อนด้วยเต็นท์	38	
ร้านอาหาร	67	
ศูนย์จำหน่ายของที่ระลึก	43	
ศูนย์รักษาความปลอดภัย	62	
3. หากปรับปรุงสภาพแวดล้อมจะประกอบกิจกรรมใดเพิ่มเติม		
อาชีพ		
บริการร้านอาหาร	40	40.0
บริการเกี่ยวกับยานพาหนะ	31	31.0
บริการนำเที่ยว	35	35.0
สปา	9	9.0
จำหน่ายสินค้าประมง	16	16.0
จำหน่ายสินค้าทางการเกษตร	11	11.0
ผลิตและจำหน่ายสินค้าที่ระลึก	29	29.0
จำหน่าย/ให้เช่าอุปกรณ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยว	20	20.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านกายภาพ	จำนวน	ร้อยละ
3. หากปรับปรุงสภาพแวดล้อมจะประกอบกิจกรรมใดเพิ่มเติม	ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	
พักอาศัย		
บริการที่พักแบบรีสอร์ท	20	20.0
บริการที่พักแบบ Home stay	24	24.
กิจกรรมนันทนาการ		
ล่องเรือศึกษาธรรมชาติ	82	82.0
ปั่นจักรยานศึกษาธรรมชาติ	65	65.0
กางเต็นท์พักผ่อน	39	39.0
4. บึงบอระเพ็ดควรมีสิ่งประกอบอะไรบ้าง	ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	
ป้ายบอกข้อมูล	74	74.0
ถังขยะ	88	88.0
ศาลาที่พัก	82	82.0
ไฟฟ้าและแสงสว่าง	77	77.0
โทรศัพท์สาธารณะ	58	58.0
ห้องน้ำสาธารณะ	96	96.0
ม้านั่งพักผ่อน	76	76.0
ป้ายบอกทาง	39	39.0
ซุ้มโฆษณา	15	15.0
ที่ดื่มให้บริการ	66	66.0
5. มีแนวโน้มที่แนะนำผู้อื่นมาท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดหรือไม่	ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	
แนะนำ เพราะ ต้องการส่งเสริมรายได้ในชุมชน	59	59
แนะนำ เพราะ ต้องการส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน	84	84
แนะนำ เพราะ ต้องการให้ชุมชนเป็นที่รู้จัก	79	79.0
ไม่แนะนำ เพราะ ไม่มีเวลา	1	1.0
ไม่แนะนำ เพราะ ไม่มีความรู้	1	1.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.7 พบว่าประชากรในพื้นที่ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านกายภาพของพื้นที่บึงบอระเพ็ด ดังนี้ ระบบสาธารณสุขปภคโคใดที่มีให้บริการไม่เพียงพอ คือ ระบบไฟฟ้า ร้อยละ 64 รองลงมาเป็นการกำจัดขยะ ร้อยละ 58 ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ร้อยละ 77 รองลงมาเป็นร้านอาหาร ร้อยละ 67 ประชากรในพื้นที่ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นหากมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมบึงบอระเพ็ดแล้วจะประกอบกิจกรรมนันทนาการด้านการล่องเรือศึกษาธรรมชาติ ร้อยละ 82 รองลงมาเป็นการปั่นจักรยานศึกษาธรรมชาติ ร้อยละ 65 บึงบอระเพ็ดควรมีสิ่งประกอบบริเวณเพิ่ม คือ ห้องน้ำสาธารณะ ร้อยละ 96 รองลงมาเป็น ถังขยะ ร้อยละ 88 ประชากรส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่แนะนำให้ผู้อื่นมาท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด ร้อยละ 98 เพราะต้องการส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน ร้อยละ 84 รองลงมาเพราะต้องการให้ชุมชนเป็นที่รู้จัก ร้อยละ 79 ควรจะจัดให้มีการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวรอบบึงบอระเพ็ด เช่น จัดงานเทศกาล งานมหรสพ ร้อยละ 96 เพราะต้องการส่งเสริมเศรษฐกิจในชุมชน ร้อยละ 72 รองลงมาคือ การเพิ่มอาชีพให้คนในชุมชน ร้อยละ 66 ประชากรส่วนใหญ่เห็นด้วยหากมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อดึงดูดการท่องเที่ยวรอบบึงบอระเพ็ด ร้อยละ 100 เพราะต้องการเห็นการเกิดความสามัคคี ร่วมมือกันในชุมชนมากขึ้น ร้อยละ 75 รองลงมาเพราะมีสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมของชุมชน ร้อยละ 74

ประชากรในพื้นที่เห็นด้วยหากมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อดึงดูดการท่องเที่ยวและควรจัดให้มีการส่งเสริมกิจกรรม เช่น การจัดงานเทศกาลในช่วงต่างๆ และประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเพื่อเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจและเพิ่มอาชีพให้คนในชุมชน แต่ทั้งนี้พื้นที่บึงบอระเพ็ดยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวและคนในชุมชนอยู่มาก เช่น ระบบสาธารณสุขพื้นฐาน ห้องน้ำสาธารณะที่มีสภาพทรุดโทรมไม่สามารถใช้งานได้ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่ต้องการข้อมูลการท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด เป็นต้น หากมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมบึงบอระเพ็ดแล้วประชากรส่วนใหญ่สนใจจะประกอบอาชีพด้านการบริการร้านอาหารและบริการนำเที่ยวซึ่งเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมเศรษฐกิจให้คนในชุมชนมีรายได้

4.2.8 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบึงบอระเพ็ด

แนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวแบบไร้มลภาวะเพื่อการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนบึงบอระเพ็ด ศึกษาจากแนวคิดการส่งเสริมกิจกรรมที่มีอยู่แล้วและปรับปรุงการใช้พื้นที่เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เน้นการแบ่งโซน กิจกรรมในพื้นที่

ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเส้นทางทางท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนในพื้นที่

ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1.แนวทางการอนุรักษ์พื้นที่บึงบอระเพ็ดควรเป็นไปในทิศทางใด	100	100
การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	55	55.0
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์	20	20.0
การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	1	1.0
การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้	9	9.0
การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	15	15.0
2. ชุมชนรอบบึงบอระเพ็ดควรมีภาพลักษณ์อย่างไร	100	100
โดดเด่นในเรื่องการอยู่อาศัยแบบชุมชนดั้งเดิม	12	12.0
โดดเด่นในเรื่องเศรษฐกิจการค้า	10	10.0
โดดเด่นในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	71	71.0
โดดเด่นในเรื่องวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	7	7.0
3. ต้องการพัฒนาทางสัญจรใดเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวันและการท่องเที่ยว	100	100
ทางบก	41	41.0
ทางน้ำ	23	23.0
ผสมทั้งทางบกทางน้ำ	36	36.0
4. ต้องการให้ส่งเสริมกิจกรรมใดบ้างในบึงบอระเพ็ด	ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	
กิจกรรมถ้ำรูปธรรมชาติ	60	60.0
กิจกรรมส่องสัตว์/ดูนก	61	61.0
กิจกรรมศึกษา ท้องฟ้าและดาราศาสตร์	25	25.0
กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ	74	74.0
กิจกรรมขี่จักรยาน	50	50.0
กิจกรรมปลูกต้นไม้/บัวแดง	50	50.0
กิจกรรมขี่จักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ	81	81.0
กิจกรรมพักผ่อนด้วยเต็นท์	45	45.0
กิจกรรมเครื่องร่อนขนาดเล็ก	28	28.0
5. ต้องการพัฒนาภูมิทัศน์บึงบอระเพ็ดไปสู่รูปแบบใด	100	100
พัฒนาไปสู่เส้นทางจักรยาน	83	83.0
พัฒนาไปสู่ภูมิทัศน์แบบย่านเศรษฐกิจการค้า	7	7.0
พัฒนาให้เป็นพื้นที่เกษตรกรรม	10	10.0
พัฒนาไปสู่การอนุรักษ์ธรรมชาติ	0	0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.8 พบว่าประชากรในพื้นที่ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเส้นทางทางท่องเที่ยวแบบไร้มลภาวะดังนี้ พื้นที่บึงบอระเพ็ดควรเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ร้อยละ 55 รองลงมาเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศร้อยละ 20 ชุมชนรอบบึงบอระเพ็ดควรมีภาพลักษณ์โดดเด่นในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ร้อยละ 71 รองลงมาโดดเด่นในเรื่องการอยู่อาศัยแบบชุมชนดั้งเดิม ร้อยละ 12 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการที่จะพัฒนาทางสัญจรทางบกเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวันและการท่องเที่ยว ร้อยละ 39 รองลงมา เป็นการสัญจรทางน้ำ ร้อยละ 31 ต้องการให้ส่งเสริมกิจกรรมการขี่จักรยานตามเส้นทางธรรมชาติร้อยละ 81 รองลงมาเป็นกิจกรรมล่องเรือธรรมชาติ ร้อยละ 74 และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการพัฒนาภูมิทัศน์บึงบอระเพ็ดไปสู่รูปแบบการอนุรักษ์ธรรมชาติ ร้อยละ 83 รองลงมาพัฒนาให้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมร้อยละ 10

ประชากรในพื้นที่ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าบึงบอระเพ็ดควรจะให้ไปสู่การอนุรักษ์ธรรมชาติควบคู่ไปกับการพัฒนาภาพลักษณ์ของชุมชนในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและพื้นที่เกษตรกรรมโดยพัฒนาให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การล่องเรือศึกษาธรรมชาติ ปั่นจักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ ควบคู่ไปกับการพัฒนาเส้นทางสัญจรที่จะใช้ในการชีวิตประจำวันและการท่องเที่ยวทั้งทางบกและทางน้ำให้เกิดความต่อเนื่องของการสัญจรทางเรือกับการสัญจรทางเท้าและถนนเช่นการเสริมทัศนียภาพริมน้ำการคำนึงถึงความสะอาดและความปลอดภัยความสวยงามในแนวถนน

4.3 บทสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจและสังเกต

จากการศึกษาสภาพทั่วไปของพื้นที่บึงบอระเพ็ดที่ผ่านการเปลี่ยนแปลงตามวิถีชีวิตชุมชนและกระแสการพัฒนาการท่องเที่ยวซึ่งสามารถสรุปปัญหาและข้อจำกัดได้ดังนี้

1. ลักษณะประชากรท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวที่มีผลต่อการวางผังเมือง

ประชากรและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในการพัฒนาพื้นที่บึงบอระเพ็ดให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ยั่งยืนและส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนซึ่งผลต่อรูปแบบการพัฒนาภาพลักษณ์ของชุมชนในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

2. สภาพแวดล้อมรอบบึงบอระเพ็ดในปัจจุบันต้องการการวางผังเมือง

สภาพแวดล้อมในปัจจุบันพบว่าพื้นที่บึงบอระเพ็ดมีสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมสังเกตได้จากสภาพดินเลนจากตะกอนดินที่น้ำพัดพาเข้ามาสู่บึง การตายที่บวมของพืชสัตว์ในบึง การถ่ายเทของเสียลงสู่บึงซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพของน้ำในบึงอันเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญที่สุดของระบบนิเวศนี้ จนอาจก่อความเสียหายย้อนกลับ (Adverse effect) ต่อการดำรงชีพของประชาชนที่เกี่ยวข้องในที่สุด ปัจจุบันบึงบอระเพ็ดมีแนวโน้มที่จะตื้นเขิน แปรสภาพไป สืบเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของวัชพืชน้ำ เช่น ผักตบชวา ต้นกก สาหร่าย เป็นต้น พืชเหล่านี้เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วและปกคลุมพื้นที่ผิวน้ำส่วนใหญ่ของบึง รวมทั้งขึ้นอยู่อย่างหนาแน่นตามขอบบึง ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการขยายตัวของชุมชนประกออบกับสภาพของพื้นที่ซึ่งไม่ได้รับการพัฒนาเพื่อที่จะรองรับการท่องเที่ยวและกิจกรรมของชุมชนได้เนื่องจากการขยายตัวของประชากร ซึ่งเป็นปัญหาที่สัมผัสได้อย่างชัดเจนและส่งผลกระทบต่อความต้องการในการรองรับการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาควบคู่ไปกับลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ ซึ่งต้องการการจัดการทางด้านสิ่งแวดล้อมความต้องการพื้นที่โล่งหรือพื้นที่สีเขียว จากสาเหตุนี้การวางผัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมืองจึงถูกนำมาใช้เพื่อแก้ปัญหาการขยายตัวของประชากรและการใช้ที่ดิน จึงจำเป็นต้องมีการวางผังเมืองเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและป้องกันการเติบโตของเมืองแบบไร้ทิศทาง

3. สาธารณูปโภค สาธารณูปการที่ประชาชนและนักท่องเที่ยวบริเวณรอบบึงบอระเพ็ดต้องการ

การศึกษารูปแบบความต้องการของนักท่องเที่ยวและคนในชุมชนในเขตพื้นที่บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ จากการศึกษาโดยใช้แบบสำรวจและสังเกต และการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามด้วยแบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและคนในชุมชนที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตพื้นที่บึงบอระเพ็ดจะพบว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวและประชาชนส่วนใหญ่ต้องการระบบสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้าแสงสว่าง การกำจัดขยะ ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งประกอบบริเวณนั้นยังขาดที่จอดรถในบางพื้นที่ ร้านค้าจำหน่ายอาหารมีจะเป็นรูปแบบเพิงไม้ไผ่ซึ่งเป็นสิ่งก่อสร้างแบบชั่วคราว ห้องน้ำสาธารณะ ที่มีสภาพทรุดโทรมไม่สามารถใช้งานได้ ที่นั่งพักผ่อน ศูนย์บริการแหล่งท่องเที่ยว ศูนย์บริการด้านความปลอดภัยและศาลาที่พักในพื้นที่ท่องเที่ยวซึ่งมีความชำรุดและส่วนใหญ่เป็นแบบชั่วคราวโดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเป็นครอบครัว และกลุ่มเพื่อน ต้องการทำกิจกรรมร่วมกันซึ่งต้องการความสะดวกสบาย ความปลอดภัย และความประทับใจจากแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งบึงบอระเพ็ดยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะรองรับกิจกรรมต่างๆได้ ซึ่งปัญหานี้ยังไม่ได้มีการจัดออกแบบพื้นที่เป็นสัดส่วนตามกิจกรรมที่นำเสนอได้จากการสอบถามนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่เห็นด้วยหากมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมบึงบอระเพ็ดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดให้บุคคลภายนอกได้รู้จักและมีความคิดเห็นสอดคล้องกันหากมีการจัดกิจกรรมภายในบึงขุนทะเลเพราะเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจให้คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ส่วนนักท่องเที่ยวเห็นด้วยเพราะมีสถานที่สำหรับทำกิจกรรมเพิ่มขึ้นและได้เผยแพร่ให้คนทั่วไปได้รู้จักบึงบอระเพ็ด

จากข้อมูลเหล่านี้จะนำมาวิเคราะห์และนำไปสู่การนำเสนอสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติมที่ควรจะมีในระยะเริ่มต้นเพื่อส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว จากผลสำรวจข้อมูลดังกล่าวข้างต้นซึ่งมีความสอดคล้องกับศูนย์วิจัยป่าไม้ ได้ศึกษาการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวได้กล่าวไว้ว่าสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเป็นการสนองความต้องการของผู้มาเยือนในการประกอบกิจกรรมนันทนาการในแง่ของประโยชน์ใช้สอยและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวซึ่งผลการวิจัยเชื่อมโยงกับการศึกษาความต้องการของคนในชุมชนและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวบึงบอระเพ็ดในด้านการอำนวยความสะดวกชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว

4. แนวโน้มมีการวางผังเมืองบึงบอระเพ็ดเพื่อการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

นักท่องเที่ยวและประชากรในพื้นที่ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าบึงบอระเพ็ดควรพัฒนาให้ไปสู่การอนุรักษ์ธรรมชาติควบคู่ไปกับพัฒนาสภาพลักษณะของชุมชนในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและพื้นที่เกษตรกรรมโดยพัฒนาให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเช่น การล่องเรือศึกษาธรรมชาติ ปั่นจักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ จากการตอบแบบสอบถามจากข้อที่เกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพต้องการต้องการควบคู่ไปกับการพัฒนาเส้นทางสัญจรที่จะในชีวิตประจำวันและการท่องเที่ยวทั้งทางบกและทางน้ำให้เกิดความต่อเนื่องของการสัญจรทางเรือกับการสัญจรทางเท้าและถนนเช่นการเสริมทัศนียภาพริมน้ำการคำนึงถึงความสะดวกและความปลอดภัยความสวยงามในแนวถนน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ผู้วิจัยขอเสนอขั้นตอนการศึกษาโดยสรุป ดังต่อไปนี้

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณบึงบอระเพ็ด
2. เพื่อทำการศึกษาความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด
3. เพื่อเสนอแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงบอระเพ็ด เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

5.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชากรในพื้นที่บึงบอระเพ็ดจำนวน 96,406 คน และผู้เยี่ยมเยือนบึงบอระเพ็ดจำนวน 686,756คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชากรในพื้นที่บึงบอระเพ็ด จำนวน100 คน และผู้เยี่ยมเยือนบึงบอระเพ็ด จำนวน 100 คน

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การรวบรวมข้อมูลการวิจัยการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ ใช้เครื่องมือการวิจัย 2 แบบ ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1.3.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นจะรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ ประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว จะเป็นข้อมูลด้านความคิดเห็นส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างต่อการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบึงบอระเพ็ด บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์โดยครอบคลุมข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ การประกอบอาชีพ จำนวนปีที่อยู่อาศัยในพื้นที่

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณบึงบอระเพ็ด

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความต้องการด้านกายภาพของชุมชนในท้องถิ่นและผู้นักท่องเที่ยว บึงบอระเพ็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นถึงแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบ บึงบอระเพ็ดเพื่อการท่องเที่ยว

5.1.3.2 ข้อมูลจากการสำรวจและสังเกตผู้วิจัยจะทำการออกแบบและวางแผนการ ดำเนินงานตามขั้นตอนต่อไปนี้

(1) รวบรวมข้อมูลด้านเอกสารสิ่งพิมพ์ แผนที่ ภาพถ่ายและข้อมูลจาก Website ที่เกี่ยวข้อง

(2) ร่างแบบสังเกตกรณีศึกษา โดยรวบรวมข้อมูลในลักษณะสภาพแวดล้อม ทางด้านสถาปัตยกรรมบริเวณรอบบึงบอระเพ็ดโดยทำการสำรวจลักษณะของพื้นที่,สำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปโภค,สำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปการ,สำรวจรูปแบบ กิจกรรมการท่องเที่ยว,สำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน

(3) นำแบบสำรวจและแบบสอบถามความคิดเห็นไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ

(4) ทำการสำรวจและสังเกตกรณีศึกษาบริเวณรอบๆบึงบอระเพ็ด ครอบคลุม ตำบลแควใหญ่ ตำบลหนองปลิง ตำบลพระนอน ระยะเวลารวมทั้งสิ้น 2 สัปดาห์

(5) สรุปผลการสำรวจและสังเกตจากบริเวณพื้นที่รอบๆบึงบอระเพ็ด

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ แบบสำรวจและสังเกตและแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและโดยแบ่งตามขั้นตอน การดำเนินงานดังนี้

5.1.4.1 ผู้วิจัยติดต่อส่วนงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังสำนักงานเทศบาล เมืองนครสวรรค์ และองค์การบริหารส่วนตำบลแควใหญ่ เพื่อขอข้อมูลที่จำเป็นต่อการวิจัยและข้อมูล ทางด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวรวมถึงขอความร่วมมือในการเก็บรวม รวบรวมข้อมูลกับประชากรและกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่

5.1.4.2 ผู้วิจัยจัดเตรียมแบบสำรวจการสังเกตและแบบสอบถามความคิดเห็นที่แก้ไข สมบูรณ์เรียบร้อยแล้วเพื่อที่จะไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในพื้นที่และกลุ่มตัวอย่างที่ เป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในเขตพื้นที่ศึกษาตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้

(1) ผู้วิจัยทำการลงพื้นที่ภาคสนามระยะเวลารวมทั้งสิ้น 2 สัปดาห์ คือ ระหว่าง วันที่ 1 กันยายน 2557 ถึง 14 กันยายน 2557 โดยใช้แบบสำรวจและการสังเกตสภาพแวดล้อมทาง กายภาพการณปัจจุบันของพื้นที่เพื่อศึกษาการการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวแบบไร้มลภาวะเพื่อ การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์

(2) ผู้วิจัยทำการลงพื้นที่ภาคสนามโดยใช้แบบสอบถามระยะเวลารวมทั้งสิ้น 2 สัปดาห์ คือระหว่างวันที่ 20 พฤศจิกายน 2557 ถึง 27 พฤศจิกายน 2557 ความคิดเห็นกับกลุ่ม เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นไปใช้ประโยชน์ในทางที่ไม่ควรกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างที่เป็นประชาชนในพื้นที่และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในเขตพื้นที่ศึกษา เพื่อทำการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงบอระเพ็ดเพื่อการท่องเที่ยว

(3) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทำแบบสอบถามความคิดเห็นและจากการสำรวจการสังเกตในเขตพื้นที่ศึกษา

(4) นำข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจการสังเกตและจากแบบสอบถามความคิดเห็นที่ต้องทำการคัดแยกข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประมวลผลได้กับส่วนที่ต้องทำการเก็บข้อมูลซ่อมแซม

(5) ลงพื้นที่ภาคสนามเก็บข้อมูลส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์อีกครั้ง ระยะเวลารวมทั้งสิ้น 1 สัปดาห์คือระหว่างวันที่ 20 พฤศจิกายน 2557 ถึง 27 พฤศจิกายน 2557

(6) สรุปผลการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นและแบบสำรวจการสังเกตไปทำการวิเคราะห์ต่อไป

5.1.5 ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้แสดงผลวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงบอระเพ็ด โดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

5.1.5.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณบึงบอระเพ็ด

จากลักษณะพื้นที่พบว่าบึงบอระเพ็ดมีภูมิทัศน์ที่งดงามทางธรรมชาติและวิถีชีวิต และมีความสำคัญทั้งในเชิงนิเวศวิทยาและสถานะเศรษฐกิจสังคมของจังหวัดนครสวรรค์แต่ลักษณะทางทัศนียภาพของพื้นที่ยังขาดจุดดึงดูดความสนใจและไม่สามารถสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวและชุมชนได้มากพอเนื่องจากพื้นที่ยังไม่ได้รับการปรับปรุงภูมิทัศน์ซึ่งสนองตอบการท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดมีสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมเนื่องจากการขยายตัวของชุมชนโดยเฉพาะในพื้นที่ส่วนที่เป็นย่านการค้าและที่อยู่อาศัยฝั่งตำบลแควใหญ่ประกอบกับสาธารณูปโภคสาธารณูปการของพื้นที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาเพื่อที่จะรองรับกิจกรรมต่างๆของชุมชนได้

5.1.5.2 ความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

จากการสอบถามความคิดเห็นของคนในชุมชนพบว่าส่วนใหญ่ต้องการเห็นการพัฒนาสภาพแวดล้อมของบึงบอระเพ็ดเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและพัฒนาสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยและดำเนินวิถีชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตที่ดี และต้องการเศรษฐกิจที่ดีขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนมีรายได้จากการมาเที่ยวของนักท่องเที่ยวและคนในชุมชนยังได้รับประโยชน์ร่วมกับนักท่องเที่ยวอีกด้วย ส่วนนักท่องเที่ยวต้องการความสะดวกสบายความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความรื่นรมย์ของสภาพแวดล้อมและความประทับใจจากการมาเที่ยว

5.1.5.3 เสนอแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพชุมชนรอบบึงบอระเพ็ดเพื่อการท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษาข้อมูล แบบสัมภาษณ์ การสำรวจและสังเกตบริเวณบึงบอระเพ็ดพบว่ายังขาดการพัฒนาด้านภูมิทัศน์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้กล่าวไปแล้วในการศึกษาทางกายภาพและความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้เยี่ยมเยือนบึงบอระเพ็ดเพื่อเสนอเป็นแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพบึงบอระเพ็ดเพื่อการท่องเที่ยวตามยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดนครสวรรค์

5.2 อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ มีข้อสรุปผลการวิจัยด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นและผู้เยี่ยมเยือนและเสนอแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพบึงบอระเพ็ดและกิจกรรมนันทนาการต่างๆเข้าด้วยกันซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาและใช้ประโยชน์ในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยมีการแยกเป็นส่วนประกอบที่สำคัญดังต่อไปนี้

5.2.1 สภาพแวดล้อมปัจจุบันทางกายภาพที่มีผลต่อการท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมของพื้นที่บึงบอระเพ็ด ซึ่งเป็นแหล่งน้ำจืดที่คล้ายทะเลสาบขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศ มีเนื้อที่ประมาณ 132,737 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 3 อำเภอ

จากการศึกษาและสำรวจพบว่าในสภาพปัจจุบันทางกายภาพของพื้นที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำประกอบด้วยพื้นที่ส่วนที่เป็นพื้นดินและพื้นน้ำมีความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืช สัตว์และวิถีชีวิตชาวบ้านริมน้ำที่น่าสนใจแต่ศักยภาพของพื้นที่ส่วนใหญ่ยังขาดการพัฒนาการปรับปรุงภูมิทัศน์และขาดการบริหารจัดการที่ถูกต้องทำให้แหล่งท่องเที่ยวขาดความน่าสนใจสภาพพื้นที่ที่มีความเสื่อมโทรม อีกทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวมีข้อจำกัดทั้งทางด้านจำนวนและคุณภาพ สาธารณูปโภคต่างๆ เช่น ที่จอดรถ ห้องน้ำ ศูนย์บริการข้อมูล และขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดีเพื่อที่จะรองรับกิจกรรมต่างๆของชุมชนได้ ซึ่งนอกจากจะสนองความต้องการของชุมชนแล้วยังเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดนครสวรรค์ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนครสวรรค์ (2555-2559) ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวมีศักยภาพสูงที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติในเขตเมืองและจังหวัดใกล้เคียง โดยลักษณะที่ตั้งของพื้นที่มีเส้นทางในการเข้าถึงได้สะดวกต่อการเดินทางโดยห่างจากตัวเมืองประมาณ 10 กิโลเมตร และเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ในบริเวณใกล้เคียง

5.2.2 การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อกำหนดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมแล้วสามารถนำมากำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว ตามลักษณะการใช้ประโยชน์พื้นที่ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในเขตพื้นที่บึงบอระเพ็ด ตามกรอบแนวคิดและทฤษฎี ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดกิจกรรมต่างๆเพิ่มขึ้นโดยมีเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่บริเวณนั้นๆ โดยมีกิจกรรมต่างๆ ดังนี้ กิจกรรมการล่องเรือศึกษาธรรมชาติ กิจกรรมส่อง/ดูนก กิจกรรมถ่ายรูป กิจกรรมชมทิวทัศน์ธรรมชาติในบรรยากาศที่สงบ ซึ่งจักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ กิจกรรมพักผ่อนด้วยเต็นท์ กิจกรรมพักผ่อนรับประทานอาหาร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของช่อแพร ทินพรรณ (2544:22) สรุปว่า เป็นบริเวณที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้ประกอบกิจกรรมต่างๆ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ นอกจากการปรับปรุงทางด้านกายภาพแล้วยังอาจต้องช่วยส่งเสริมด้วยกิจกรรมต่างๆตามช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้ที่ท่องเที่ยวนั้นมีจุดดึงดูดความสนใจของคนในเมืองและนักท่องเที่ยวมากขึ้น กิจกรรมเหล่านี้ล้วนมีความจำเป็นต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกมารองรับ โดยผู้วิจัยกำหนดไว้ดังนี้

5.2.2.1 เส้นทางศึกษาธรรมชาติทางเรือ เป็นกิจกรรมที่ใช้เส้นทางลำน้ำที่มีอยู่เดิม เนื่องจากสภาพพื้นที่ที่มีความเป็นธรรมชาติและสวยงาม สอดคล้องกับ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2541:72) กล่าวไว้ว่า การตัดเส้นทางทางท่องเที่ยวควรมีส่วนช่วยให้นักท่องเที่ยวเข้าไปสัมผัสธรรมชาติ โดยไม่สร้างผลกระทบต่อพื้นที่

5.2.2.2 เส้นทางศึกษาธรรมชาติโดยจักรยาน กำหนดใช้เส้นทางของถนนรอบบึงบอระเพ็ดเดิมเพื่อลดการทำลายของพื้นที่และเป็นการเพิ่มกิจกรรมในพื้นที่ด้วย และเนื่องจากเส้นทางนี้เป็นเส้นทางที่มีปริมาณรถน้อย จุดเริ่มต้นสามารถวนกลับมาถึงจุดเดิมได้ มีวิถีชีวิตของชาวบ้านที่น่าสนใจ ไม่ว่าจะเป็นการประกอบอาชีพ สภาพบ้านเรือน วิถีชีวิตความเป็นอยู่ซึ่งล้วนคงความเป็นสภาพธรรมชาติที่สวยงาม เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียง และมีศักยภาพในการพัฒนาเส้นทางจักรยานได้ ซึ่งผู้วิจัยจัดให้มีบริเวณไหล่ทางทั้งสองด้านของถนนเป็นทางจักรยาน ไหล่ทางมีความกว้างไม่น้อยกว่า 0.70 เมตร มีริมเงาไม้เป็นระยะๆ มีป้ายบอกทิศทางและมีจุดแวะพักเป็นช่วงๆและมีป้ายสื่อความหมายเพื่อการศึกษาธรรมชาติเป็นระยะ สอดคล้องกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2541:73) กล่าวไว้ว่า ทางจักรยานควรมีป้ายบอกทิศทางเป็นระยะ เส้นทางจักรยานไกลอาจมีจุดแวะพักเป็นช่วงๆ

5.2.2.3 บริเวณที่นั่งพักผ่อนหย่อนใจ กำหนดให้อยู่ในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมทั้งในด้านบรรยากาศ ความสวยงามและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว กำหนดให้ประกอบกิจกรรมชมทิวทัศน์ธรรมชาติในบรรยากาศที่สงบ พักผ่อน รับประทานอาหาร กำหนดเป็นศาลาหรือซุ้มริมน้ำเป็นอาคารขนาดเล็กจุ 3-5 คน ขนาดใหญ่จุประมาณ 10 คน และมานั่งเพื่อความผ่อนคลาย โดยทำจากวัสดุธรรมชาติที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น มีความทนทาน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดให้ใช้ไม้ในบางส่วนเพื่อความสวยงามและใช้คอนกรีตเพื่อความคงทนต่อสภาพแวดล้อมและการใช้งาน ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2541:97) กำหนดให้มีการจัดสร้างเท่าที่จำเป็นเน้นประโยชน์ใช้สอย เน้นความกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติและวัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น เพื่อความสะดวกในการซ่อมแซม

5.2.2.4 ส่วนบริการนักท่องเที่ยว เป็นบริเวณที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกต่างๆแบ่งออกตามประเภทการใช้ ซึ่งได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้มาเยือน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกอบด้วย ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านอาหาร ห้องน้ำสาธารณะ ท่าเทียบเรือท่องเที่ยว ศาลาพักผ่อน ม้านั่ง ทางเดินเท้า ถังขยะ ลานจอดรถ ป้ายแสดงข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ป้ายจราจร โทรศัพท์สาธารณะซึ่งส่วนบริการเหล่านี้ต้องเข้าถึงได้สะดวก ดังที่ ณรงค์ฤทธิ์ สุขปรากการ (2540:67) สรุปว่า ศูนย์กลางของการบริการนักท่องเที่ยวและที่ตั้งของสิ่งก่อสร้างควรอยู่ในบริเวณที่สะดวกต่อการเข้าถึงพื้นที่ ทั้งนี้การกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆทั้งอาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ควรมีรูปแบบลักษณะที่เหมาะสม ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมโดยรวมของพื้นที่

5.2.3 แนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

จากการศึกษาข้อจำกัดและโอกาสในการพัฒนาพร้อมนโยบายของแผนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดนครสวรรค์ สามารถวางแผนแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

5.2.3.1 แนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว

ในด้านหลักในการปฏิบัติเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้วยศักยภาพของสภาพพื้นที่ที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวซึ่งสามารถพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยการพัฒนาสภาพภูมิทัศน์ให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมธรรมชาติ สุนทรียภาพของแหล่งท่องเที่ยวและชุมชน ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยว ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจำหน่ายของที่ระลึกจากผลิตผลของชาวบ้าน และจัดกิจกรรมเทศกาลท่องเที่ยวตามประเพณีท้องถิ่นเพื่อดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวเพิ่มขึ้นอีกทั้งยังเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนโดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยว สภาพแวดล้อม โดยการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้าสู่สถานที่ท่องเที่ยวซึ่งมีความเปราะบางในระบบนิเวศ เร่งประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อทุกรูปแบบเพื่อให้นักท่องเที่ยวทราบข้อมูลในภาพลักษณ์ที่ดีของบึงบอระเพ็ด สนับสนุนให้มีการจัดตั้งองค์กรชุมชน องค์กรเอกชนด้านการท่องเที่ยวเพื่อรวมตัวกันพัฒนาการท่องเที่ยวของ บึงบอระเพ็ด ซึ่งสอดคล้องกับSchaller(1999) ได้กล่าวถึงหลักการการพัฒนาการท่องเที่ยวออกเป็นดังนี้

- (1) มุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวในประเทศก่อนเป็นลำดับแรก ส่วนการพัฒนาการท่องเที่ยวระหว่างประเทศนั้นจะต้องเหมาะสมกับระบบสาธารณูปโภคที่รองรับเป็นสำคัญ
- (2) ประชาชนในท้องถิ่นจะต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโครงการต่างๆที่จะมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนส่วนใหญ่ในพื้นที่
- (3) ต้องคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับ(Carrying Capacity) ของจำนวนนักท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว ชุมชนท้องถิ่น ทรัพยากรการท่องเที่ยว สภาพแวดล้อม โดยการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้าสู่สถานที่ท่องเที่ยวซึ่งมีความเปราะบางในระบบนิเวศ
- (4) มุ่งใช้วัสดุและผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นเป็นสำคัญ
- (5) มุ่งเน้นการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น โดยมุ่งประโยชน์ในระยะยาวของชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(6) จะต้องให้ความสำคัญกับคุณค่าของสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมทั้งนี้เพราะสิ่งแวดล้อม ทั้งสองเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอยู่ในตัวเองซึ่งจะต้องให้ความสำคัญไม่เฉพาะเพียงแต่เป็นสิ่งที่ใช้ในการรองรับการพัฒนาเท่านั้น

(7) หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจะต้องร่วมมือกันในการดำเนินงานอย่างมีความเสมอภาคและยึดหลักการอย่างเคร่งครัด

(8) ควรมีการกำหนดบริเวณที่จะจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้มีความชัดเจน

(9) จัดเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับนักท่องเที่ยว เช่น ข้อมูลการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ประวัติชุมชน ลักษณะที่สำคัญของแหล่งท่องเที่ยว ข้อมูลการเดินทางเข้าออกแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

(10) ส่งเสริมและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียงเพื่อช่วยลดความแออัดให้กับพื้นที่

(11) ควบคุมสิ่งก่อสร้างต่างๆในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวให้มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม

(12) ควบคุมระบบการกำจัดของเสียและสิ่งปฏิกูลที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยว

5.2.3.2 แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อม

จากข้อมูลด้านแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมในพื้นที่ซึ่งเป็นบริเวณที่มีลักษณะผสมผสานระหว่างพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่อยู่อาศัยแบบชุมชนเมืองและพื้นที่สวนท่องเที่ยวซึ่งแต่ละส่วนมีลักษณะเฉพาะตัวในด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งปลูกสร้างดังนั้นในการพัฒนาสภาพแวดล้อมควรมีกระบวนการพัฒนาศักยภาพและแก้ไขจุดอ่อน ตามที่พจนานุกรม (2546: 189-190) ได้กล่าวไว้ดังนี้

(1) รวบรวมองค์ความรู้ ซึ่งแต่ละชุมชนจะแตกต่างกันออกไปมีเอกลักษณ์เฉพาะชุมชน เช่น บางชุมชนเด่นด้านการพัฒนาชุมชน บางชุมชนเด่นระบบการจัดการนิเวศที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้เหมาะสม เป็นต้น ซึ่งชุมชนต้องร่วมกันดึงเอกลักษณ์ ให้เห็นร่วมกันก่อนนำสู่การเผยแพร่ออกไป

(2) ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสม สอดคล้อง ปลอดภัย ไม่ทำลายระบบนิเวศเดิมมากนัก

(3) ปรับปรุงบ้านพักและความสะอาดภายในชุมชนให้เป็นมาตรฐานของชุมชนแต่ละแห่งที่ตกลงร่วมกัน โดยมีคณะกรรมการของชุมชน ตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ

(4) ฝึกอบรมบุคลากรด้านการท่องเที่ยวในชุมชน เช่น นักสื่อความหมาย การสร้าง

เวทีเรียนรู้กับนักท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งในขั้นตอนนี้จะเห็นความสามารถของชุมชนในการรองรับการท่องเที่ยวทั้งความพร้อมจำนวนบุคลากร และขีดความสามารถในการรองรับทั้งพื้นที่ทางธรรมชาติและรูปแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน

5.2.3.3 แนวทางการพัฒนาโครงข่ายเส้นทางคมนาคมและสิ่งอำนวยความสะดวก

(1) พัฒนาโครงข่ายเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ให้มีความสะดวกสบายเหมาะสมต่อการเดินทางมาท่องเที่ยว คือ พิจารณาจากการเดินทางว่ามาอย่างไร โดยรถยนต์หรือการเดินเท้า และสภาพของเส้นทางเอื้ออำนวยต่อการเดินทางมากเพียงพอหรือไม่ สามารถเข้าถึงได้ทุกฤดูกาลหรือไม่ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัดสุราษฎร์ธานีในด้านการเป็นจุดเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมโดยการพัฒนากระบวนบริการขนส่งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวทางบก

(2) สิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคสาธารณูปการ เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว ถ้าพบว่าเกิดความไม่สะดวกหรือความไม่เพียงพอขึ้นมาในส่วนใดก็จะพัฒนาส่วนนั้นให้มีความสะดวกและเพียงพอเหมาะสมยิ่งขึ้นซึ่งมีความสอดคล้องกับศูนย์วิจัยป่าไม้.(2541) ได้ศึกษาการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว ได้กล่าวไว้ว่าสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเป็นการสนองความต้องการของผู้มาเยือนในการประกอบกิจกรรมนันทนาการในแง่ของประโยชน์ใช้สอยและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวและเป็นการดึงดูดการท่องเที่ยวให้เข้ามาในพื้นที่ดังกล่าวมากขึ้นด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอเหมาะสมต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยวเหล่านั้น

5.2.3.4 แนวทางการพัฒนากิจกรรมเสริมการท่องเที่ยว

จากการศึกษากิจกรรมโดยสังเกตและสอบถามพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและสภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ สามารถนำมาวางเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมและโปรแกรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวดังนี้

(1) จัดโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จากการศึกษาสภาพปัจจุบันด้านกายภาพที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยว สามารถสรุปศักยภาพพื้นที่ถึงความสามารถในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว สอดคล้องกับดรธรณี เอ็มพันธ์ และสุรเชษฐ์เชษฐมาส (2539) กล่าวว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะต้องมีเรื่องของการเรียนรู้ และได้รับ ประสบการณ์เกี่ยวกับธรรมชาติเข้ามาเกี่ยวข้อง

5.2.3.5 แนวทางการพัฒนาองค์ประกอบภูมิทัศน์

การจัดการภูมิทัศน์แบ่งตามลักษณะภูมิทัศน์ 3 ประการ ได้แก่ ภูมิทัศน์ชุมชน ภูมิทัศน์ถนน และทางสัญจรกับภูมิทัศน์พื้นที่และบริเวณสำคัญ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

แนวทางการออกแบบภูมิทัศน์ชุมชน งานภูมิทัศน์ของพื้นที่ชุมชนนอกจากจะต้องปรับปรุงและส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ดีแล้วยังต้องสนับสนุนให้การสร้างอาคารใหม่มีความสอดคล้องกับธรรมชาติและรูปแบบชุมชนดั้งเดิมด้วย ทั้งนี้มีเกณฑ์ในการจัดการภูมิทัศน์ของพื้นที่ชุมชน คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- (1) ปรับปรุงสาธารณูปโภคและสาธารณูปการภายในชุมชน
- (2) กำหนดขนาดและมวล (Volume and Mass) ของอาคารไม่ให้ใหญ่จนมี
ธรรมชาติและทำลายทัศนียภาพรวม ควบคุมความสูงของอาคารไม่ให้สูงกว่า 2 ใน 3 ของลำดับของ
ต้นมะพร้าวประมาณไม่เกิน 12 เมตร
- (3) กำหนดพื้นที่ตามช่วงชั้นโอกาสันทนาการและกิจกรรมการท่องเที่ยว
- (4) การใช้วัสดุเรียบง่ายไม่ใช้วัสดุสะท้อนแสงหรือสีฉูดฉาด ใช้สีเป็นกลางหรือ
กลมกลืนกับธรรมชาติแต่ไม่จำเป็นต้องใช้วัสดุธรรมชาติเพราะในบางกรณีกลับกลายเป็นการทำลาย
ธรรมชาติ
- (5) การใช้องค์ประกอบของอาคารสอดคล้องกับสถาปัตยกรรมไทยโบราณหรือ
อย่างน้อยที่สุดมีความเรียบง่ายตรงไปตรงมา
- (6) กำหนดรูปแบบอาคารให้เหมาะสมกับเขตร้อนชื้น (Tropical
Architecture) เช่น การใช้หลังคาคลุมอาคารและสามารถใช้กันแดดกันฝนได้ดี การเปิดโล่งให้มีการ
ถ่ายเทอากาศได้สะดวก
- (7) ส่งเสริมเอกลักษณ์ของชุมชนและส่งเสริมรูปแบบทางสังคมที่ดีของชุมชนให้
คงอยู่
- (8) ใช้ต้นไม้เป็นตัวกลางในการทำชุมชนให้กลมกลืนสอดคล้องกับธรรมชาติอีก
ทั้งมีหน้าที่บังทัศนียภาพต่างๆ ในชุมชนด้วย
- (9) ปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณทางเข้าชุมชนบึงบอระเพ็ดซึ่งเป็นเสมือนหน้าบ้าน
ของบึงบอระเพ็ด

แนวทางการออกแบบภูมิทัศน์พื้นที่และบริเวณสำคัญจากความต้องการของนักท่องเที่ยว
และประชาชนในต้องการพัฒนาบึงบอระเพ็ดให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีภาพลักษณ์ในการ
อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติดังนั้นควรมีการวางผังสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อ
รองรับกิจกรรมต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาบึงบอระเพ็ดเพื่อการท่องเที่ยว การจัดแนวทางในการ
ออกแบบภูมิทัศน์พื้นที่ในส่วนในพื้นที่บริเวณบึงบอระเพ็ดมีแนวทางดังนี้

- (1) เพิ่มที่จอดรถและปรับปรุงเส้นทางสัญจรให้มีความปลอดภัยและความ
สวยงามในแนวถนน
- (2) ปรับปรุงภูมิทัศน์ทางเดินบริเวณท่าเทียบเรือและร้านอาหาร ศาลา ที่นั่ง
พักผ่อน ลานกิจกรรมกลางแจ้งให้มีสภาพที่ดีขึ้น
- (3) ปรับปรุงถึงขยะควรมีรูปแบบที่กลมกลืนเป็นส่วนหนึ่งของทางเดิน เป็นสิ่ง
ประดับประดาที่สวยงาม ออกแบบให้เข้ากับสิ่งประกอบภูมิทัศน์อื่นๆ วัสดุทนทานต่อการใช้งาน การ
จัดวางต้องไม่เกะกะกีดขวางการจราจรและเข้าถึงได้ง่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(4) ปรับปรุงไฟฟ้าแสงสว่าง การเลือกใช้โคมไฟต้องคำนึงถึงระดับความสูงต่ำของดวงโคม รูปร่างลักษณะต่างๆ ต้องคำนึงถึงการใช้งาน ความกลมกลืนกับสิ่งประกอบภูมิทัศน์ ความทนทานต่อการดูแลรักษา อายุการใช้งานและราคา

(5) ปรับปรุงและเพิ่มจำนวนห้องน้ำสาธารณะให้มีความสะอาดและเพียงพอต่อความต้องการ

(6) เสนอสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ศูนย์รักษาความปลอดภัยในพื้นที่

(7) รูปแบบของม้านั่งพักผ่อนต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมมีความแข็งแรงจัดวางในตำแหน่งที่เหมาะสมและมีจำนวนเพียงพอ

(8) ป้ายบอกสถานที่ท่องเที่ยวควรเน้นความเรียบง่ายมีความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นใช้วัสดุที่หาได้ง่ายในพื้นที่และทนทานต่อสภาพอากาศ บำรุงรักษาได้ง่าย

แนวทางการออกแบบภูมิทัศน์ถนนและทางสัญจรภูมิทัศน์ถนนและทางสัญจรเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อทัศนะคุณภาพหรือภาพรวมของพื้นที่บึงขุนทะเล ดังนั้นจึงต้องมีการปรับปรุงและคุ้มครองภูมิทัศน์ของเส้นทางในระดับต่างๆเนื่องจากถนนและเส้นทางเป็นตามกำหนดการใช้พื้นที่ตามแนวนอนหรือทางนั้นพาดผ่าน อันอาจนำมาซึ่งการรบกวนพื้นที่ทั้งสองข้าง จึงจำเป็นต้องมีความระมัดระวังในการกำหนดแนวนอนตั้งแต่ขั้นตอนการสำรวจ ออกแบบ และการก่อสร้างแนวนอนนั้นๆ การจัดการภูมิทัศน์ถนนมีหลักเกณฑ์ดังนี้

(1) กำหนดขนาดของคันทางและผิวการจราจรไม่ให้กว้างใหญ่เกินความจำเป็นเพื่อลดความเร็วของยานพาหนะและเพื่อให้ระบบนิเวศสองฟากไม่ถูกตัดขาดมากนัก

(2) จัดระบบทางเดินเท้า/ทางจักรยาน สำหรับการเดินทางเข้าพื้นที่

(3) ปลูกต้นไม้สองข้างทางเพื่อให้ร่มเงา สร้างบรรยากาศความสวยงามและปิดบังทัศนียภาพในบางพื้นที่ด้วย โดยเลือกใช้ชนิดต้นไม้ที่เหมาะสม กำหนดชนิดตามลักษณะเฉพาะเส้นทาง

(4) ควบคุมประเภทของยานพาหนะบนถนนและเส้นทางแต่ละประเภท

(5) การออกแบบแนวเส้นทางต้องคำนึงถึงการรับรู้ทิศทาง ตำแหน่งที่ตั้ง และโดยการใช้พืชพันธุ์ไม้ที่เหมาะสมและการเปิดมุมมอง

(6) ปรับปรุงป้ายต่างๆและสัญญาณจราจรที่จำเป็น กำหนดรูปแบบของสิ่งตกแต่งภูมิทัศน์ถนนให้สอดคล้องกับบรรยากาศโดยรวม

(7) ควบคุมการปลูกสร้างอาคารสองข้างทางโดยเฉพาะระยะถอยร่น ขนาดความสูง รูปทรงของอาคารและสิ่งก่อสร้างสองฝั่งถนนให้เหมาะสม

(8) กรณีที่ถนนตัดผ่านพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวสูงมีผลกระทบต่อระบบนิเวศเช่นพื้นที่ชุ่มน้ำ หรือห้วยลำน้ำธรรมชาติควรเลือกรูปแบบของเส้นทางเพื่อลดผลกระทบเช่น สร้างเป็นสะพานข้ามพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยและการอภิปรายผลเรื่องการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ ทำให้ได้ข้อสรุปที่ผู้วิจัยสามารถเสนอแนะผ่านกระบวนการออกแบบดังต่อไปนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาข้อมูลด้านกายภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเสนอแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม 3 จุด ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงติดต่อกันตลอดเส้นทางของการท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด ตามนโยบายของการท่องเที่ยวของจังหวัดนครสวรรค์

5.3.1.1 ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว

พื้นที่ส่วนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว

จากศักยภาพของพื้นที่พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นบึงน้ำจืดมีความเป็นธรรมชาติ มีธรรมชาติที่สวยงามและทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์เป็นเขตที่กำหนดไว้เพื่อการพักผ่อนและศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและจัดกิจกรรมที่สอดคล้องสมควรกับสภาพธรรมชาติและระบบนิเวศ คำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ การกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ได้แก่

(1) ชีจรรย์ตามเส้นทางธรรมชาติ หน่วยงานเจ้าของพื้นที่มีหน้าที่ในการดูแลเส้นทางชีจรรย์ให้อยู่ในสภาพใช้การได้และดูแลรักษาความสะอาด ตลอดจนกวาดขึ้นให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามกฎระเบียบ เช่น ชีจรรย์ในเส้นทางที่กำหนดให้ รักษาความสะอาดด้วยการไม่ทิ้งขยะตามเส้นทาง ไม่ส่งเสียงอึกทักในระหว่างชีจรรย์ เป็นต้น รวมทั้งให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยวตามความจำเป็น

(2) กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ จำเป็นต้องมีมาตรการในการให้ความรู้ สิ่งที่ควรระมัดระวังจากการทำกิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ น้ำมันปนเปื้อนในแหล่งน้ำ ขยะ เสียงรบกวนจากเครื่องยนต์ การรบกวนบริเวณวางไข่/ผสมพันธุ์ของสัตว์น้ำ เจ้าหน้าที่และนักท่องเที่ยวที่ต้องระมัดระวังและช่วยกันดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว ควรมีการควบคุมการท่องเที่ยวไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

(3) กิจกรรมส่อง/ดูนก ควรต้องมีมาตรการนำทางที่มีความรู้เกี่ยวกับนกและธรรมชาติของนกที่มีในพื้นที่สำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่มีความชำนาญในกิจกรรมประเภทนี้มาก่อน อาจมีกล้องส่องนกและคู่มือดูนก เตรียมไว้ให้ยืมและเก็บค่าธรรมเนียมในการยืมเพื่อใช้ในกิจกรรมด้านการอนุรักษ์นก ควรมีการควบคุมเข้มงวดไม่ให้มีการท่องเที่ยวในช่วงฤดูวางไข่ ผสมพันธุ์

(4) กิจกรรมถ่ายภาพธรรมชาติ บันทึกเทปวิดีโอ เทปเสียงธรรมชาติ สิ่งที่ต้องจัดเตรียมสำหรับกิจกรรมประเภทนี้ คือ ควรมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งหรือจุดที่บันทึกเสียงได้ดีหรือถ่ายรูปที่สวยงาม ช่วงระยะเวลาที่ควรถ่ายภาพ ตลอดตนรายละเอียดหรือประวัติที่น่าสนใจของสิ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(5) กิจกรรมพักผ่อนรับประทานอาหาร ควรจัดให้มีการนั่งพักผ่อนรับประทานอาหารในพื้นที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นบรรยากาศที่สงบและนักท่องเที่ยวได้ชื่นชมกับ

(6) กิจกรรมชมทิวทัศน์ธรรมชาติในบรรยากาศที่สงบ นักท่องเที่ยวอาจมีการชมธรรมชาติในลักษณะของการปั่นจักรยานไปตามสถานที่ผ่านธรรมชาติที่สวยงามและมีจุดชมทิวทัศน์ตามความเหมาะสมตามสภาพภูมิทัศน์ที่สวยงามแปลกตา มีความหลากหลาย ดังนั้น ควรเน้นคุณภาพของการท่องเที่ยว เช่น ไม่ก่อให้เกิดเสียงรบกวน การรักษาความสะอาด

เนื่องจากพื้นที่อยู่ใกล้แหล่งชุมชน มีการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ร่วมกัน การจัดการที่ได้ผลควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการและได้รับผลประโยชน์ตอบแทนกลับไปตามสมควร สร้างโอกาสให้คนในชุมชนมีรายได้จากการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ดังนี้

(7) การขับเรือนันทนาการ ในบริเวณบึงบอระเพ็ด ควรให้ความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงคุณค่าของธรรมชาติที่ควรอนุรักษ์ เพื่อจะได้ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวโดยเฉพาะกิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ

(8) การผลิตและจำหน่ายสินค้าที่ระลึก สภาพรอบๆพื้นที่บึงขุนทะเลสวนใหญ่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรม มีการแปรรูปผลิตผลจากการเกษตร สินค้าหัตถกรรม เพื่อจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว

(9) บริการนำเที่ยว ในรูปแบบทางน้ำ โดยใช้เรือยนต์เป็นการนำเที่ยว กิจกรรมที่เกิดขึ้นได้แก่ การส่องนก/ดูลิง วิถีชีวิตของชาวบ้านที่ทำการประมง ควรจัดส่วนให้ข้อมูล หรือคำบรรยายก่อนลง หรือระหว่างเดินทางล่องเรือก็ได้ เพื่อให้นักท่องเที่ยวจะได้สาระความรู้ควบคู่กับความสนุกสนาน เป็นต้น

(10) บริการที่พักแบบโฮมสเตย์ นักท่องเที่ยวได้สัมผัสวิถีชีวิตของชาวบ้าน และเป็นแนวทางที่ชุมชนจะได้เข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งเป็นกิจกรรมในรูปแบบประชาชนในพื้นที่มีอาชีพเพิ่มขึ้น

(11) พื้นที่ส่วนที่เป็นเกษตรกรรม

บริเวณพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรมของชาวบ้านของตำบลแควใหญ่ และตำบลหนองปลิง ซึ่งอยู่รอบบึงบอระเพ็ด ในสภาพปัจจุบันการใช้ประโยชน์พื้นที่ของชาวบ้านประกอบด้วยพื้นที่อยู่อาศัยแบบสังคมชนบท ทำนา ทำสวนผักและพื้นที่ทำสวนผลไม้ เช่น สวนฝรั่ง ชมพู สวนมะพร้าวและนำมาแปรรูปเป็นน้ำตาลมะพร้าวเพื่อจำหน่าย อีกทั้งยังมีปลูกพืชสมุนไพรเพื่อนำมาทำเป็นยาและผลิตภัณฑ์ต่างๆไว้จำหน่ายซึ่งพื้นที่ที่มีกรรมสิทธิ์ครอบครอง ทำให้ไม่สามารถกำหนดให้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้นอกจากจะเป็นการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมที่มีการชมสวนไร่นาของชาวบ้านหรือการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์

(12) พื้นที่ส่วนที่เป็นชุมชนที่อยู่อาศัย

การใช้ประโยชน์พื้นที่ในเขตนี้ควรเป็นบริเวณพื้นที่ที่มีกรรมสิทธิ์ครอบครอง เป็นพื้นที่บ้านพักอาศัยแบบชุมชนเมือง ซึ่งอยู่บริเวณตำบลแควใหญ่ เป็นโซนทางผ่านที่จะเข้าสู่บึงบอระเพ็ด ลักษณะเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่ส่วนนี้จะเป็นที่ตั้งของหน่วยงานราชการ โรงเรียน ห้าง บ้านพักอาศัย ดังนั้นในการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อรองรับการท่องเที่ยวควรคำนึงถึงระบบทางเชื่อมที่เป็นระบบและมีความสำคัญสามารถเชื่อมโยงระบบอื่น ตลอดจนใช้เป็นตัวเชื่อมต่อของทุกกิจกรรมภายในพื้นที่โครงการและกิจกรรมของคนในชุมชน ตลอดจนกิจกรรมรอบนอกพื้นที่โครงการ

5.3.1.2 ข้อเสนอแนะการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่นักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ต้องการ

ผู้วิจัยได้เสนอแนะการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว โดยแบ่งประเภทตามการใช้ประโยชน์ในแต่ละเขตพื้นที่ ดังนี้

1) พื้นที่ส่วนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว

(1) เป็นบริเวณที่มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ได้แก่ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เป็นจุดที่ให้บริการข้อมูลรายละเอียดการท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางมาท่องเที่ยว ควรเป็นอาคารที่มีประโยชน์ใช้สอยตามวัตถุประสงค์ มีรูปแบบสถาปัตยกรรมเข้ากับสภาพพื้นที่และผังบริเวณ

(2) ห้องน้ำสาธารณะ รูปแบบสถาปัตยกรรมเข้ากับสภาพพื้นที่และผังบริเวณ มีจำนวนและขนาดสนองตอบการใช้สอย

(3) ท่าเทียบเรือท่องเที่ยว ใช้วัสดุที่มีความทนทาน จุกนได้มากขึ้นและจัดให้มีความสวยงาม สอนองการใช้สอย

(4) ศาลาพักผ่อน เสนอรูปแบบให้เข้ากับอาคารอื่นๆและผังบริเวณ

(5) ม้านั่ง เสนอรูปแบบที่ความคงทนแข็งแรงเพียงพอต่อความต้องการ

(6) ทางเดินเท้า ใช้วัสดุที่ทนทานและมีพื้นผิวที่เข้ากับธรรมชาติเพื่อให้ไม่ต้องซ่อมบำรุงบ่อยครั้ง สอนองการใช้สอยได้เต็มที่

(7) ถังขยะ ใช้ระบบถังขยะสองใบโดยแยกขยะเปียก-ขยะแห้งออกจากกันแบบมีฝาปิด

(8) ลานจอดรถ จัดพื้นที่สำหรับการจอดรถให้เพียงพอกับความต้องการ การสัญจรสะดวกและเสนอให้ปลูกไม้ที่ให้ร่มเงาที่มีกิ่งไม้เปราะหักง่าย

(9) ป้ายเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ใช้ของเดิมและเสนอรูปแบบใหม่เพื่อเป็นทางเลือก

(10) ร้านอาหาร เสนอลักษณะอาคารที่ใช้เป็นได้ทั้งที่นั่งพักและขายอาหารจานด่วนและเครื่องดื่ม

(11) ระบบแสงสว่าง ใช้หลอดไฟฟลูออเรสเซนต์ชนิดประหยัดพลังงาน โคมไฟฟ้าที่ติดตั้งภายนอกใช้หลอดไฟฟลูออเรสเซนต์ชนิดคอมแพค มีระบบแสงสว่างฉุกเฉิน

(12) ป้ายสื่อความหมาย โดยกำหนดให้มีป้ายต่างๆ ดังนี้ ป้ายบอกทิศทาง ป้ายบอกกฎระเบียบการใช้พื้นที่ ป้ายเตือนภัย ป้ายสื่อความหมายบนเส้นทางศึกษาธรรมชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

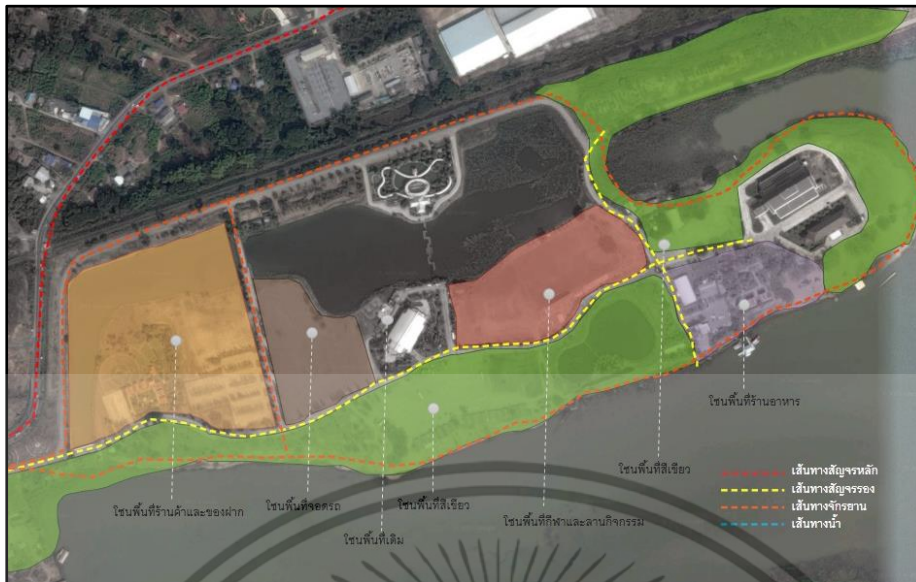
2) พื้นที่ส่วนที่เป็นเกษตรกรรม

พื้นที่บริเวณนี้ ตามกรอบแนวคิดและทฤษฎีของ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2541:4-38) ได้สรุปไว้ว่า ไม่มีการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกใดๆในเขตนี้ เนื่องจากเป็นบริเวณพื้นที่ทำกินและที่อยู่อาศัยของประชาชนในบริเวณนี้ แต่หากประชาชนต้องการให้พื้นที่ของตนเองมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อาจเข้าร่วมในลักษณะการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในลักษณะ การศึกษาวิถีชีวิตชาวบ้าน ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2541:4-84) ได้สรุปรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ดำเนินการโดยชุมชน ในลักษณะการศึกษาวิถีชีวิตของชาวบ้าน การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น ชมการผลิตน้ำตาลมะพร้าว การเก็บผลไม้ การเรียนรู้เรื่องหัตถกรรม จักสาน การเรียนรู้ภูมิปัญญา เช่น การสาธิตการทำผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร นวดแผนไทย การรักษาโรคแบบพื้นบ้าน การเรียนรู้การทำอาหาร การละเล่นของไทยร่วมกิจกรรมทางศาสนาและประเพณีที่สำคัญของไทย การให้บริการที่พักแบบโฮมสเตย์ ชมวิถีชีวิตชาวบ้านซึ่งเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ด

3) พื้นที่ส่วนที่เป็นชุมชนที่อยู่อาศัย

เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจของเมืองและมีความสำคัญเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว นอกจากการปรับปรุงทางด้านกายภาพแล้วยังต้องช่วยเสริมด้วยกิจกรรมต่างๆตามช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้พื้นที่มีจุดดึงดูดความสนใจและส่งเสริมสภาพแวดล้อมของเมืองที่ดีขึ้น การปรับปรุงสิ่งประกอบภูมิทัศน์ในพื้นที่ควรมีความกลมกลืนต่อเนื่องกันของสิ่งประกอบภูมิทัศน์ต่างๆ เช่น ชุมทางเข้าบึงบอระเพ็ด ศาลาที่พักคอยรถประจำทาง รวมถึงสิ่งก่อสร้างชนิดอื่นๆ เช่น ม้านั่ง เสาไฟฟ้า ถังขยะ กระบะต้นไม้ และควรสื่อสารถึงสัญลักษณ์หรือความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ได้ด้วย

ในการพิจารณาการวางผังกิจกรรมคำนึงถึงระบบการเชื่อมต่อที่ดีกับโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆที่มีอยู่แล้ว สอดคล้องและเชื่อมโยงกับพื้นที่โดยรอบ ให้มีความสัมพันธ์กันในเชิงกายภาพ เพื่อนำมาเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมกับกิจกรรมโดยจัดรูปแบบกิจกรรมเป็น 3 แบบเพื่อหาแบบที่เหมาะสมและนำไปใช้ในการออกแบบดังนี้

ภาพที่ 5.1 แสดงจัดโซนกิจกรรมแบบที่ 1

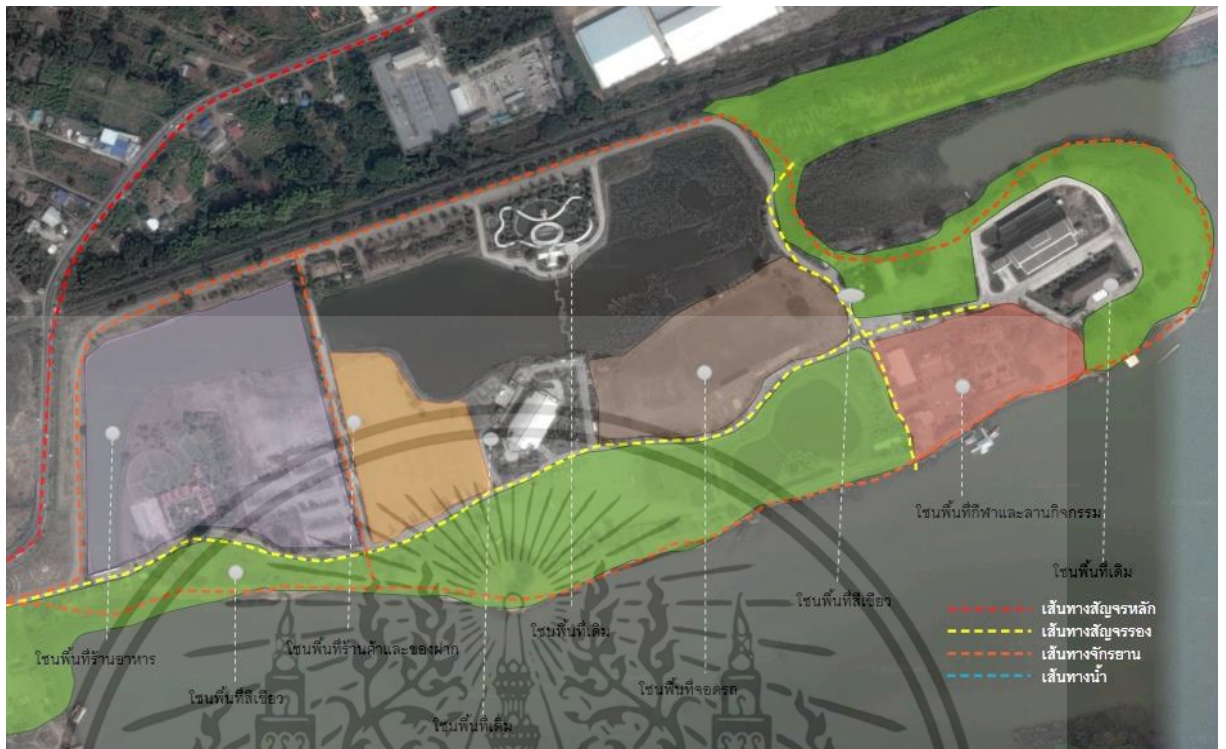
แนวทางเลือกที่ 1 พบว่าตำแหน่งของกิจกรรมมีความสอดคล้องกับพื้นที่ทางกายภาพเดิมมีความเชื่อมต่อของกิจกรรมที่ดี โดยไม่ก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบจากการสัญจรภายใน และเป็นการส่งเสริมสร้างโอกาสของพื้นที่และสอดคล้องกับพื้นที่ส่งเสริมรายได้ให้กับชุมชนสภาพแวดล้อม มีการต่อเนื่องกันของกิจกรรมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 5.2 แสดงจัดโซนกิจกรรมแบบที่ 2

แนวทางเลือกที่ 2 พบว่าตำแหน่งของกิจกรรมกับพื้นที่ทางกายภาพเดิมกิจกรรมมีความสอดคล้องกับพื้นที่ทางกายภาพเดิมมีความสัมพันธ์กันในเชิงกายภาพ แต่ขาดการเชื่อมต่อและสะดวกในการเข้าถึงของกิจกรรมลดน้อยลง แบ่งแยกกิจกรรมกันมากเกินไปจึงทำให้ขาดการสร้างโอกาสและการสร้างเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ในวงการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายได้ให้กับชุมชนชาตกิจกรรมที่อยู่ใกล้กับแหล่งอำนวยความสะดวกและหน่วยงานบริการของพื้นที่

ภาพที่ 5.3 แสดงจัดโซนกิจกรรมแบบที่ 3

จากภาพที่ 5.3 พบว่าตำแหน่งของกิจกรรมกับพื้นที่ทางกายภาพเดิมกิจกรรมมีความสอดคล้องกับพื้นที่ทางกายภาพเดิมมีความสัมพันธ์กันในเชิงกายภาพแต่ขาดการเชื่อมต่อและสะดวกในการเข้าถึงของกิจกรรมลดน้อยลงแบ่งแยกกิจกรรมกันมากเกินไปจึงทำให้ขาดการสร้างโอกาสและการสร้างรายได้ให้กับชุมชน ชาตกิจกรรมที่อยู่ใกล้กับแหล่งชุมชนและหน่วยงานบริการของพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.1 ตารางเกณฑ์การเลือกโซนกิจกรรมที่เหมาะสมกับพื้นที่

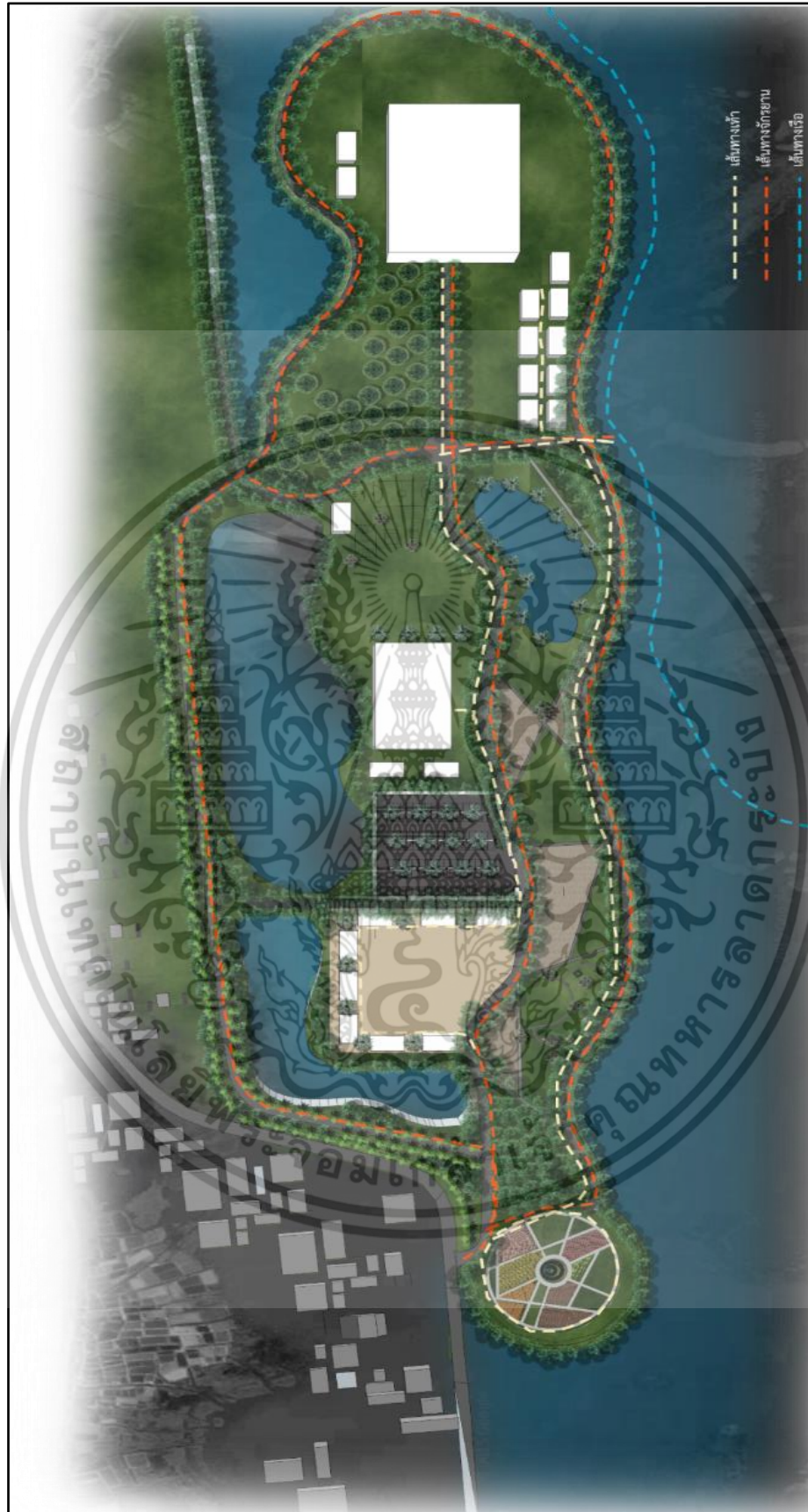
หลักเกณฑ์การให้คะแนน	รูปแบบที่	รูปแบบที่	รูปแบบที่
	1	2	3
1. ความสอดคล้องของสภาพพื้นที่	3	3	2
2. ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มกิจกรรม	3	3	2
3. การเชื่อมต่อและสะดวกในการเข้าถึงของกิจกรรม	4	2	2
4. การสร้างโอกาสและการสร้างรายได้ ให้แก่ชุมชน	4	2	2
5. ความสัมพันธ์กับการเข้ากิจกรรมในพื้นที่	4	3	3
รวม	18	13	11

คะแนนที่ให้

A = 4
B = 3
C = 2
D = 1

จากตารางแสดงผลการเลือกโซนพื้นที่ สรุปผลได้ว่ารูปแบบกิจกรรมที่ 1 มีความเหมาะสม
5.4 แนวทางการออกแบบพื้นที่ในเขตพื้นที่ศึกษาโดยผู้วิจัยได้ทำการใช้เกณฑ์การคัดเลือกเพื่อ
หาแนวทางที่เหมาะสมที่สุดเป็นทางเลือกที่ 1 ดังแสดงในภาพที่ 5.1 ประกอบเพื่อการใช้สำหรับการ
ออกแบบ Master Plan โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.5 แสดงเส้นทางสัญจรภายในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

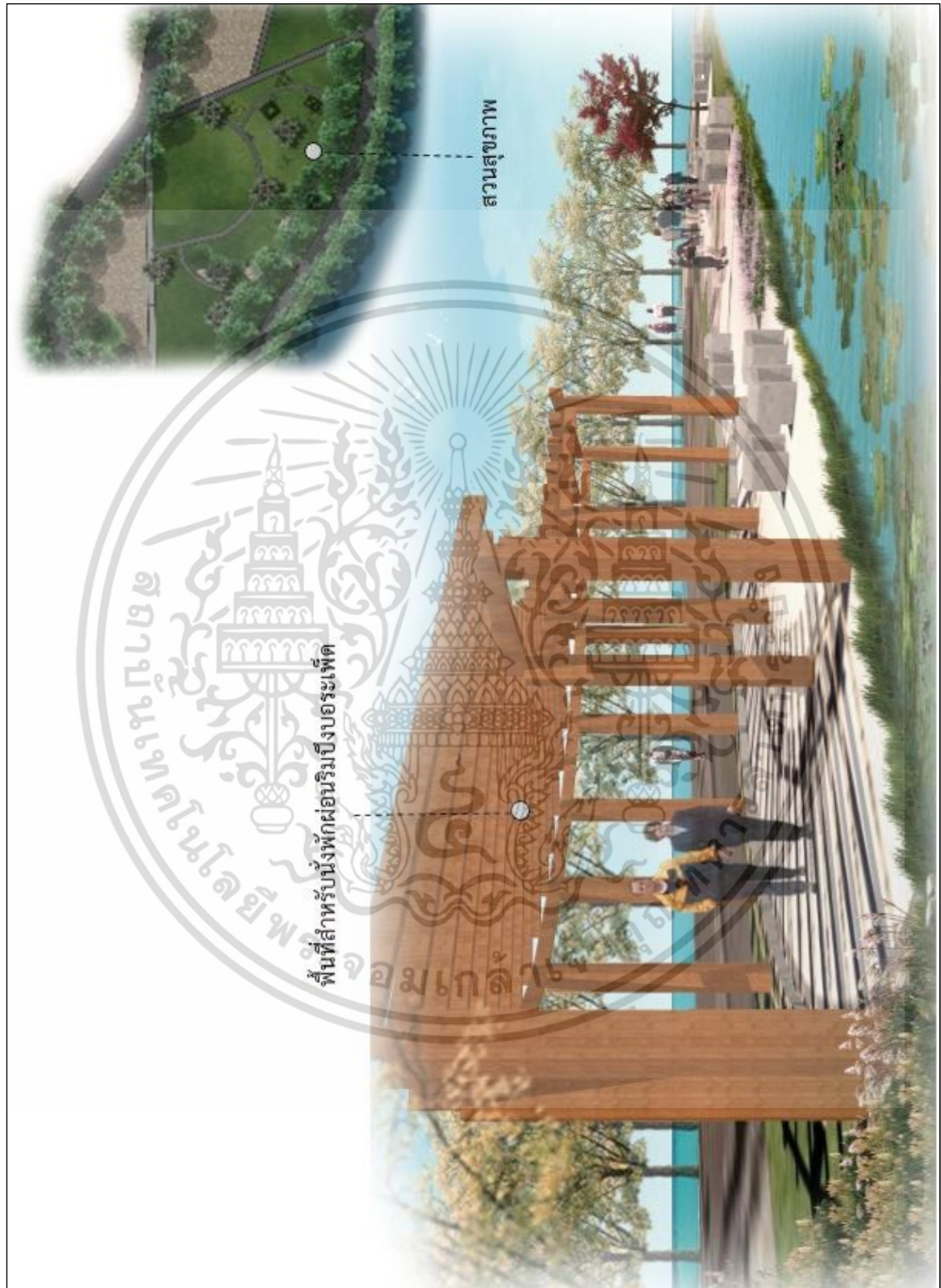

ภาพที่ 5.6 แสดงรูปแบบศูนย์จำหน่ายของที่ระลึกในส่วนพณิชยกรรม เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

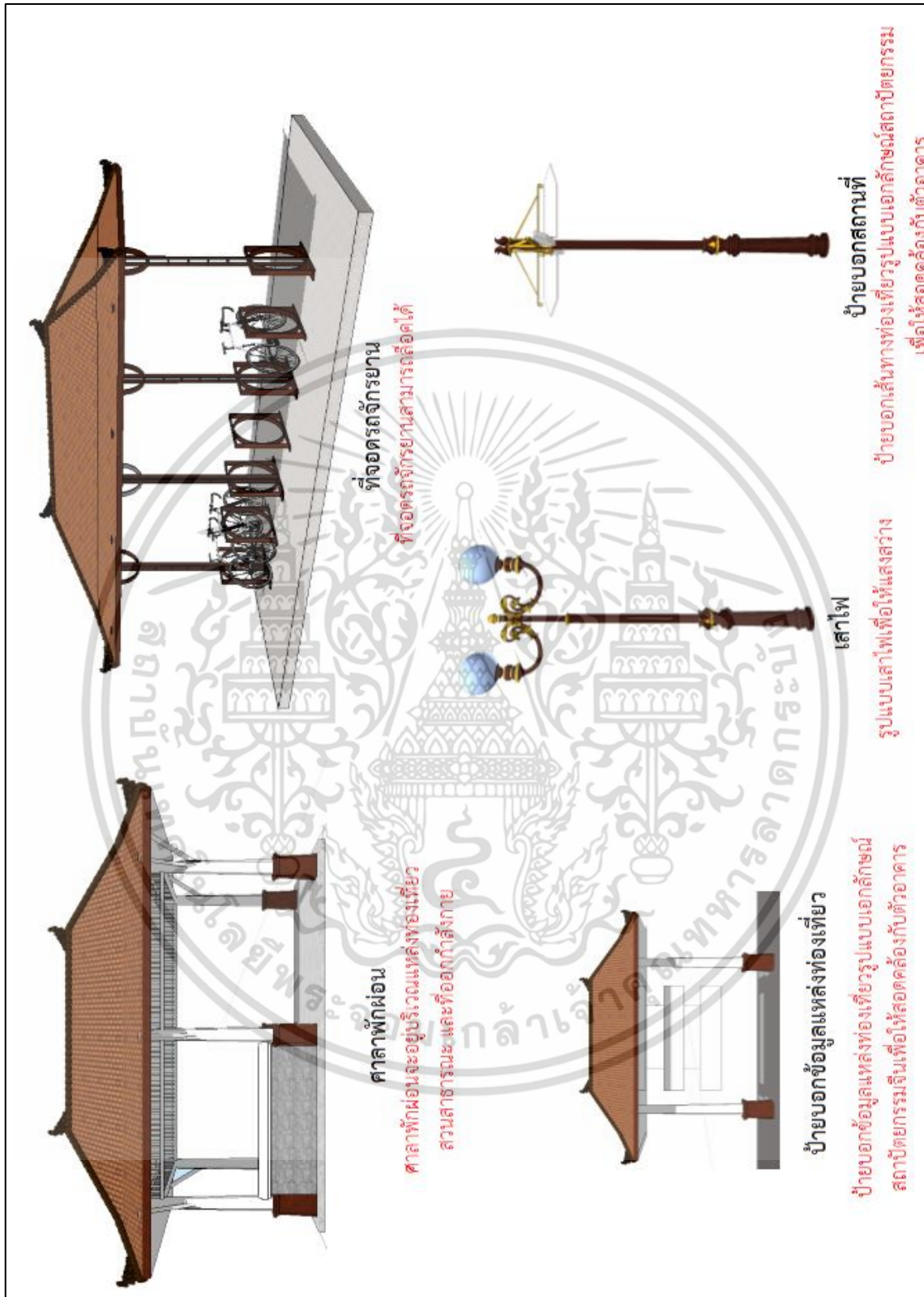

ภาพที่ 5.7 แสดงลานจอดรถ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

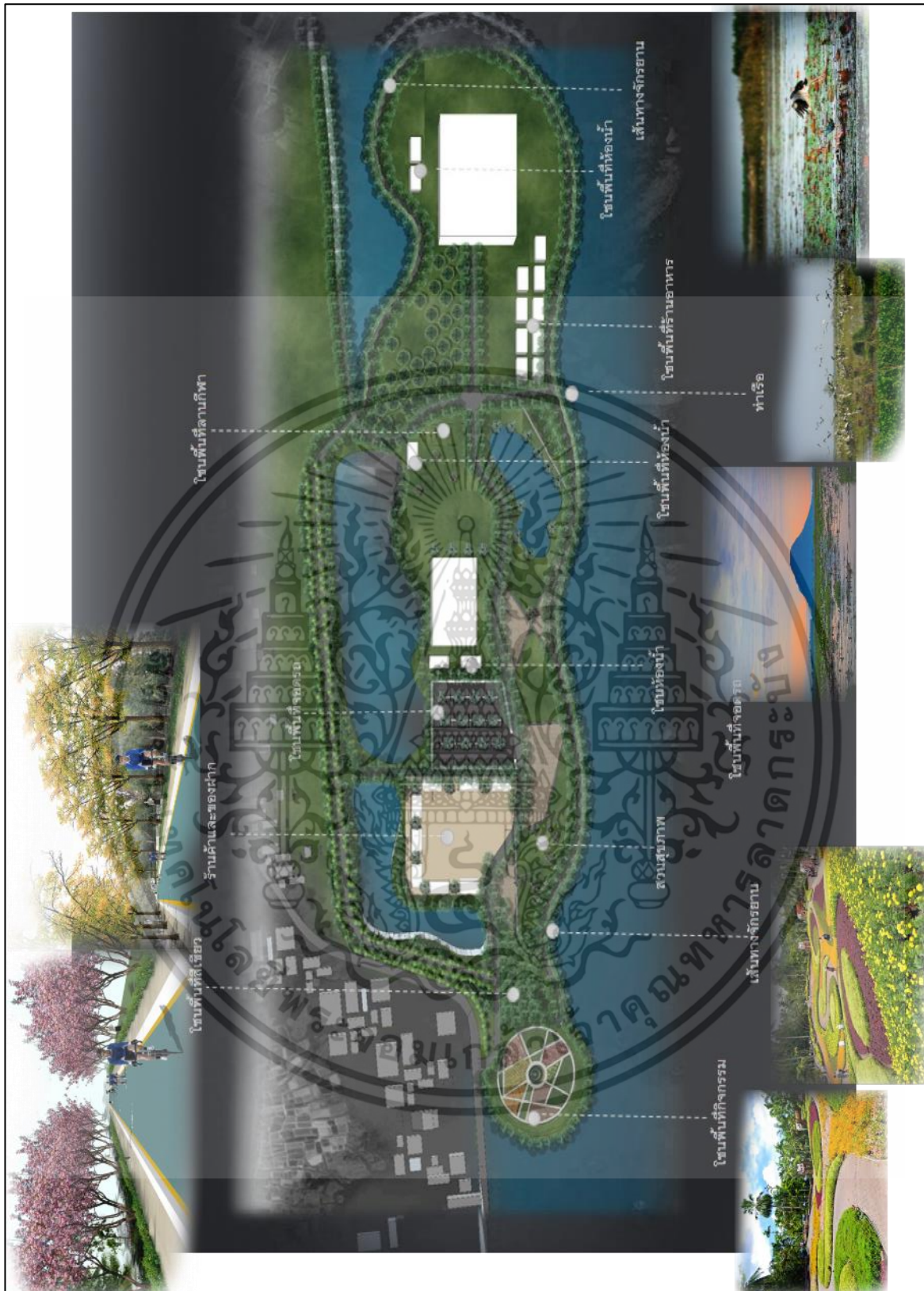

ภาพที่ 5.8 แสดงพื้นที่ส่วนนั่งพักผ่อน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.9 แสดงรูปแบบสิ่งประกอบบริเวณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.10 แสดงทัศนียภาพบริเวณรอบบึงบอระเพ็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

จากการศึกษาพบว่ายังมีประเด็นและตัวแปรต่างๆที่น่าสนใจอีกหลายประการซึ่งไม่สามารถทำการศึกษาได้ทั้งหมด จึงขอเสนอแนะแนวทางสำหรับการศึกษาในโอกาสต่อไป เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์

1. การพัฒนาภูมิทัศน์ของบริเวณรอบๆบึงบอระเพ็ด ตำบลแควใหญ่ อ.เมือง จังหวัดนครสวรรค์
2. การศึกษาศักยภาพพื้นที่ในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในพื้นที่บึง
3. การศึกษาศักยภาพพื้นที่เพื่อจัดตั้งศูนย์หรือสวนเพื่อการเรียนรู้ ศูนย์ศิลปะ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวเกิดการการเรียนรู้ศึกษาด้วยตนเอง ด้วยการพัฒนาสถานที่ที่ให้ความรู้ เคียงคู่ไปกับความน่าสนใจ ความบันเทิง ความเพลิดเพลิน สนุกสนาน
3. การศึกษาศักยภาพการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพบึงบอระเพ็ด เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- กรมผังเมือง. 2525. **พระราชบัญญัติการผังเมือง. 2518.** (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2525).
- กรมโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนครสวรรค์ 2558. **ข้อกำหนดการใช้ที่ดินจังหวัดนครสวรรค์. นครสวรรค์**
- กรมอุทยานแห่งชาติ.2556. **กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์.**[Online].เข้าถึงได้จาก <http://www.dnp.go.th>
- กองนโยบายและแผนจังหวัดนครสวรรค์. **แผนพัฒนาจังหวัดนครสวรรค์4 ปี. 2557 – 2560.นครสวรรค์**
- กองวางแผนโครงการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2554. **แนวทางพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับการท่องเที่ยว.**
- กองอนุรักษ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย . **การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน . กรุงเทพฯ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย .**
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2531. **พัฒนาภูมิทัศน์เมืองการท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.**
- ชูวิทย์สุจฉายา.2542.**สังคมและเศรษฐกิจในงานสถาปัตยกรรมและการออกแบบชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.**
- ชินรัตน์ สมสืบ. 2539.**การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การพัฒนาชนบท.2531. ในชุดวิชาการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.**
- ณัฐพงศ์ จิตรนิรัตน์. 2548. **อัตลักษณ์ชุมชนภาคใต้.บทสำรวจเบื้องต้นจากเอกสาร.**
- เดชา บุญค้ำ. 2531. **พัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- ทวีวัฒน์ ทาตะภิรมย์. 2549.“**แนวทางการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนบางยี่ขัน.**”ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิตสาขาวิชาสถาปัตยกรรม. บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- เทศบาลตำบลขุนทะเล.2555. **ข้อมูลทั่วไปของบึงบอระเพ็ด.**[Online].เข้าถึงได้จาก <http://www.nsr.ac.th>
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. 2527.**การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.**
- พจนาน สวนศรี. 2546. **การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน.กรุงเทพมหานคร:โครงการ ท่องเที่ยวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ.**
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2549 – 2550. **การบริหารการพัฒนาเมืองและชนบท. นนทบุรี :**

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- มานะ อินพรมมี. 2548. “แนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนาชุมชนบ้านทับเบิก.” ครุศาสตร์
 อุตสาหกรรมมหาบัณฑิตสาขาวิชาสถาปัตยกรรม. บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระ
 จอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- เมธี ปิรันธนานนท์. 2548. การวางแผนอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา.
 กรุงเทพฯ :พรินติ้งเฮ้าส์ จำกัด.
- เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม. 2544. สถิติและการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :คณะครุศาสตร์
 อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ศิริวรรณ ศิลาพัชรนันท์, นิรมล กุลศรีสมบัติ, อังสนา บุญโยภาส, กนกวลี สุธีธร, ตรีชาติ เล่าแก้ว
 หนู, พงศธร เนตร. 2551. แผนปฏิบัติการเพื่อการการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนใน
 เกาะลันตา จังหวัดกระบี่. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีศักรวัลลิโกดม. 2545. อารยธรรมชายฝั่งตะวันตก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- ศุนย์วิจัยป่าไม้. 2541. พัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวแบบการ
 ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. กรุงเทพฯ : คณะวนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เสนอ นิลเดช. 2541. เรือนเครื่องผูก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เมืองโบราณ.
- สมพล ดำรงเสถียร. 2548. การออกแบบชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ: งานตำราและเอกสารการพิมพ์.
 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2553. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
 แห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2555-2559).
- สำนักงานสถิติจังหวัดนครสวรรค์ 2555. สมุดรายงานสถิติจังหวัดจังหวัดนครสวรรค์
 จังหวัดนครสวรรค์
- โสภาคย์ ผาสุกนิรันต์. 2537. การออกแบบสภาพแวดล้อมในชุมชน. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
 สถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
 ลาดกระบัง.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก.

เอกสารทางราชการที่ใช้ในงานวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/4730

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลแควใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

ด้วยนางสาวอรุณรัตน์ เอี่ยมสะอาด นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์
อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง มีความประสงค์ขอข้อมูลและภาพถ่ายเกี่ยวกับบึงบอระเพ็ด เพื่อประกอบการจัดเตรียม
หัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวแบบไร้มลภาวะ เพื่อการ
ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าวและหวังเป็นอย่างยิ่งว่า
จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๙-๔๙๙-๗๑๕๕

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 4730

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

ท๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตเรียนให้แก่นักศึกษา

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์

ด้วยนางสาวอรพรรณ เอี่ยมสะอาด นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์
อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง มีความประสงค์ขอมูลและขอถ่ายภาพเกี่ยวกับบึงบอระเพ็ด เพื่อประกอบการจัดเตรียม
หัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวแบบไร้มลภาวะ เพื่อการ
ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าวและหวังเป็นอย่างยิ่งว่า
จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒-๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๙-๔๙๙-๗๑๕๕

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.๓๖๙๒
ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔ / 3878 วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม แบบทดสอบและแบบสัมภาษณ์

เรียน รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร

ด้วย นางสาวอรวรรณ เอี่ยมสะอาด นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์
อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวแบบไร้มลภาวะเพื่อการ
ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์” โดยมี ผศ.ดร.พัสดราภรณ์ ทิพย์โสธร เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้
ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม
แบบทดสอบและแบบสัมภาษณ์นี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจ
ของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวอรวรรณ เอี่ยมสะอาด มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นพร้อมกันนี้ได้
แนบบแบบสอบถาม แบบทดสอบและแบบสัมภาษณ์ มาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรภณหงษ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.๓๖๙๒
ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔ / 3878 วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม แบบทดสอบและแบบสัมภาษณ์

เรียน ผศ.ดร.ศิริรัตน์ เพ็ชรแสงศรี

ด้วย นางสาวอรรณณ เอี่ยมสะอาด นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์
อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวแบบไร้มลภาวะเพื่อการ
ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์” โดยมี ผศ.ดร.พัสดราภรณ์ ทิพย์โสธร เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้
ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม
แบบทดสอบและแบบสัมภาษณ์นี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจ
ของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวอรรณณ เอี่ยมสะอาด มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นพร้อมกันนี้ได้
แนบแบบสอบถาม แบบทดสอบและแบบสัมภาษณ์ มาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติกรแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.๓๖๙๒
ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔ / 3878 วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม แบบทดสอบและแบบสัมภาษณ์

เรียน รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร

ด้วย นางสาวอรวรรณ เอี่ยมสะอาด นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์
อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวแบบไร้มลภาวะเพื่อการ
ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์” โดยมี ผศ.ดร.พัสดราภรณ์ ทิพย์โสธร เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้
ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม
แบบทดสอบและแบบสัมภาษณ์นี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจ
ของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวอรวรรณ เอี่ยมสะอาด มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นพร้อมกันนี้ได้
แนบบแบบสอบถาม แบบทดสอบและแบบสัมภาษณ์ มาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.๓๖๙๒
ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔ / 3878 วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม แบบทดสอบและแบบสัมภาษณ์

เรียน ผศ.ดร.จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง

ด้วย นางสาวอรรพรรณ เอี่ยมสะอาด นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์
อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวแบบไร้มลภาวะเพื่อการ
ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์” โดยมี ผศ.ดร.พัสดราภรณ์ ทิพย์โสธร เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้
ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม
แบบทดสอบและแบบสัมภาษณ์นี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจ
ของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวอรรพรรณ เอี่ยมสะอาด มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นพร้อมกันนี้ได้
แนบบททดสอบ แบบทดสอบและแบบสัมภาษณ์ มาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติกรแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรื่อง การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพ พฤติกรรมการใช้พื้นที่และรูปแบบการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวแบบไร้มลภาวะ เพื่อการท่องเที่ยว บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อเสนอแนวทางในการการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวแบบไร้มลภาวะ เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ โดยแบ่งแบบสอบถามประกอบการวิจัยชุดนี้ ออกเป็น 4 ตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ลงในช่อง และเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงตามความคิดเห็นของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

ระหว่าง 18-35

ระหว่าง 36-60

ระหว่าง 60 ปีขึ้นไป

3. ปัจจุบันท่านอยู่ที่

.....

4. ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษา

อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า

ปริญญาตรี

ปริญญาตรีขึ้นไป

5. การประกอบอาชีพ

ข้าราชการ

รัฐวิสาหกิจ

นักเรียน / นักศึกษา

ทำสวน / ทำนา

ประกอบธุรกิจส่วนตัว

ค้าขาย

รับจ้าง

6. ท่านเคยมาในพื้นที่บึงบอระเพ็ดจำนวน.....ครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

พักผ่อนหย่อนใจ

เส้นทางผ่าน

เยี่ยมญาติ/เพื่อน

ติดต่อธุระ

การมาท่องเที่ยวในช่วงงานประเพณี

7. ท่านรู้จักบึงบอระเพ็ดได้อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

เพื่อน/ญาติแนะนำ

วารสาร/เอกสารเผยแพร่/คู่มือ

ท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่รายการสารคดีการท่องเที่ยวและการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- หนังสือพิมพ์
8. ผู้ร่วมทางเดินทางมาเที่ยวในครั้งนี้
- คนเดียว ครอบครัว จำนวน.....คน
- ที่ทำงาน จำนวน.....คน กลุ่มเพื่อน จำนวน.....คน
9. ท่านใช้พาหนะใดในการมาเที่ยวครั้งนี้
- รถโดยสารประจำทาง รถยนต์ส่วนตัว
- รถจักรยานยนต์ส่วนตัว จักรยาน
- เรือ
10. ท่านเดินทางมาเที่ยวบึงบอระเพ็ดแบบใด
- ไปเช้าเย็นกลับ พักค้างคืน (ถ้าค้างคืนตอบข้อที่ 11)
11. ท่านใช้สถานที่ใดในการพักค้างคืน
- โรงแรม บ้านญาติ/เพื่อน
- กางเต็นท์พักแรม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง และเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงตามความคิดเห็นของท่าน

1. สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นที่สุดที่ทำให้ท่านมาเที่ยวนครสวรรค์
- อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ บึงบอระเพ็ด
- ต้นแม่น้ำเจ้าพระยา หรือ ปากน้ำโพ นครสวรรค์ จันเสนเมืองโบราณนครสวรรค์
2. ท่านคิดว่าในพื้นที่บึงบอระเพ็ดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีลักษณะโดดเด่นทางด้านใด
- การพักผ่อนหย่อนใจและการศึกษารวมชาติ การท่องเที่ยวในช่วงเทศกาล
- พื้นที่ทำกิจกรรมของชุมชน ประวัติศาสตร์
- ชนบทรรมนิยม
3. ท่านประกอบกิจกรรมใดบ้างในพื้นที่บึงบอระเพ็ด
- เรียนรู้ประวัติศาสตร์ ไหว้พระ
- เดินเล่นพักผ่อน ถ่ายภาพ
4. ท่านพบเห็นปัญหาเรื่องใดมากที่สุดของพื้นที่บึงบอระเพ็ด
- ขาดการจัดภูมิทัศน์ ไม่สะอาด รกร้าง เสื่อมโทรม
- การเข้าถึงไม่สะดวกในบางพื้นที่ ห้องน้ำสาธารณะไม่เพียงพอ
- การจัดที่นั่งพักผ่อนไม่เพียงพอ ร้านค้าไม่เป็นระเบียบ
5. ปัญหาที่ท่านพบเกี่ยวกับการใช้เส้นทางสัญจรในพื้นที่บึงบอระเพ็ด
- การจราจรติดขัด ที่จอดรถไม่เพียงพอ
- ขาดทางเท้าและเส้นทางจักรยาน แสงสว่างจากไฟฟ้าตามท้องถนน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถนนชำรุด

ตอนที่ 3 ความต้องการด้านกายภาพ

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง และเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงตามความคิดเห็นของท่าน

- ท่านคิดว่าระบบสาธารณูปโภคใดบ้างที่มีให้บริการไม่เพียงพอ

☐ ไฟฟ้า	☐ โทรศัพท์
☐ ประปา	☐ อินเทอร์เน็ต
☐ ระบบขนส่ง	☐ ถนน
☐ การกำจัดขยะ	☐ การระบายน้ำ
- ท่านคิดว่าควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับการท่องเที่ยว

☐ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	☐ Home stay
☐ พักแรมด้วยเต็นท์	☐ ร้านอาหาร
☐ ศูนย์จำหน่ายของที่ระลึก	☐ ศูนย์รักษาความปลอดภัย
- ท่านคิดว่าในพื้นที่บึงบอระเพ็ดควรมีสิ่งประกอบอะไรบ้าง

☐ ป้ายบอกข้อมูล	☐ ถังขยะ
☐ ศาลาที่พัก	☐ ไฟฟ้าและแสงสว่าง
☐ โทรศัพท์สาธารณะ	☐ ห้องน้ำสาธารณะ
☐ ม้านั่งพักผ่อน	☐ ป้ายบอกทาง
☐ ชุมโฆษณา	☐ ที่ดื่มน้ำบริการ
- ท่านคิดว่าควรจะมีกิจกรรมส่งเสริมกิจกรรม เช่น จัดงานเทศกาล จัดมหรสพ หรือไม่

☐ ควร	☐ ไม่ควร
------------------------------	---------------------------------
- ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อดึงดูดการท่องเที่ยวรอบพื้นที่บึงบอระเพ็ด

☐ เห็นด้วย	☐ ไม่เห็นด้วย
-----------------------------------	--------------------------------------
- ท่านมีแนวโน้มที่จะแนะนำผู้อื่นมาท่องเที่ยวบึงบอระเพ็ดหรือไม่

☐ แนะนำ	☐ ไม่แนะนำ
--------------------------------	-----------------------------------

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพ

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง และเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงตามความคิดเห็นของท่าน

- ท่านคิดว่าแนวทางการอนุรักษ์พื้นที่บึงบอระเพ็ดควรเป็นไปในทิศทางใด

☐ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม	☐ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์
☐ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	☐ การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้
- ท่านอยากให้ชุมชนรอบพื้นที่บึงบอระเพ็ดมีภาพลักษณ์โดดเด่นอย่างไร

☐ การอยู่อาศัยแบบชุมชนดั้งเดิม	☐ เศรษฐกิจการค้า
---	---

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของศูนย์วิจัยและการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้มีการเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น
3. ท่านต้องการพัฒนาทางสัญจรใดเพื่อใช้ในชีวิตประจำวันและการท่องเที่ยว
- ทางบก ทางน้ำ ผสมทั้งทางบกทางน้ำ
4. ท่านต้องการให้ส่งเสริมกิจกรรมใดบ้างในพื้นที่บึงบอระเพ็ด
- กิจกรรมถ่ายภาพธรรมชาติ
- กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ
- กิจกรรมขี่จักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ
- กิจกรรมพักผ่อนด้วยเต็นท์
5. ท่านต้องการให้พัฒนาภูมิทัศน์พื้นที่บึงบอระเพ็ดรูปแบบใด
- พัฒนาไปสู่การอนุรักษ์ธรรมชาติ
- พัฒนาไปสู่ภูมิทัศน์แบบย่านเศรษฐกิจการค้า
- พัฒนาให้เป็นพื้นที่เกษตรกรรม
- พัฒนาไปสู่ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดนครสวรรค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสำรวจและสังเกต

การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์

ประเภท	รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ลักษณะของพื้นที่	1. ทัศนียภาพมีความเหมาะสมกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน				
	2. รูปแบบการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เช่น - ทางน้ำ - ทางบก				
	3. ลักษณะประเพณีและวัฒนธรรม				
	4. รูปแบบเอกลักษณ์วิถีชีวิตชุมชน				
	5. รูปแบบสถาปัตยกรรม				
สิ่งอำนวยความสะดวก	6. ร้านค้า ร้านอาหาร				
	7. ร้านจำหน่ายของฝาก ของที่ระลึก				
	8. โทรศัพท์สาธารณะ				
	9. ไฟฟ้าแสงสว่าง				
	10. ห้องน้ำสาธารณะ				
	11. ศาลาพักผ่อน				
	12. ลานกิจกรรมนันทนาการและกีฬา				
	13. สถานที่หน่วยงาน เช่น พิพิธภัณฑ์ต่างๆ				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	14. หน่วยบริการรักษาความปลอดภัย				
	15. เส้นทางจักรยาน				
	16. ทางเดินเท้า				
	17. ป้ายจราจร ป้ายเตือนต่างๆ				
	18. ที่นั่งพักผ่อน				
	19. ถังขยะ				
	20. ที่จอดรถ				
	21. ท่าเทียบเรือ				
	22. ป้ายอธิบายข้อมูลของแหล่งของท่องเที่ยว				
รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว	23. ล่องเรือศึกษาธรรมชาติ				
	24. ปั่นจักรยานศึกษาธรรมชาติ				
	25. การพักผ่อนและรับประทานอาหาร				
	26. การกางเต็นท์นอนพักแรม				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ขอมอบเกียรติบัตรนี้ไว้เพื่อแสดงว่า
นางสาว อรวรรณ เอี่ยมสะอาด

ได้นำเสนอผลงานวิจัย ภาคบรรยาย
 เรื่อง การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวแบบไร้รอยต่อเกี่ยวโยงยั่งยืน บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์
 ในการประชุมนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ “วิทยาการจัดการวิชาการ ๒๐๑๕ : วิจัยเพื่อสร้างสรรค์เศรษฐกิจชุมชนสู่ประชาคมอาเซียน”
 โดยเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ
 ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๘
 ขออำนาจพรให้มีความสุข ความเจริญ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติสืบไป

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมเดช มุงเมื่อง)
 ประธานเครือข่ายคณะวิทยาการจัดการฯ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ธรรมไชย)
 อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวอรรณ เอี่ยมสะอาด
วัน เดือน ปีเกิด	12 มกราคม 2528
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	67/6 ม.6 ต.หนองหลวง อ.ท่าตะโก จ.นครสวรรค์ 60160
ประวัติการศึกษา	จบปริญญาตรี สาขาวิชาสถาปัตยกรรมและการออกแบบ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาสถาปัตยกรรม วิทยาลัยเทคนิคนครสวรรค์ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาสถาปัตยกรรม วิทยาลัยเทคนิคนครสวรรค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้